No. 189 Semarang Dinsdag 21 Augustus 1928 77e Jaargang.

Uitgave der Naamlooze Vennootschap
DAGBLAD DE LOCOMOTIEF
Hoofdredacteur: W. G. N. DE KEIZER.

HET ABONNEMENT KOST PER KWARTAAL:
VOOR NEDERLANDSCH-INDIË . . . . . *f* 12.—
VOOR HET BUITENLAND . . . . . „ 15.50
Abonnement moet bij aanvang van den termijn betaald worden.

Het Hoofdagentschap voor Europa is gevestigd bij de N. V. DRUKKERIJ en UITGEVERIJ J. H. DE BUSSY te Amsterdam.

DE LOCOMOTIEF

EERSTE BLAD

ADVERTENTIE-TARIEF

Advertenties *f* 0.50 per regel, met een minimum van 8 regels. Bij plaatsing over de breedte van 2 kolommen wordt het dubbele gevorderd en zoo verder. Bij abonnement ruim rabat.

Familie-berichten . . *f* 5.— per plaatsing. Voor elke plaatsing méér *f* 2.50.

Ingezonden mededeelingen *f* 0.75 per regel.

Het bedrag der advertentiën moet bij vooruitbetaling worden voldaan. Aanbieding van advertentiën geschiede vóór 10 uur.

Minimum ruimte

De Oud-Strijders gehuldigd te Arnhem.

Gelukkig teeken, dat zij niet vergeten zijn.

DE RIDDERDAG.

(Bizondere correspondentie).

Arnhem, 23 Juli.

De Bond van Ridders der Militaire Willems Orde beneden den rang van officier, hield te Arnhem een samenkomst. Zaterdag tegen halfelf kwamen de oud-strijders uit alle richtingen van het land op het station bijeen. In totaal namen er ongeveer vijf en zeventig ridders aan de bijeenkomst deel. Met het vaandel voorop marcheerden zij het station uit. Degenen, die slecht ter been waren, gingen per landauer. Toen de stoet buiten het station gekomen was, werden de mannen verwelkomd door fanfares van elf gele rijders, trompetters te paard in groot tenue, met tamboers en hoornblazers. Met een tamboer-majoor voorop, werd met flinken stap verder gemarcheerd. Langs den weg stond veel publiek geschaard en velen brachten den oud-strijders hulde. Na een tocht door de binnenstad werd Musis-Sacrum bereikt, waar in de nieuwe concertzaal het gemeentebestuur de gasten ontving.

Mr. S. baron van Heemstra, Commissaris der Koningin in Gelderland.

In Musis.

Burgemeester De Monchy sprak hier een hartelijk welkomstwoord, waarin hij herinnerde aan de groote dagen van Atjeh en Lombok. Hij wees er op, dat er een tijd was, dat het Nederlandsche gezag in Indie mank ging aan een te groote voorzichtigheid. Men sokte samen aan de kustplaatsen en bepaalde zich toen door nu en dan gewone strafexpeditie naar de binnenlanden te zenden. Maar toen kwam het regiem-Van Heutsz. In de tijden, die volgden, heeft men zich overal onverschrokken getoond, alles, zeide spr., behoort al weer tot het verleden en als het gaat zooals men hoopt, dan behooren de ridders van de M. W. O. tot het „uitstervend geslacht", want voor de Nederlandsche militairen past nog wel beleid en trouw, maar teekenen van moed heeft hij niet meer te geven. Alleen, als het noodig is, een enkele maal bij binnenlandsche onlusten.

Burgemeester S. J. R. de Monchy.

Wanneer men, ging de burgemeester voort, op de Indische tentoonstelling een vreemdeling den bloei en de orde in Ned.-Indie kan laten zien, dan hebben wij dat zeker niet in de laatste plaats te danken aan de militairen en de leiders, die initiatief toonden, maar ook aan de mannen, die de bevelen hunner superieuren opvolgden en in dienst van Nederland en de Nederlandsche vlag getoond hebben, de orde van moed, beleid en trouw volkomen waardig te zijn. Wij allen zijn dankbaar voor hetgeen zij in die dagen voor ons land, het Nederlandsche volk en onze Koningin hebben gedaan.

Op voorstel van den burgemeester werd toen het „Wilhelmus" aangeheven.

Namens de vereeniging der Ridders dankte de voorzitter, de heer J. van Loggem, den burgemeester voor zijn hartelijke woorden. Hij sprak er zijn voldoening over uit, dat deze ook de daden van den onvergetelijken generaal Van Heutsz in herinnering had gebracht.

Op de Markt.

Nadat een driewerf hoera voor het gemeentebestuur van Arnhem was aangeheven marcheerden de ridders door de stad naar de Markt, waar voor het gouverneurshuis de commissaris der Koningin, diens familie benevens kolonel Hoefer, diens echtgenoote en kolonel Oudendijk ter begroeting aanwezig waren. De heeren Van Loggem bood, na een hartelijk speechje mevrouw Van Heemstra bloemen aan. De voorzitter der afdeeling Amsterdam, de heer De Zon, overhandigde een bouquet aan mevrouw Hoefer.

Nadat de oud-strijders een sigaartje hadden opgestoken, werd gemarcheerd naar restaurant „Royal", waar het noenmaal werd gebruikt.

's Middags werd een autorit in de omgeving gemaakt. De ridders brachten een bezoek aan het Legermuseum te Doorwerth, waar zij ontvangen werden door den directeur van het museum, den heer Hoefer, oud-kolonel der artillerie. Vervolgens bezochten zij het Kon. Invalidenhuis „Bronbeek", waar Z. Ex. luit-generaal Drijber hen toesprak.

's Avonds was er in „Royal" een ridder-maaltijd, waaraan o. a. tal van autoriteiten deelnamen.

De nacht werd doorgebracht in de Willemskazerne. Zondag begaven de ridders zich na bezichtiging van het museum van het korps Rijdende Artillerie naar de Indische tentoonstelling, waar de algemeene vergadering van den Bond van Ridders in de M. W. O. werd gehouden.

De heer Drijber gaf uiting aan de redenen van ontevredenheid bij de Ridders, het lage pensioen van de vóór 1920 gepensionneerden en de riddersoldij, die lager is dan de uitkeering aan de Broeders van den Nederlandschen Leeuw.

Ten slotte gaf hij een uiteenzetting van de bedoeling van „Bronbeek" dat volkomen beantwoordt aan de wenschen van den stichter, Koning Willem III, n. l. dat aan hen die in Indie dienden een rustige dag zou worden verschaft.

Na een bezichtiging van de verzamelingen werden in de cantine verversch ingenaangeboden.

Maaltijd.

's Avonds had in „Royal" de riddermaaltijd plaats. Aan tafel zaten o. a. aan de commissaris der Koningin in Gelderland, de commandant der 2de divisie generaal-majoor Leverland, de garnizoenscommandant kolonel Ochsendorf, de commandant van het korps Rijdende Artillerie majoor Van den Wall Bake en vele andere hoofdofficieren, de Arnhemsche wethouders Smeenk en Meijer, bestuursleden der Kamer van Koophandel en van de Ind. tentoonstelling en voorts vele eereleden van den Bond en leden van den Raad van Beheer.

Tafelpresident was de voorzitter van den Raad van Beheer van 't Fonds Ridderdagen, de heer Koning, directeur van de Maatschappij „Nederland".

De voorzitter van den Bond van Ridders, de heer Van Loggem, deelde onder vele toejuichingen mede dat het hoofdbestuur besloten had om mr. J. Huges, den organisator van de I.T.A., tot eerelid van den Bond van Ridders M.W.O. te benoemen.

Herhaaldelijk werd in de redevoeringen wijlen generaal Van Heutsz herdacht.

Tot laat in den avond bleef men nog gezellig bijeen.

De oud-strijders brachten daarna den nacht door in de Willemskazerne.

Zondagmorgen ving in het I.T.A.-theater de algemeene vergadering aan.

Zij werd geopend door den eere-voorzitter, den luitenant-generaal H. N. A. Swart, oud-vice-president van den Raad van Ned.-Indie. Deze installeerde mr. J. Huges als eerelid der vereeniging.

Uit het jaarverslag over 1927 bleek dat de Bond 4 eere-voorzitters, 9 eere-leden, 87 leden, 30 donateurs en 14 donatrices telt.

Onder langdurige toejuichingen deelde de voorzitter mede dat H. M. de Koningin zich bereid heeft verklaard om de functie van Beschermvrouwe van den Bond te aanvaarden.

Welkome mededeeling.

De belangrijkste mededeeling voor de oud-strijders werd gedaan door den heer Van Lennep uit Amsterdam, gedelegeerd lid van den Raad van Beheer van het Ridderfonds.

Deze deelde mede dat, nadat de middelen van het Fonds dusdanig waren ingeteerd dat aan de weduwen en weezen der Ridders was aangezegd dat na 1927 aan haar geen uitkeering meer kan worden gedaan, dank zij het particulier initiatief het Fonds zeer belangrijk is aangesterkt.

Op 15 Juli j.l. bedroeg het kapitaal van het Fonds dientengevolge niet minder dan f 34.540 terwijl aan jaarlijksche bijdragen een belangrijk bedrag is toegezegd. (*Applaus*). Niet alleen gaat de ondersteuning aan weduwen en weezen uit dit Fonds, maar bovendien heeft de Raad van Beheer besloten om aan de Ridders van den Bond boven hun Riddersoldij uit het eigen fonds een toeslag te verleenen van f 100 per jaar, te verdeelen in uitkeeringen op 19 Februari, den verjaardag van wijlen Koning Willem III en 31 Augustus, den verjaardag van Koningin Wilhelmina. Dit jaar zal op den verjaardag van de Koningin aan ieder der leden f 100 worden uitgekeerd.

Ten einde te bereiken dat de voor het Fonds bijeengebrachte gelden bestemd zullen blijven ten behoeve van den Bond, zal van dit fonds een stichting worden gemaakt ten behoeve van de Ridders van den Bond zoolang in art. 7 der statuten van den Bond zal blijven staan „trouw aan Koningin en Vaderland".

Wellicht, zoo zeide de heer Van Lennep, zal ons voorgaan nu eindelijk eens door de Raadslieden van de Kroon gevolgd worden.

Luide toejuichingen.

Donderende toejuichingen volgden op deze mededeelingen. Vele oud-strijders waren tot tranen toe bewogen.

De eere-voorzitter, generaal Swart, bracht den Raad van Beheer en speciaal den heer Van Lennep hulde voor zijn verrichtingen en de voorzitter, de heer Van Loggem, onderstreepte deze woorden.

Als hoofdbestuursleden van den Bond werden bij acclamatie herkozen de heeren J. van Loggem, voorzitter en J Wassington, waarn. secretaris.

In de plaats van den secretaris, den heer Zijlstra, die bedank had, werd in het hoofdbestuur de heer J. J. de Wijs uit Rotterdam benoemd.

Besloten werd het volgend jaar de algemeene vergadering te Amsterdam te houden.

Na een korte rede van mr. Huges, het nieuwe eerelid, die de belofte deed zoo veel zijn krachten het hem toelaten in het voorste gelid te zullen staan in den strijd om de gerechtvaardigde grieven der Ridders op te heffen, sloot de eere-voorzitter, generaal Swart, de bijeenkomst.

In het Indische restaurant werd gerijsttafeld en de Ridderdagen werden 's middags besloten met een bezichtiging van de Indische tentoonstelling.

DE KATHOLIEKEN EN DE INDISCHE POLITIEK.

Nieuwe belangstelling.

Vrijdagavond heeft de heer P. H. M. Hildebrand, adj.-inspecteur der Belastingen, in de zaal van den Katholieken Socialen Bond te Weltevreden voor een vrij aanzienlijk auditorium bovenstaand onderwerp besproken.

De heer Monod de Froideville, voorzitter van de I. K. P., leidt met een kort woord de serie lezingen door de I. K. P. georganiseerd in. Spr. betoogt dat wij thans leven in een eigenaardige periode van de politiek. De politiek heeft vergeefs getracht vat te krijgen op het publiek. Spr. memoreert het verwijt, dat de groote pers gericht heeft tot de politieke partijen, n. l. dat zij er de schuld van dragen, dat er geen belangstelling bij het publiek voor de politiek is. Spr. vindt dit verwijt onverdiend, en meent dat er wel degelijk toenemende belangstelling te constateeren is, en deze te stimuleeren is het doel van de door de I.K.P. georganiseerde lezingen.

De heer Hildebrand, vervolgens het woord verkrijgend, bespreekt niet de practische politieke vraagstukken, maar zal zich bepalen tot de uiteenzetting van de grondbeginselen van de politiek en de plaats, die daarin door de Katholieken wordt ingenomen.

Juist de snelle staatkundige ontwikkeling van Indie maakt het noodig, dat te beschouwen wat de politiek beoogt en hoe de Katholieken daartegenover staan.

Spr. zet uiteen den groei van de Katholieke Staatspartij in Holland en wijst erop, dat vrijwel in geen enkel land de Katholieken zoo hecht aaneengesloten zijn als in Nederland.

Niet steeds heeft die partij deze plaats ingenomen.

Spr. schetst de positie der Katholieken in de eerste veertig jaren van de 19e eeuw, welke er een was van achteruitstelling.

Drie factoren hebben hierin wijziging gebracht, n. l. de schoolstrijd, het herstel van de bisschoppelijhe hierarchie en het kiesrecht.

Spr. ontvouwt het Katholieke standpunt terzake van het Onderwijs.

De schoolstrijd heeft een machtige ontplooiïng en een krachtige ontwikkeling gegeven aan de Katholieke partijvorming.

De Staat mag wel het onderwijs bevorderen, maar voor rechtstreeks door de Overheid te geven onderwijs is den eerst plaats, wanneer de particulier blijk heeft gegeven hiertoe niet bereid of in staat te zijn.

Zoo stonden de Katholieken principieel tegenover den staat, de strijd werd ingezet en gevoerd met het gevolg dat de staat een nederlaag leed.

Het herstel der bisschoppelijke hierarchie in 1853 is mede een omstandigheid, dat de Katholieken uit de positie van het duister in het licht traden. Dit herstel gaf den stoot tot de oprichting van tal van sociale vereenigingen. Spr. memoreert de „wereldberoemde encycliek" van paus Pius IX over de leer der Kerk en der Staatsinstellingen. Politieke kiesvereenigingen werden opgericht, en de Katholieken verkregen vertegenwoordiging in de Staten-Generaal. Met de invoering van het kiesrecht werd dit geleidelijk aan uitgebreid.

Spr. zet uiteen dat het doel van de politiek is mede richting te geven aan het staatsbestuur en de rechtsvormen.

De Katholieke opvattingen huldigend is de staat en het staatsgezag een lagere vorm van gezag dan kerk en kerkelijk gezag.

Spr. zet uiteen de verschillen tusschen kerkelijk en staatkundig leven, dat ondanks alles zoo nauw met elkaar ineengeweven is, dat zich allerlei grensgevallen voordoen, die oplossing vereischen. Deze oplossing behoort tot de vraagstukken der practische politiek en deze zal spr. niet behandelen.

De staat mag nimmer macht uitoefenen over de Kerk, en spr. wijst in dit verband op de behandeling der Katholieken in Mexico, waar de staat verre zijn bevoegdheid heeft overschreden.

Is dan niet scheiding van Kerk en Staat een ideëele toestand?

Een zuivere scheiding kan evenwel geen oplossing zijn wat betreft de zooeven gememoreerde gemengde gevallen waarbij Staat en Kerk gelijk gerichte belangen hebben.

Het is dus noodig dat een zeker verband tusschen beide machten gelegd moet worden.

De beweerde verknochtheid van den Katholiek in politicis aan de geestelijkheid is een fabel. Het zijn de grondstellingen der Kerk, die deugdelijke leiding geven aan den Katholieken politicus.

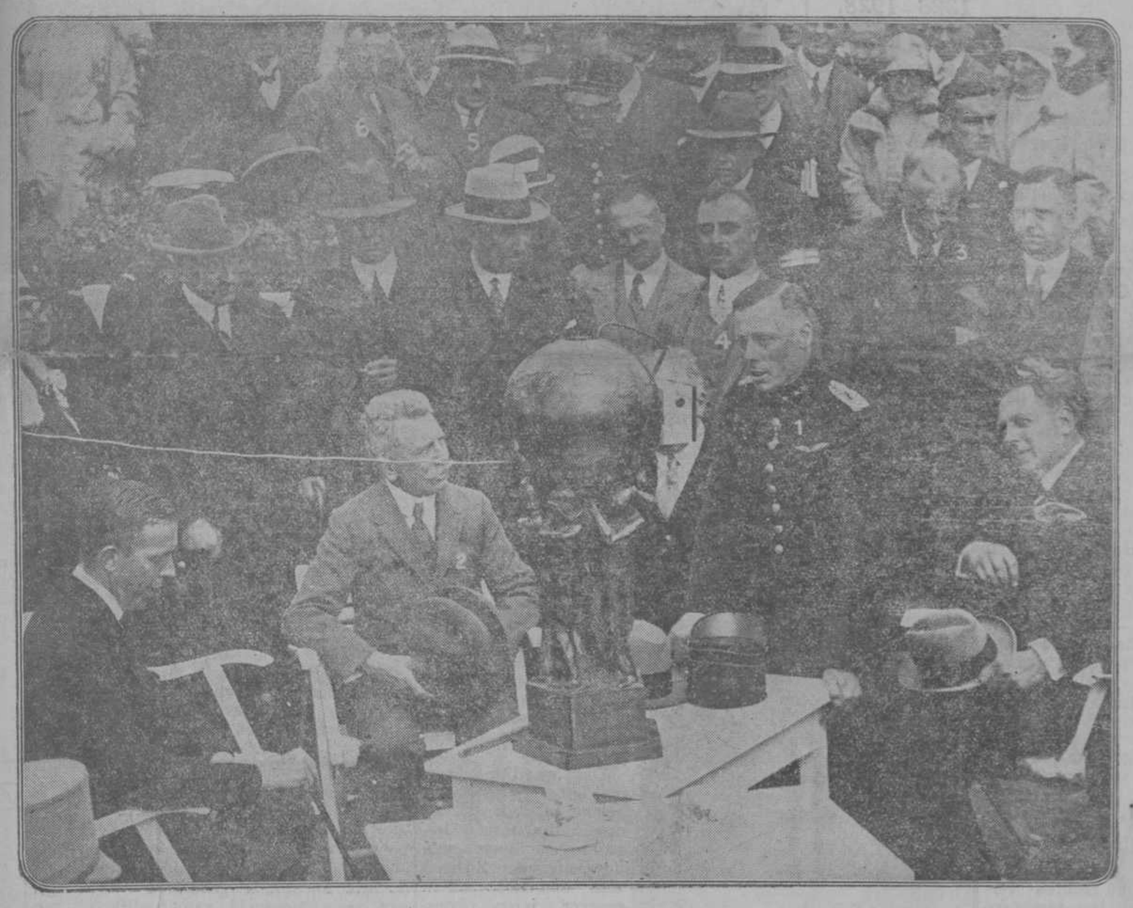
Spr. zet vervolgens uiteen de taak van den staat zooals de Katholieken die principieel zien, en betoogt dat daarom de Katholiek op grond van zijn opvattingen en vraagstukken der practische politiek geen anderen vertegenwoordiger kan aanwijzen voor de behartiging van zijn belangen dan een Katholiek.

Spr. bepleit een nauwe aaneensluiting der Katholieken in politiek verband, met het oog op de vertegenwoordiging in vertegenwoordigende colleges in verband met de bestaande afhankelijkheid van Indie aan het parlement in Holland. Spr. bespreekt de bestaande Katholieke wenschen, die een sterk-maken der I.K.P. noodzakelijk maken.

Neutraliteit in de vraagstukken der practische politiek is voor den Katholiek uit den booze. Nogmaals dringt spr. aan op nauwere en krachtige aaneensluitiug.

Onder luid applaus beeindigt spr. zijn voordracht.

Van de gelegenheid om vragen te stellen wordt daarna nog door één spreker gebruik gemaakt, waarna de heer Monod de Froideville, den spreker dank zegt voor zijn voordacht, en hoopt dat nieuw enthousiasme voor de I.K.P. wordt opgewerkt. (*Applaus*).

LUITENANT KOPPEN ONTVANGT DE HARMON TROPHEE. — Onlangs werd aan Luitenant Koppen voor zijn vlucht naar Indië de Harmon trophee aangeboden tijdens de vliegfeesten op Waalhaven. — Luitenant Koppen (1) spreekt voor de microfoon, die aan de trophee is opgehangen, 2. Generaal Snijders, 3. Ir. Stephan, de directeur der Fokkerfabrieken, 4. Jhr. v. d. Berg van Heemstede, 5. de heer Dellaert, havenmeester van Schiphol, 6. de directeur der K. L. M., de heer Plesman.

ONTSTAAN DER ZEEZIEKTE.

Tekort aan glucose in het bloed?

In de opvattingen over het ontstaan der zeeziekte heerscht nog weinig eenstemmigheid. In verband daarmee zijn de geneesmiddelen en maatregelen, die tegen de bekende onaangename verschijnselen aanbevolen worden, zeer talrijk, zonder dat men nu van één ervan kan zeggen, dat het afdoende helpt. Of het ter voorkoming van zeeziekte goed is om niet, dan wel beter is om juist wèl te eten, ook daaromtrent heeft niet iedereen, die in de gelegenheid geweest is om de gevolgen van een slingerend schip aan den lijve te ondervinden, dezelfde ervaringen opgedaan.

Dr. Oriel, een scheepsarts op een der groote transatlantische oceaanstoomers, heeft bij — helaas nog pas — een proefpersoon een aantal waarnemingen kunnen doen, die niet alleen tot de toepassing van een zeer eenvoudige geneeswijze der zeeziekte geleid hebben, doch ons tevens een eenvoudigen leefregel ter voorkoming aan de hand doen.

Van den proefpersoon werden regelmatig van uur tot uur het bloed en de urine onderzocht, eerst vóór het begin van de zeereis en later nog eens op een stormachtigen dag aan boord. Hij kon daardoor vaststellen, dat wanneer zijn patient de eerste verschijnselen van misselijkheid vertoonde, er aanmerkelijke veranderingen in de stofwisseling hadden plaats gegrepen, welke nog duidelijker waren, toen de proefpersoon moest braken. De wijzigingen in de stofwisselingsprocessen kwamen o.a. tot uiting in een daling van het suikergehalte in het bloed en het verschijnen van aceton in de urine. Met nog enkele andere, wijzen deze symptomen op het bestaan van acidosis, een abnormalen toestand in het organisme, welke zich ook bij diabetici kan ontwikkelen, wanneer deze een verkeerd dieet van te weinig suiker en te veel vetten houden. Het tekort aan glucose in het bloed ontstaat doordat de lever niet voor een aanvulling kan zorgen, omdat haar voorraad daartoe ontoereikend is. Schrijver heeft in het begin van de reis bij zijn patient een verhoogd bloedsuikergehalte gevonden, dat als volgt te verklaren is. Onder invloed van de opwinding van het vertrek, de emoties bij het afscheid en het zich-vreemdvoelen in de nieuwe omgeving, kan een belangrijk deel van de glucose, in den vorm van glucogeen in de lever opgestapeld, gemobiliseerd en de voorraad daardoor uitgeput worden. Wanneer nu door voedselonthouding uit angst voor zeeziekte, de glucogeen-voorraad niet aangevuld wordt, ontstaat er groote kans op een suikertekort in het organisme en leiden dientengevolge abnormale stofwisselingsprocessen tot acidosis.

Dat deze veranderingen de misselijkheid en braken bevorderen, zoo niet veroorzaken kunnen, werd bewezen door het verdwijnen van die symptomen, nadat aan den patient kleine hoeveelheden glucose toegediend waren.

De gevonden feiten doen dr. Oriel er toevens op wijzen; dat het geheel onjuist is om aan boord, vooral kort na het vertrek niets te eten. Integendeel is het goed, dat de passagiers door het gebruik van veel fruit en verder van suiker en meelspijzen voor een behoorlijken voorraad glucogeen in hun lever zorgen; dit zou hun veel onaangenaamheden kunnen besparen. Boter en vetten vermijde men liefst zooveel mogelijk daar onder bepaalde omstandigheden die voedselbestanddeelen de bovengenoemde stofwisselingstoornis bevorderen.

In zeer hardnekkige gevallen van zeeziekte kan de arts genoodzaakt worden, zijn toevlucht te nemen tot de insuline, de stof, die ook bij suikerziekte onder overeenkomstige omstandigheden met gevolg aangewend wordt, welke dan in combinatie met groote hoeveelheden glucose aan den zeezieke wordt toegediend.

HET PERS-PAVILJOEN.

Op den Pasar Gambir te Weltevreden.

Over het Pers-paviljoen op den Pasar-Gambir te Weltevreden schrijfft Aneta, dat de plannen daartoe uitgevoerd konden worden door de krachtdadige hulp van het hoofdbestuur der Posterijen in Bandoeng en Den Haag, de bestuursleden per Pers-Associatie, de firma G. Kolff & Co, en de Tel. Mij. Radio-Holland.

In het Pers-paviljoen vindt men, naast een expositie van Nederlandsche, Indische en Buitenlandsche boekwerken, een tentoonstelling van alle in Indie verschijnende bladen, drukpersen, zetmachines, cliché-bedrijven etc., ook nog aparte inzendingen van alle voornaamsse bladen van Indie.

De belangrijke rol van de Radio voor de Pers vindt uitdrukking in het centrum van het tentoonstellingsgebouw, waarvan het grondoppervlak van pl. minus 1000 vierkante meter geheel betegeld is.

In deze Radio-afdeeling vindt men naast een door Jacobson van den Berg met een nieuw bouwmateriaal „Solomite" volkomen geluidsvrijgemaakte spreekcel voor de radiokruisgesprekken, een op een electrisch schakelapparaat functioneerend overzicht van de uitbreiding der gouvernements-radiostations in Ned.-Indie, en een grafische voorstelling in lichtreclamestijl van de wijze waarop de draadlooze het kabelverkeer opslokte.

Plotseling ziet men voor zich een volledig sloepen-dek van een grooten mailstoomer, waar een marconist van Radio-Holland in zijn radiohut—geequipeerd met de modernste zend- en ontvang-inrichtingen—de noodige explicaties geeft.

Daarnaast, héél ver, een voortreffelijk door den artist Van Bemmel uitgevoerd diorama van het zendstation Malabar, een beeld dat door sfeer en kleur niet zal nalaten indruk te maken op het publiek, hoofdzakelijk ten bate van het in groote letters daarboven afgedrukte slag-woord: „Seint draadloos!"

Het Persbureau Aneta verplaatst den toeschouwer boven dit tranendal. Men ziet op de aardglobe neer. En heel klein ziet men op welke wijze Aneta zijne persberichten uitzendt en ontvangt, met welke stations Aneta in binnen- en buitenland meermalen daags in verbinding is, op welke uren dit geschiedt, etc.

De firma Van Arcken vervaardigde hiervoor een speciaal uurwerk, dat elk uur aangeeft in de tijdsruimte van 60 seconden; anders zou men 24 uur vóór den stand moeten staan om precies te weten wat Aneta alzoo in 24 uur doet.....! Door electrische schakelingen en contacten wordt een duidelijk en sprookjesachtig beeld verschaft.

De clou der expositie bestaat echter uit de gelegenheid welke hier geboden wordt om op 2 dagen (Donderdag 30 Aug. en 6 Sept.) met vriend en maag in Nederland te telefoneeren, terwijl op vijf andere dagen een ieder voor slechts f 2.50 de sensatie kan meemaken „Hollands stem" te hooren. Het volgende programma is hiervoor opgesteld:

1 Het ss. *Palembang* arriv. 17 Aug. te Belawan uitreis.

29 Aug. Mr. Ernst van Raalte, publicist, Indie en Volkenbond.

Mr. dr. W. M. Westerman, oud-directeur Haagsche Bijkantoor Rotterd. Bankverg. Curacaos ontwikkeling.

Mevr. W. Wynands Francken-Dyserinck, publiciste, lid 2de Kamer Vrijheidsbond Vrouwenberoepen.

31 Aug. Kolonel G. Nypels, Hoofdredacteur „Indische Gids" Indie en Vorstenhuis.
Regent Meester-Cornelis Groet aan mijn land.

Dr. M. de Hartogh, secretaris Vereeniging „Nederland in den Vreemde" Indopropaganda Buitenland.

3 Sept. Th. P. van den Bergh, directeur Radio-Holland. Niromplannen.

F. A. Janssens van Raay, voors. Verg. Indische verlofgangers. Arbeid Indoverlofgangers Verg.

D. Bauduin, *Haagsche Post*, Wereldrondreis.

5 Sept. Johan Koning, hoofdredacteur *Nederland* Indie in litteratuur.

Overste H. Walsardt Sacré, secretaris Comité Vliegtocht Nederland-Indië Vliegtocht West-Indiewaarts.

A.B. van Tienhoven, Journalist en Letterkundige Haagsche Indisch-gasten.

7 Sept W.P.F. van Deventer, Directeur Alg. Ned. Verg voor Vreemdelingenverkeer. Vreemdelingenverkeer.

G. A. Koppen, Kapitein Vliegenier Aanstaande Indie-vlucht.

Ant. J. Lievegoed, Koloniaal redacteur *N. Rott. Crt.* Indokennis in Nederland.

Voorts: Kwartetten van piano, viool, cello en zang.

Elk nummer duurt precies 15 minuten. En evenals men op een spijskaart zich speciale gerechten kan uitzoeken, kan men hier voor zijn rijksdaalder zich de radiotelefonische delicatesse verschaffen uit bovenstaand program.

Voor het radiokruisgesprek bestaat meer dan groote belangstelling. Men boekte reeds ruim 55 aanvragen à f 30 per 3 minuten. Zij, die hiervan nog gebruik willen maken, gelieven zich te haasten.

Het Pers-paviljoen belooft het publiek iets aparts te geven: het zal zijn: tot in de onderdeelen welverzorgd, interessant en instructief.

Van visschersdorpje tot wereld-havenstad.

ROTTERDAM.

Door

Dr. A. R. Zimmerman,

Oud-burgemeester van Rotterdam.

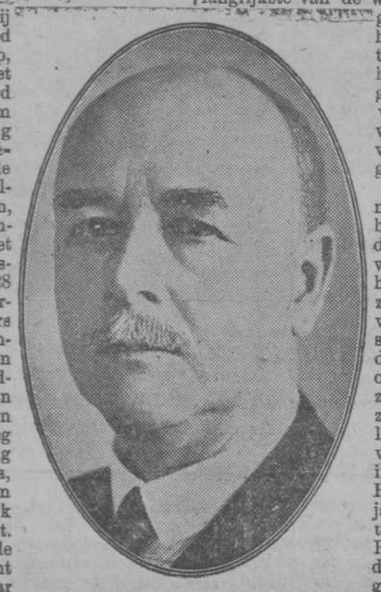
1328—1928.

Een droeve rouw trof de stad Rotterdam toen zij zich gereed maakte haar zeshonderdjarig bestaan te herdenken. Haar ontviel een magistraat, die zich, in moeilijke omstandigheden, met al zijn krachten en gaven aan haar bloei heeft toegewijd, die haar welvaart onder het hart droeg en die slechts in onverpoosden arbeid de voldoening zocht voor de offers en de beproeving, welke zijn ambt hem oplegde.

Het Gemeentebestuur heeft in dit weemoedig verscheiden terecht aanleiding gevonden elk openbaar vreugdebetoon achterwege te laten. De dag der stadwording van een aanvankelijk kleine vestiging aan de kromming van de Maas, zal niet in publiek festijn worden gevierd. Maar niettemin zal hij worden herdacht en zullen allen, die Rotterdam kennen en liefhebben zich rekenschap geven van zijn beteekenis.

Het ontstaan der stad ligt, zooals die van meer dan een harer zusteren, in den tijd toen de tegenwoordige provincies Zuid- en Nood-Holland door indijkingen meer en meer geschikt gemaakt werden tot menschelijk woon.

Het land, dat bij elken hoogen vloed grootendeels onderliep, werd beveiligd tegen het buitenwater. Het werd vasteland, het kwam open voor ontginning en voor veeteelt, de bevolking nam toe, de kleine vestigingen, welke er zich bevonden, groeiden en kregen achterland. Zoo ging het ook met het visschersdorp, dat in 1328 stedelijke rechten verkreeg. De inwoners breidden hunne belangen uit, het werd een middelpunt van landbouw en eerlang van handel. Door het graven van de Schie verkreeg deze plaats verbinding met welvarende centra, het werd een haven voor een aanzienlijk deel van het gewest. Haar ligging aan de holle, de diepe bocht der rivier, schonk haar voordeelen boven andere. De groote stroomen kwamen er samen en gaven toegang tot Oost en Zuid. In het einde der middeleeuwen was de stad reeds een der meest bloeiende des lands, bloeiende door haar aandeel in de nijverheid dier tijden.

Zij ontwikkelde zich krachtig toen de bevrijding uit de Spaansche heerschappij allerwege den ondernemingsgeest deed toenemen. Haar betrekkingen werden van internationalen aard. Niet alleen werd het verkeer met dan Boven-Rijn steeds levendiger, maar haar vooruitgeschoven positie ten opzichte van Engeland, kwam ook aan den handel met dat land ten goede.

Het duurde niet lang of de schoone aanleg der oude havens werd ter hand genomen: prachtige ligplaatsen voor de zeeschepen dier dagen. Het is voornamelijk de toenmalige pensionaris Johan van Oldenbarnevelt geweest, die — de bestemming der stad eer dan anderen voorziend — tot deze werken den stoot gaf.

Gedurende den tijd der Republiek bleef Rotterdam onder de voorste in het scheeprijk, handeldrijvend Nederland. De Oost-Indische Compagnie had er een vestiging, een der Admiraliteiten haar zetels.

Zij zat daar op de wateren als de koningin der groote stroomen. De rivieren, welke zooveel tot 's lands welvaart bijdroegen, bepaalden hare kaden, haar torens en haar poorten spiegelden er zich in, haar schepen werden er door gedragen.

Deze ontwikkeling werd voortgezet na het herstel onzer onafhandelijkheid in 1813. Krachtige handelshuizen, aanzienlijke reederijen, een gevestigd bankwezen waren oorzaak dat de stad haar deel had in een groei van het buitenlandsche handelsverkeer en in de toenemende ontplooiïng der kolonien. Bovendien werd er de grondslag eener moderne nijverheid gelegd.

En het was dit hechte fundament dat in het laatste vierde deel der vorige eeuw den opbouw heeft mogelijk gemaakt, dien wij allen kennen, die nog niet voltooid is en die de stad gemaakt heeft tot een der groote knooppunten van het wereldverkeer.

Zij is dat geworden eensdeels door den aanleg van den Waterweg, anderdeels door de geweldige economische ontwikkeling van dat deel van Europa, dat door den Rijn met de zeeën in verbinding staat.

Rotterdam heeft gedurende die beslissende jaren, toen de opgang zich begon af te teekenen, het geluk gehad, in zijn bestuur en onder zijn ambtenaren, mannen te bezitten die opgewassen waren tegen hun taak, die de toekomst verstonden en die met durf en doorzicht de werken tot stand brachten, welke er toe strekken moesten de stad de voordeelen te doen genieten die de tijdsomstandigheden haar boden.

Alzoo ontstond, door grensuitbreiding, door uitleg en door den bouw van havens en kaden, een centrum dat tot de allerbelangrijkste van de wereld behoort, dat een groote rol vervult in het vreedzaam verkeer tusschen de volken, aan honderdduizenden werk geeft en een voorwerp van trots is niet enkel voor de inwoners, maar voor de natie in haar geheel.

Deze waarlijk zeldzame groei is krachtig bevorderd door de in de Rotterdamsche bevolking ingeschapen hoedanigheden. Zij heeft zich daardoor ook in vroeger jaren onderscheiden. De geschiedenis der stad toont ons een burgerij, die zich geheel aan haar zaken geeft, haar stad liefheeft, zich afwendt van partijtwist. Noch in de geschillen tusschen Hoekschen en Kabeljauwschen, noch in die tusschen Staats- en Prinsgezinden is Rotterdam op den voorgrond getreden. Op zijn stadhuis heeft zich nimmer een hooghartig regentenbestuur versteend. Het plaatselijk belang bleef overwegend; frischheid en eenheid bleven het bewind kenmerken.

Deze aard der bevolking is alle eeuwen door dezelfde gebleven. Groote arbeidzaamheid, ondernemingsgeest, eenvoud in levenswandel en eerlijkheid vieren thans — gelijk voorheen — de kern der burgerij. Wie het voorrecht heeft gehad in haar midden te wonen en te werken, kan daaraan enkel met dankbaarheid terugdenken. Het was een genot in die omgeving te arbeiden en deel te hebben aan het bestuur. Al zijn in latere jaren de teleurstellingen niet uitgebleven, zoo treedt toch het meest de herinnering aan het goede op den voorgrond. De heugenis aan den weerklank dien belangrijke besluiten in de burgerij vonden, aan de wijze waarop particuliere ondernemingsgeest met de overheid samenwerkte, aan den weldadigheidszin, den gemeenschapszin van zoovelen, aan den kloeken geest in alle kringen, aan de ongekunstelde opgewektheid van oud en jong.

* * *

Ook de familiezin mag hier genoemd worden, want hij vervult zijn rol in het bedrijfsleven dezer stad. Het is geen toeval dat te dam zich gedurende honderd, ja tweehonderd jaren particuliere vennootschappen hebben gehandhaafd in zaken die elders slechts op aandeelen worden gedreven. De daaruit sprekende gevoelens van trouw, van saamhoorigheid, van traditie en van volharding, behooren tot de factoren, welke het verkeerscentrum tot grootheid hebben gebracht.

Heel de Rotterdamsche atmosfeer prikkelt tot arbeid. Ligt dit in het voorbeeld dat alom gegeven wordt en in het levendig verkeer dat er de uiting van is? Of in de luchtgesteldheid die, door een zijrivier en door de nabijheid der zee gunstig beïnvloed, tot werken schijnt op te wekken? Zeker is het dat de inwoning in deze stad, die van natuurschoon verstoken is, toch bij nagenoeg allen een goede en onvergankelijke herinnering laat.

Met trots kan Rotterdam op zijn geschiedenis terugzien, want door eigen kracht heeft het de plaats veroverd, welke het in de wereld inneemt. Het is geworden een der onmisbare middelpunten van het economische leven, een machtig element in het stoffelijk welzijn der menschheid.

Voor de kolonien heeft het groote beteekenis door zijn reederijen, zijn handelshuizen, zijn banken. Voor heel het vaderland is het een der zuilen waarop dezelfs welvaart steunt. Het heeft aan een groot deel van de bevolkingstoeneming werk kunnen bieden. Het heeft den uitvoer van de producten van nijverheid, landbouw en tuinderij vergemakkelijkt. De diensten, welke zijn havenbedrijf bewijst, en al wat daarmede samenhangt, scheppen dag bij dag een reusachtige vordering op het buitenland die in onze betalingsbalans aan de goede zijde staat. Binnen zijn muren en in zijn omgeving heeft zich een prachtige industrie ontwikkeld. Door dat alles is zijn herdenkingsdag een dag van veel meer dan plaatselijk belang geworden.

Moge wat het groot maakte, blijven duren tot in lengte van dagen en het al hooger opwaarts leiden.

(Nadruk verboden).

ROTTERDAM zelf, en heel Nederland mee, herdenkt het zeshonderdjarig bestaan van de Maasstad.

Zes eeuwen geschiedenis staan hier geschreven in gematerialiseerd schrift, dat tot wie het open Boek, De stad Rotterdam, met eigen oogen lezen wil, duidelijker spreekt van den groei en de grootheid dezer stad, dan heel de kroniekenreeks, die Rotterdam's geschiedenis inhoudt. Hem vallen, wanneer hij schouwend dwaalt door oud-Rotterdam, wanneer hij zich door de nieuwere en nieuwste stadswijken of het havengebied beweegt, of wel zich door de lucht over heel het uitgestrekte stadsgebied, waarover Rotterdam's magistraten waken, laat voeren, zoo hij zijne verbeelding meeneemt op zijn verkenningstocht, allerlei bizonderheden op, die hem zullen vervullen met bewondering voor den moed der velen, uit wier conceptieve gedachten, door wier constructieve daden en met behulp van wier doortastenden wil deze machtige koopstad is ontstaan, gevormd, gegroeid.

Hij zal niet enkel den levendhoudenden dadendrang, de vitaliteit van Rotterdam's bevolking en van wie haar leiding gaven en geven zien in het grootlijnige stadsplan, maar ook het bizondere en eigen karakter van deze havenstad zal tot hem spreken bij het waarnemen van de rustelooze bedrijvigheid, die het leven er kenmerkt.

Van onvoldaanheid, maar een gelukkige onvoldaanheid getuigt Rotterdam's geschiedenis: de onvoldaanheid, die spreekt uit de woorden: „Wie ophoudt beter te zijn, houdt ook op goed te wezen".

w.g. F.K.J. Heringa,
(Chef der afd. Handel van het Depart. van Arbeid, H. en N.,)

Den Haag, Juli 1928.

Zes eeuwen Rotterdam.

Fout in de bouworde door het nageslacht duur betaald.

SMALLE STRATEN EN STEGEN.

Wanneer is Rotterdam ontstaan?

Volgens de kronieken: in den jare 1298, toen Wolfert van Borsele, voogd van graaf Jan den Rotterdammers voorrechtbrieven verleende het stadsrecht of poortrecht en een handelsprivilege, n. l. tolvrijheid door geheel Holland en Zeeland.

Maar na den gewelddadigen dood van Wolfert van Borsele en het afsterven van graaf Jan zijn deze voorrechten ingetrokken en kwamen de Rotterdammers weer direct onder hunne ambachtsheeren. Eerst in 1328 op den 25 Juli werd door graaf Willem III een Schout van Rotterdam aangesteld, die in overleg met den Baljuw van Schieland het recht had zeven gezworenen te kiezen uit de Burgers. Het stadsgebied omvatte de tegenwoordige Delftsche Vaart en de Botersloot, terwijl de grensgevormd werd door dethans gedempte Kolk. Als stichtingsdatum van Rotterdam noemen de Kroniekschrijvers dus 25 Juli 1328. De stadbreidt zich gaandeweg uit. In het begin der 15e eeuw vindt men als centrum de wijk Middeldam, de handelswijk, met daarnaast wijken, die meer dorpskarakter vertoonen en waar nog landbouw en veeteelt worden beoefend. Als voornaamste straten vinden wij de Hoechstraat, Oost- en West-Wagenstraat, Lombartstraat, Gravenstraat en Molenstraat.

Dank zij Jacob van Deventer, den landmeter door Filips II uitgezonden om alle vestingen van de Nederlanden in kaart te brengen, heeft men eenige vaststaande gegevens omtrent het Rotterdam in de 16e eeuw. Het is een ruime, frissche stad in opkomst, met 8 tot 10.000 inwoners. Weiden, boomgaarden en tuinen treft men in het Noorden en Oosten langs Weste-Wagenstraat en Goudsche Vest. Er stonden nog veel houten huizen met rieten daken, zoodat kleine en groote branden aan de orde van den dag waren.

Een groote verandering onderging het aspect der stad na het vertrek der Spanjolen in 1572. Met behulp van heer en burger werden nieuwe bolwerken en wallen gemaakt buiten vóór de vesten van Oost en West-Nieuwland ten einde de stad aan den Maaskant sterker te maken. Daardoor was tevens groote uitbreiding der havenruimte gewonnen, want de twee vesten waren binnenstadsche havens geworden: de Nieuwe Haven en de Blaak. In het algemeen heeft de Rotterdamsche vroedschap uit deze èn latere dagen zich weinig bekommerd over de bouworde in de oude stad. Alle open terreinen van den Doelen tot aan de Oostpoort werden bedekt met lange rijen van woningen. De straten en stegen werden smal, donker en vochtig. Zelfs smalle ruimten als die tusschen Weste-Wagenstraat en Delftsche vaart werden opgepropt met huizen. Eerst later begreep men welk een fout men gemaakt had. Bij de nieuwe havenwijk, ten Zuiden van de Blaak werd de grond in eigen beheer genomen en traceerde men een mooie en ruime havenwijk. De stad kreeg een „octrooi" van de Hollandsche Staten om al het particuliere land, dat in de rietpolders en gorzen ten Oosten van de Leuvelag, te onteigenen, benevens datgene, dat zich aan de Westzijde bevond, zoover men het noodig zou hebben.

In 1599 werd door Schieland vergunning verleend, om het stuk Schiedamschen Dijk tot en met het Vasteland binnen de stad te trekken. Ten Oosten der Oude Haven ging men nieuwe bastions maken aan de Maas zelf en de vroegere vestinggracht veranderde men in eene breede haven, het Haringvliet, met plaats voor flinke koopmanshuizen.

Omstreeks 1600 was men met dezen grooten uitleg druk bezig. En het duurde nog wel 20 jaar voordat zij kant en klaar was. De vest ten Zuiden van de Blaak werd vergraven tot de Wijnhaven, en achter deze werd nog, evenwijdig aan de Maas, eene lange haven gedolven, speciaal bestemd voor de scheepswerven, de Scheepmakershaven. De twee verbindingen werden de Glashaven en de Bierhaven, de laatste zoo genoemd omdat ze aangewezen was tot ligplaatsen voor schepen met vreemde bieren, zooals de Wijnhaven speciaal bestemd was voor de vaartuigen, die Fransche of Rijnsche wijnen aanbrachten.

De Boompjes was een breede weg langs de rivier, een wandelplaats met lindeboomen.

Aan de Westzijde groef men ten behoeve van den nieuwen uitleg den Schiedamschesingel met eene voortzetting buitendijks tot in de Maas, de plaats waar nu gedeeltelijk de Zalmhaven is. Vóór 1700 had men in Rotterdam maar raak gebouwd: ook na dien tijd was de binnenstad dicht bevolkt met kleine, vochtige huizen en krotten, wat de epidemieen niet weinig in de hand werkte. Volkstellingen dateeren eerst van 1818. Datjaar had Rotterdam 62.000 inwoners, in 1829: 72.000 inwoners en 83.000 inwoners in 1849. Na den toevloed van Belgische emigranten begon men den bouw van arbeiderswoningen ter hand te emen buiten densingels. Er bestond echter geen stratenplan, evenmin een behoorlijke bouwverordening. De nieuwe wijken waren nog slechter, dan die in de oude binnenstad. Aan de Kruiskade stonden de huizen schots en scheef gezakt. In Chrispijnlaan, Nadorststraat of Keerweerlaan bouwde men zonder rooilijn door elkaar. De cholera-epidemieen vonden in deze door slooten doorploegde erreinen een welig voedsel.

De stadsarchitect Rose was 't, die naast zijn waterproject Rotterdam aan een grootsch uitbreidingsplan hielp naar het Westen en Feyenoord. Hij trok de tegenwoordige Kortenaer-, Witte de With-, Oldebarneveldt- en Aert van Nesstraten door tot aan de Delfshavensche Schie.

Het nageslacht heeft deze fouten van zijn vaderen wel duur moeten betalen. Het is onder leiding van dr. Zimmerman geweest, dat de hand aan den ploeg werd geslagen. Het sein daartoe werd gegeven door het besluit het nieuwe stadhuis aan den Coolsingel te stichten. De Coolsingel werd daardoor plotseling aangewezen als het toekomstige centrum. En dat is te merkwaardiger, als men bedenkt, dat de Coolsingel te voren slechts een achterafstraat was en de daarachter gelegen kerkstraat eigenlijk als hoofdweg werd beschouwd.

Het dempen van den Coolsingel, het bouwen van Raadhuis en Postkantoor, gepaard met de slooping van de Zandstraat is het begin van den bouw van het nieuwe Rotterdam.

In het midden: van links naar rechts dr. A. R. Zimmerman, die van 1906 tot 1923 het burgemeestersambt te Rotterdam bekleedde; mr. A. de Jong, de waarnemend-burgemeester en mr. dr. J. Wytema, wiens onverwacht overlijden dezer dagen alom zulk een ontroering teweegbracht.

De foto onder links stelt voor het nieuwe stadhuis der Maasstad en onder rechts is een spotprent op Pincoffs' vertrek naar Amerika, verschenen met het bovenschrift „Verantwoording van 12 millioen na 24 uur beraad. Vooruit!! En niet terug!!"

Crescendo!

Gegroet! Gij groote Stee,
Gij sterke steunpilaar,
Op dit Uw jubilé
Van juist zeshonderd jaar,
Uw durf en Uw beleid,
Uw ondernemingsgeest,
Zijn steeds, naar wijd en zijd,
Spreekwoordelijk geweest.
Dat Arbeid ad'len kan
Hebt Gij ons goed geleerd:
Wij zien de vrucht er van,
Waar 't Land van profiteert.
Uw Waterweg-transport
Is wereldwijd beroemd,
In 't bruggen bouwen wordt
Gij nummer één genoemd
Geen wonder, nijvre Stad,
Dat eens Mercurius zei:
'k Vind Rotterdam je dàt,
Dàt is een stad voor mij.
Apollo volgde snel,
Tot ook Minerva kwam....
't Ga U bizonder wel,
Groot bloeiend Rotterdam!

Clinge Doorenbos.

(Nadruk verboden).

HOE PINCOFFS ROTTERDAM WAKKER SCHUDDE.

Eens hoog geëerd, later verguisd.

Rotterdam, Juli.

Het was 15 Mei 1879, dat een simpel drie-regelig krantenbericht Rotterdam deed daveren op zijn grondvesten.

„De Afrikaansche Handelsvennootschap heeft hare betalingen gestaakt. De directeuren hebben zich verwijderd".

Dat beteekende tevens den val van Lodewijk Pincoffs, den man, dien men eens „de voorzienigheid van Rotterdam" noemde. En in zijn val sleurde hij mede zijn compagnon Kerdijk, groote en kleine bankinstellingen, alsmede een onnoemelijk aantal „kleine luyden", die hem hun spaarpenningen hadden toevertrouwd en in hem geloofden als in een vader . . . . .

Kerdijk vluchtte naar Antwerpen, waar hij spoedig gevat werd. Maar Pincoffs was naar Amerika uitgeweken, buiten het bereik der wrekende gerechtigheid.

Smadelijk was de val. En hetzelfde volk dat nog kort te voren hoog tegen hem opzag, hem hulde bracht en tot allerlei eereambten riep—hij was o.a. lid van de Eerste Kamer en vele jaren leider van den Rotterdamschen gemeenteraad — verguisde en vertrapte den gevallen leeuw. . . . . .

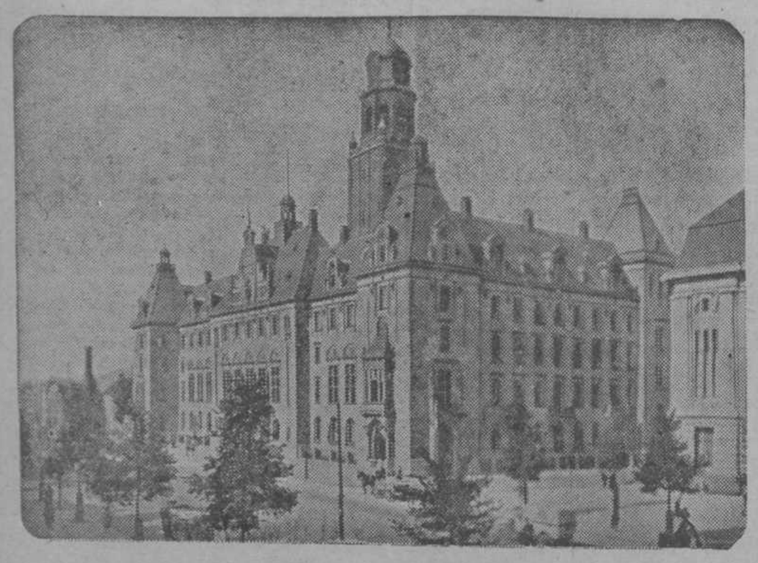
Talrijk zijn de spotliederen uit die dagen.

Bij den Nieuwjaarswensch in den Schouwburg herdachten Thomasvaer en Pieternel dit feit, in toepasselijke dichtregelen:

Thomasvaer: Wie met een staal gezicht kan liegen,
De vaan van eerlijkheid in top.
Zoo'n huichelaar, zoo'n galgenstrop.
Kan elk fatsoenlijk man bedriegen.
Al heeft hij nog zoo'n held'ren kop.
Pieternel: Maar zet men dan zoo'n fielt niet na?
Thomasvaer: Wel zeker, in Amerika,
De veil'ge wijkplaats voor schavuiten.
Daar zoekt zoo'n heertje zijn kornuiten.
En laat naar de verdwenen duiten.
Al de Europeesche vrienden fluiten.

Blijkens de verslagen uit die dagen vonden deze woorden stormachtigen bijval. Zij vertolkten dus volkomen wat destijds leefde in het volk.

Bezien in het licht der historie zal men milder zijn in het oordeel over Pincoffs; zijn fouten zijn geboet en vergeven.

Vooruitziende blik.

Pincoffs zag in een tijd, dat niemand er aan geloofde, de toekomst van Rotterdam als haven- en industriestad, hij voelde wat Feijenoord, de nog onontgonnen overkant van de Maas, voor Rotterdam beteekende. Hij begreep van hoeveel belang Hoek van Holland als vóórhaven en de Waterweg zou worden.

Aan zijn streven was het te danken, dat de Rotterdamsche Handelsvereeniging op 28 December 1872 groote terreinen op Feijenoord van de gemeente kocht. En dat was het begin van de ontwikkeling van het groote industrie- en havengebied aan den overkant van de Maas.

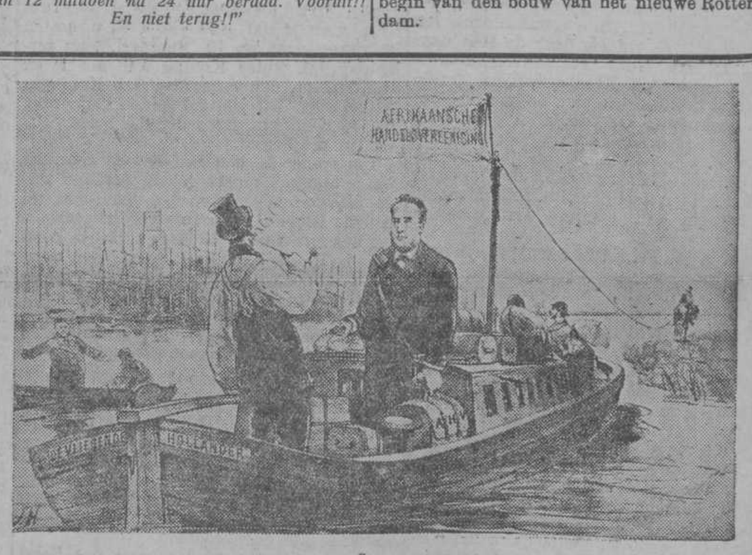
Maar hij deed meer. Hij voelde de noodzakelijkheid eener directe verbinding van 't Feijenoordsche handelsterrein met Hoek van Holland, ten einde daarvan een voorhaven te maken van Rotterdam. Toen het met den aanleg van den Nieuwen Waterweg niet vlotte, was het Pincoffs, die redding bracht. De Rotterdamsche Handelsvereeniging, waarvan hij president-directeur was, wist een combinatie van bankiers te vinden, die vijftien millioen fourneerden voor de uitvoering der groote werken,

Het was dan ook met volle instemming der burgerij, dat burgemeester Van Vollenhoven bij Pincoffs' afscheid als raadslid — hij was benoemd tot lid der Eerste Kamer en bedankte daarom voor het raadslidmaatschap — op 11 Juli 1873 hem huldigde als „den man van het initiatief".

Donkere bladzijde.

En nu komen wij aan de donkere bladzij de in de geschiedenis van Lodewijk Pincoffs

Hij dreef reeds sins 1849 met zijn compagnon Kerdijk een uitgebreiden handel in indigo en cochenille. Vertrouwende in de toekomst van Afrika stichtte hij in 1869

met Kerdijk de N.V. Afrikaansche Handelsvereeniging met een kapitaal van vier millioen.

Kerdijk was de koopman, Pincoffs de financier der combinatie. In 1870 maakte men nog f 80.000 winst. Doch in 1871 werkte de vennootschap reeds met verliezen. Pincoffs had groot vertrouwen in de zaak. Persoonlijk was hij bevriend met den grooten Afrikaanschen onderzoekingsreiziger Stanley, die hem voorspelde, dat er enorme zaken met Congo gedreven konden worden.

Hij kreeg echter den eenen tegenslag na den anderen. De schatten, die de binnenlanden van Afrika konden opleveren, bleven uit. Eerst kwamen er groote misoogsten, dan belemmerde een ziekte onder de negers het drijven van zaken.

Elk jaar had men, om kapitaal te trekken, nog hooge dividenden betaald, ook als er geringe winsten waren. In 1875 waren er groote verliezen, die door onjuiste balansen voor commissarissen verzwegen werden. Ook vele millioenen der Rotterdamsche handelsvereeniging verdwenen in den bodemloozen put der Afrikaansche. Doch 't was alles vergeefsch.

Crisis, verliezen, speculaties, balansvervalsching en ten slotte . . . de catastrophe!

De Afrikaansche had haar betalingen gestaakt! En op 13 Mei waren Pincoffs en Kerdijk verdwenen.

Kerdijk werd in Antwerpen gearresteerd. En eind December 1879 werd, daar Pincoffs lid der Eerste Kamer was, het proces direct voor den Hoogen Raad behandeld. De tenlastelegging luidde: Valschheid in geschrifte van koophandel en bedriegelijke bankbreuk. Kerdijk werd tot twee jaar, Pincoffs bij verstek tot acht jaar gevangenisstraf veroordeeld.

Pinkhof.

(Nadruk verboden).

Alles aus Liebe.

Overweldigend succes en enorme opkomst ondanks „bestrijding".

De plakkaten met het roode hart zijn van den Stadsschouwburg verdwenen en met de Weensche revue „Alles aus Liebe" is ook de opwinding van voor- en tegenstanders naar Den Haag vertrokken. In Amsterdam blijft niets over dan de vragen van den aangestooten heer mr. Somme, die natuurlijk door B. en W. op vriendelijke wijze zullen worden beantwoord, waarna niets anders dan de herinnering overblijft. Tot wellicht bij de begrooting de principieele vraag aan de orde komt, of er in den Stadsschouwburg revue's zullen worden mogen opgevoerd, waarbij dan wellicht de interessante kwestie, zal worden uitgemaakt:

Mr. H. M. Merkelbach.

Wat is een revue? Want er zijn revue's die op een operette lijken en er zijn operettes die meer weg hebben van een revue. Maar dit moet natuurlijk aan de beoordeeling blijven van de zaakkundige raadsleden.

* *
*

Intusschen hebben wij den directeur van den Stadsschouwburg, mr. Merkelbach gevraagd naar de resultaten van de revue, voor welker opvoering bij den Stadsschouwburg gedurende veertien dagen aan het Marischka-gezelschap afstond.

— U weet, zei de heer Merkelbach, dat de commissie voor ontwikkeling en ontspanning van het Nederlandsch Olympisch comité het gewenscht oordeelde tijdens de Olympische een of ander groot spektakel te organiseeren, ten behoeve van de hier vertoevende buitenlanders. In dat plan was ook een revue in den Stadsschouwburg opgenomen.

Er kan worden geconstateerd dat het publiek de bedoeling een groote internationale revue te brengen geapprecieerd heeft in buitengewone mate, daar de Stadsschouwburg, die zooals u weet 1200 plaatsen bevat, gedurende de eerste helft van Juli — den speeltijd van de Marischka-revue, avond aan avond door gemiddeld duizend personen werd bezocht terwijl een totale recette gemaakt werd van pl.m. vijftigduizend gulden.

Een dergelijke ontvangst van de zijde van het publiek, zoowel wat de inkomsten aangaat als wat het getoonde enthousiasme betreft, doet de vraag opkomen of de Stadsschouwburg niet in komende zomerseizoenen zijn deuren moet openen voor dergelijke vertooningen. Uit den aard der zaak zal deze vraag door het Gemeentebestuur in zijn geheel moeten worden beantwoord, en daarbij wordt dan primair de vraag of de revue in zich zelf iets verderfelijks of iets lichtbrengends is.

* *
*

Is men het daarover eens, dan is de mate waarin de revue aangekleed is slechts een kwestie van grens, waarvoor met goeden wil een oplossing te vinden is. Als iets mooi is kan men het overal hebben en als iets niet mooi is, dan zou ik zeggen: zoo min mogelijk ook ergens anders.

Is dus in principe aangenomen dat een revue iets schoons en lichtbrengends zijn kan, dan is er ook geen reden om haar uit den Stadsschouwburg te weren... Verder kan als practisch argument worden aangevoerd, dat voor alle groote theaters de revue in den zomer meer en meer den natuurlijken sluitsteen der exploitatie gaat vormen, daar het publiek naar de gewone tooneelvoorstellingen in den zomer niet heen te krijgen is, terwijl de revue als kunstsoort ook onbetwistbaar boven de operette de voorkeur gaat innemen.

— Ware het niet mogelijk geweest dat ook een Hollandsch revuegezelschap in den Stadsschouwburg een gelijk enthousiasme hadde gewekt?

* *
*

— Daar laat ik me liever niet over uit, zei de heer Merkelbach. Maar ik wil u graag de positieve punten noemen die naar mijn meening de oorzaak zijn dat deze revue op de bekende wijze in Nederland ontvangen is. Ten eerste door de muziek van dr. Benatzky en het zeer vlotte tempo, waarin die muziek en de heele revue werd gebracht. Ten tweede de geheel eigen en volgehouden sfeer der kleuren en ten slotte de buitengewone uitbeelding van alle figuren, ook van die figuren die bij een gewone revue als ondergeschikt beschouwd worden. Hier was ook het tweede plan uitstekend verzorgd. Indien men bij Toorop in zijn aanvangstijd wel eens gezegd heeft dat hij handen teekende die een gebed waren, dan moet ik u zeggen dat ik zelfs onder de figuren van het tweede plan zulke handen gezien heb. . . .

Resumeerende, kom ik tot de conclusie dat men buiten de revue geen behoorlijke theater-exploitatie meer kan krijgen; zij is in alle groote theater-exploitaties opgenomen en het blijkt ook hieruit, dat zij een integreerend deel uitmaakt van de exploitatieplannen van het Museumtheater. Wanneer men spreekt van de waardigheid van den Stadsschouwburg, dan wil ik er op wijzen dat het Museumtheater toch in de eerste plaats een operagebouw bedoelt te zijn en een operagebouw op hoog peil.

LANGS DE STRAAT.

Drenkeling.

Amsterdam, 23 Juli.

Het volgende ongeluk zal men niet vermeld vinden in de gebruikelijke rubriek. Na onderlinge afspraak zijn wij, die getuigen en slachtoffers waren, overeengekomen, het betreurenswaardig incident buiten den hongerigen muil der komkommerpers te houden. De liefde voor mijn krant brandt fel en schier had ik geweigerd, indien men dien brand niet gebluscht hadde met een glas gratis bier.

Het was op den.... laat ons zeggen, dat het op den Angstel was, een schilderachtig zijriviertje van den Amstel, alwaar men waterlelies pleegt te plukken en ze in de zuigbuis voor het koelwater van den motor krijgt en niet verder kan en raast. Wie wil, kan er ook het Merwedekanaal van maken. Zooals gezegd: de zaak wordt met algemeen goedvinden doodgezwegen.

Dus: op een lief, zonnig en nogal breed water, met gras en biezen ter weerszijden, benevens koeien, hier en daar een bigje en paardebloemen, dreef een rank hulkje, dat werd voortbewogen door een jongedochter met bloote, bruine armen, schraal van leden en met zoodanig kortgeknipt haar, dat men naar haar beenen moest zien om het geslacht te raden, en het dan nog niet wist, want zij had de rokken hoog omgekruld. Zij trok heftig aan twee zware riemen, en achter in het vletje zat haar pa of haar broer of haar galant; al die onderscheiden vervloeien tegenwoordig, naar men weet. Een uitermate vet en in alle richtingen rond man, die door zijn gewicht dat bootje in een hoek van 45 graden het watervlak deed snijden. Zelf zat hij halverwege in het koele nat. Dit kon niet deren, want het was zeer, zeer warm. Intusschen noodzaakte deze bootstand de bevallige roeister, met zorg de riemen te hanteeren. Zij maaide ze hoog door de lucht en als zij inpikte stonden ze bijna rechtstandig. Nu en dan wipte er een van de krassende pindollen.

Zeker, en toen sloeg dat bootje om. Het gebeurde logisch en zonder veel misbaar. Eigenlijk sloeg het niet om, maar begon te steigeren, stond recht overeind in het water en sloeg achterover.

Meteen verbrief zich op een sneeuwwit motorjachtje, dat aan de overzij gemeerd lag, een gebrilde jongeman, spierwit van heldenmoed. Hij ontdeed zich van een prachtige zeilpet, trok een blauwen blazer en een eveneens allerwitste broek uit, en vertoonde zich nu in een soort combination van knievrij pantalonnetje en blinkend Schillerhemd. Een jong meisje kwam aanstonds uit het poppenkajuitje schieten en klemde zich onder alle bewijzen van schrik aan hem vast, maar hij schudde het niet van uiterlijk schoon misdeelde wicht van zich af en wierp zich, zooal niet sierlijk, dan toch daadwerkelijk in het klare nat.

Hij had het voorzien op de tengere maagd, maar die had uw onderdanige dienaar reeds met een wandelstok naar zich toegehaald, daarbij prozaïsch en ongevaarlijk tot zijn aankomend buikje voortwadend. Dus zwom hij met een slag die mij nog onbekend was naar den vuurrooden man, wierp zich als het ware boven op hem, en wilde hem op zijn rug kantelen. De roode man spartelde heftig. De redder, inziende dat hij met een lastigen drenkeling te doen had, poogde hem onder te drukken. De dikke man vocht woedend. Als hij boven kwam, wilde hij iets schreeuwen, waarop de redder zich dadelijk als een tijger weer op hem wierp en hem machteloos trachtte te maken. Wij keken trillend als espenbladen toe. De roode man dreigde te stikken. Hij greep wild naar zijn redder, maar de edele knaap wist hem ten slotte als een dooden walvisch op zijn rug te wentelen, spande zich voor hem en trok hem steunend, met een raar, jamachtig slagje naar de overzij. Maar niet zoodra voelde de drenkeling grond onder zijn voeten of hij rukte zich los, en loeide:

„Frek jij! Wat mot ik hier? Ik mot a 't overzij!"

Waarop hij met een malschen crawl naar 't dunne meisje kwam zwemmen, dat rustig haar kleeren begon uit te trekken.

Leo.

Cocktail-Revue.

In Mayol. — De danszusters Bertin.

HET PUBLIEK TREEDT OP VOOR DE FILM.

(Bizondere correspondentie).

Parijs, Juli.

Als laatste noviteit van den zomer een Cocktail-Revue in Mayol.

De titel is niet kwaad gekozen. Is de moderne musichall geen cocktail waar men zoet en zout, bitter of zuur in de wonderlijkste tegenstellingen mengt?

De nieuwe revue in de gekke gezolderde kajuit van Mayol is een grappige verkleining van de reuzen-revues der groote musichall-instellingen.

Men vindt er de oude onvermijdelijke bestanddeelen in terug, een blonde „star", „sisters", „brothers", ballet-„girls", „ketches", maar naast deze Britsche specialiteiten gelukkig ook een beetje Gallischen geest, dien men enkel op den boulevard aantreft.

Van de Cocktail-Revue in Mayol: de danszusters Rée—Bertin.

Naast Gina Palerme, bevallige blonde, doch wat uitdrukkinglooze ster, hebben wij de Rocky Twins bewonderd, tweelingen, die door een parodie der Dolly Sisters vermaardheid verwierven. In haar syncopisch-schokkende matrozendansen, vol van den humor der onverwachtheid, slaan zij een aardig figuur. Er naast in een tableau: „Het dubbele rendez-vous", de niet minder op elkaar gelijkende zusters Ree Bertin. Deze Duitsche meisjes, niemendal verlangende de onvermijdelijke Dolly-pop te evenaren, dansen met aangeboren bevalligheid op vloeiende muzieken. Het tableau, waar ze als phenixvogels uit een oud-Chineesch bord afstappen, werd in het bizonder toegejuicht.

* *
*

Als sketch een parodie op de beroemde Madame Du Barry van Mistinguett door haar dubbelgangster Mismarguett. Men weet, dat Miss vroeger protest aanteekende tegen dezen namaak. Maar is de nabootsing niet het kenmerk van den roem? Eindelijk heeft Miss zich neergelegd. Nu is alles koek en ei. Eerst legt Mismarguett een boeket rozen in de loge van Miss, die edelmoedig glimlachte. Trouwens afbreuk zal de parodie haar niet doen. Mismarguett overdrijft alleen de banale, vulgaire kanten van Madame Du Barry, die hier Du Bobard heet, maar zij mist al de straling en poezie van het onvergelijkelijke model.

Ten slotte een heel aardige populaire komiek: Poulot, die een sketch speelt van den volksachtigen film-foeschouwer, die op de dwaaste wijzen door zijn medestanders wordt gehinderd: ietwat-grove boert misschien, maar die heelemaal in de lijn ligt van de groote traditie van Rabelais en Molière tot Courteline toe.

Het publiek houdt er altijd dol van mée te doen. Dit keer is er een wedstrijd voor den mooisten-„gosse": degeen, die het best de afmetingen van den Apollo van Belvedère benadert, krijgt een luxe-trouser tot geschenk. Opgemeten door coquette kleermaakstertjes, defileeren de mooie mannen op het tooneel, totdat Spadaro, de leuke Italiaansche zanger, den eereprijs wint.

Een geestige vondst is ook het publiek méé te laten doen aan een filmvertooning. Hoeveel meisjes en ook jongens bestaan er niet, die dolgraag een cinema-carrière zouden wagen! Nu: Mayol biedt hun alle gelegenheid. Elken dag mogen een paar candidaten zich inschrijven. Den volgenden dag worden ze botweg op het podium gepoot onder het verblindende licht der schijnwerpers. Een doodgemakkelijke charade staat op het programma: manlief gaat ter jacht, verliet zijn plaats, door een amant ingenomen, komt onverwachts terug, de minnaar wordt verstopt in de wieg, duel der rivalen en zoo voort. Het is doodamusant zoo verlegen de candidaten op het tooneel zich bewegen en gewoon met hun armen en beenen geen weg weten. De zoentooneelen mislukken heelemaal. Na éénmalige repetitie, beginnen de bioscoop-mitrailleuses in ernst te ratelen: het tooneel wordt vereeuwigd. Tot slot der voorstelling draait men de beste film der afgeloopen week af, vol ridicule momenten natuurlijk. Nooit had het publiek verwacht, dat de rolprent zooveel kunst vereischte! Heel veel onschuldige meisjes zijn eens en voorgoed van haar Hollywood-droom genezen.

Ratten.

Kort Verhaal.

Door

E. MEMBER.

(Nadruk verboden).

Toen James Limminck na zes jaren tropendienst met zijn vrouw en zijn drie jeugdige kinderen met verlof naar Europa zou gaan, besloot hij goedkoop te reizen. Hij moest zijn reis zelf bekostigen en James Limminck placht te zeggen: „Hoe minder we voor de reis uitgeven, des te meer kunnen we in Europa verteren". Hij sprak die woorden diepzinnig als orakeltaal en zijn vrouw was het geheel met hem eens. De kinderen waren nog te jong om er een eigen meening op na te houden.

De heer James Limminck was dus met zijn gezin naar Singapore gegaan, want vanuit Singapore voeren goedkoope booten naar het Westen. En hij vond inderdaad een zéér goedkoope boot van onduidelijke nationaliteit, en het midden houdend tusschen een passagiers- en een vrachtschip, in zooverre dat dit schip het uiterlijk, de luchtjes en de accomodatie van een vrachtschip had, maar dat het toch passagiers vervoerde. Veel passagiers zelfs, en van nogal zonderling slag. Er waren heeren bij, die groote haast schenen te hebben om weg te komen uit Singapore, en het was niet duidelijk of zij zoo'n haast hadden omdat zij nog juist uit de gevangenis ontsnapt waren, of omdat zij die nuttige instelling net verlaten hadden en de compromitteerende herinnering zoo snel mogelijk achter wilden laten. Sommigen van die heeren stelden zich voor als Brown, terwijl zij Smith heetten, anderen heetten in werkelijkheid Brown, doch noemden zich Smith, omdat die naam voor hen een minder onaangenamen klank had. Er waren ook leden van een operagezelschap aan boord, welk opera-gezelschap gehoopt had de wereld vanuit het Oosten te kunnen veroveren. Maar het was met een faillissement geeindigd, en met een ruzie, waarbij vergeleken de Chineesche burgeroorlog kinderachtig gekibbel was.

Zoo reisde dus James Limminck met zijn gezin op dit eigenaardige schip met zonderlinge passagiers naar Europa. Eerlijkheidshalve moet gezegd worden, dat de kost aan boord niet slecht en de algemeene stemming niet onaangenaam was. Gestrande, teleurgestelde en zelfs ondeugdelijke menschen kunnen heel gezellig zijn, vooral wanneer zij zich althans, voor een termijn van drie weken, gevrijwaard voelen tegen nieuwe strandingen en teleurstellingen.

De reis zou dus voor de familie Limminck een aangename en goedkoope zijn geweest, indien James niet den eersten nacht reeds bemerkt had, dat dit schip ratten aan boord had. Iedereen, die wel eens gevaren heeft, weet dat ieder schip ratten aan boord heeft. Doch dit schip bleek een onevenredig groot aantal van die kleine knaagdieren bij zich te hebben. James Limminck hoorde dien eersten nacht geritsel in zijn hut, mevrouw hoorde het ook, de kinderen evenzoo. Zij keken en zagen een rat, nog twee ratten. De heer Limminck riep „Kss, kss!", zijn vrouw ook, zijn kinderen evenzoo, maar de ratten knipoogden er zelfs niet om, Wanneer men met een schoen gooide, gingen zij even op zij maar men kan niet den heelen nacht met schoenen blijven gooien! James Limminck sprak den volgenden morgen den Chineeschen hutjongen aan over de ratten, die de nachtrust van hem en zijn gezin schade hadden gedaan. De Chinees lachte beleefd, zooals een goede hutjongen in zoo'n geval doet en zeide: „Better speak to the headboy, sir!" („Daar kunt u beter met den chef van de hutjongens over spreken, meneer!").

James Limminck liet de zaak dien dag verder rusten, maar nadat hij weer een slapeloozen nacht had doorgebracht, wendde hij zich den volgenden morgen met zijn grief tot den „headboy". De „headboy" hoorde de rattenklacht beleefd aan en vond het ook een ernstig geval. Hij achtte het geval zelfs zoo ernstig, dat hij den raad gaf: „Daar kunt u beter met den steward over spreken, meneer!" De heer James Limminck wendde zich tot den steward, die hem zeer beleefd voor een zoo klemmende grief naar den chef-steward verwees.

De familie Limminck stak op die wijze een aardig stuk van den Indischen Oceaan over. De ratten werden steeds brutaler; zij knabbelden aan de schoenen van het jeugdig kroost des heeren Limminck, zij maakten nesten in een peignoir van mevrouw; zij dansten des nachts een satanischen rondedans op het nachtleger van den onrustigsluimerenden heer Limminck zelf. De chef-steward was ook zeer begaan met het lot van den klagenden passagier. Doch hij deed duidelijk uitkomen, dat de ratten niet tot zijn afdeeling behoorden, door te adviseeren: „Daar kunt u beter met den eersten officier over spreken!" De heer James Limminck, die een bescheiden en beleefd man was, volgde den hierarchieken weg van het schip, en sprak den eersten officier over het leed dat de ratten hem, zijn vrouw en zijn kinderen veroorzaakten. De eerste officier hoorde hem ook zeer aandachtig aan, krabde zich eens achter het oor, en zeide eindelijk: „Daar kunt u beter met den kapitein over spreken!"

De heer Limminck was zeer verheugd met dit advies. Hooger toch dan de kapitein is er niemand aan boord; nu zou dus de zaak haar oplossing vinden! Het schip, met de passagiers en met de ratten, voer reeds door de warme Roode Zee, die blauwer dan ooit was, toen de heer James Limminck zich 's morgens tot den kapitein wendde en hem vertelde van de ratten. Hij stortte zijn geheele hart voor den kapitein uit; hij vertelde van de neuzen der kinderschoenen, van de peignoir en van de vele slapelooze nachten. De kapitein hoorde hem aandachtig en vol mededoogen aan, en toen hij eindelijk uitgesproken was, drukte de commandant hem forsch de hand als gold het een belofte, terwijl hij met zijn gulsten zeemanslach zeide: „Ratten? Dan zullen we in Port-Said een kat zien te krijgen!"

Geld en Fondsen

Gisteren reeds in een gedeelte der oplage opgenomen.

Effecten.

Semarang, 20 Augustus *[Nadruk verboden]*.

Aandeelen Slotk.	L.	H.	V.	A.
Ned. Ind. Handelsbank	—	—	—	170
Kol. Bank	—	—	263	—
Ned. Ind. Esc.; Certif.	—	—	88¼	—
Internationale	—	—	290	293½
Lindeteves-Stokvis	—	—	—	161
Band. Kininefabriek	300	300	280	300
C. Mij. der Vorstenlanden	—	—	167	169
Poerworedjo	—	—	—	112½
Scheepvaart Unie	—	—	205	—
K.P.M.	—	—	227	230
Sem. St. en Prauwenv.	—	—	349	—
Stroohoedenveem	—	—	115	118
Delispoor	—	—	223	—
S. C. S.	—	—	—	173
S. D. S.	—	—	—	186
O. J. S.	—	—	—	67
Redjang Lebong	—	—	155	—
Simau	—	—	520	530
Tarakan	—	—	400	—
Electr. Mij. Bali en Lombok	—	—	—	130
Gebes	—	—	—	238
Electr. Mij. Banjoemas	—	—	—	180
Rub. Cult. Mij. Amsterdam	—	—	237	240
Obligaties:				
6 pCt. Doll. L. '22 1e S.	—	—	103¾	—
6 „ idem '22 2e S.	—	—	103¾	—
4 pCt. Ind. L. '23 D.	—	—	—	101¾
5½ „ Ind. L. '26	—	—	99⅜	—
7 pCt. Fransche Staatsspoor	105¼	105¼	—	—

Voorbeurs: Sem. Stoomb. en Prauwenv. 350 pr.

Aangeslagen vendutiën.

Semarang.

Woensdag, 22 Aug. Paarden te Ouden Boom door Soesman's kantoor.
Inb. van den heer J.C. Roosen te Jogjaweg 2 door Soesman's kantoor.

Donderdag, 23 Aug. Inb. van den heer A. Assink te Parallelweg 19 door Hillebrand's kantoor.

Vrijdag, 24 Aug. Diverse boedels van de Weeskamer te Boebaan door den bode van de Weeskamer.

Zaterdag, 25 Aug. Gouvernements houtwerken in de stadstuin door Opperhoutvester van Telawa.
Faill. boedel van den heer L. Roering te Bodjong p-a Suermond door den Bode van de Weeskamer.

Provinciaal (op bezoek in de stad): Wat stom om die waschbak dáár op te hangen!
(Sondagsnieuw Stria).

LEGER EN VLOOT

Militaire mutaties in Nederland.

Bij Kon. besluit van 21 Juli is:

IV. met ingang van 1 Augustus, de titulaire rang van dirigeerend paardenarts met den rang van majoor verleend aan de paardenartsen der 1ste klasse H. W. Klerk en Reus en A. Kuipers.

I. den kapitein W. F. Grotendorst, magazijnmeester der artillerie, op het daartoe door hem gedaan verzoek, een eervol ontslag uit den militairen dienst verleend;

II. benoemd, bij het wapen der artillerie, tot kapitein, bij het 2de regiment onbereden artillerie, de eervol ontslagn kapitein-magazijnmeester Grotendorst, voornoemd.

Bij Kon. besluit van 21 Juli zijn benoemd, tot tweede-luitenant:

A. bij het wapen der infanterie, bij het 2de regiment, de cadet-sergeant A. P. M. van Rooy, van het derde studiejaar der Koninklijke Militaire Academie;

B. bij het wapen der artillerie, respectievelijk bij het 2de regiment onbereden artillerie, bij het regiment kustartillerie en bij het 1ste regiment onbereden artillerie, de cadetten-sergeant F. Soer, D. W. van den Bosch en W. de Bruyne, allen van het derde studiejaar der Koninklijke Militaire Academie;

C. bij het wapen der genie, bij het regiment genietroepen, cadetten-segeant P. de Kock, E. E. Holle, G. Terluin en W. F. K. Engelbrecht, allen van het derde studiejaar der Kon. Mil. Academie.

SCHEEPSBERICHTEN

Het s.s. *Tjimanoek* [J.C.J.L.] arriveerde 9 Aug. te Dalny.
Het s.s. *Tjisalak* [J.C.J.L.] vertrok 13 Aug. van Hongkong naar Amoy.
Het s.s. *Tjisaroea* [J.C.J.L.] vertrok 9 Aug. van Tandjong Pandan naar Hongkong.
Het s.s. *Tjikembang* [J.C.J.L.] arriveerde 15 Aug. te Batavia.
Het s.s. *Tjikarang* [J.C.J.L.] vertrok 13 Aug. van Shanghai naar Keelung.
Het s.s. *Tjikandi* [J.C.J.L.] vertrok 13 Aug. van Osaka naar Makasser.
Het s.s. *Tjikampek* [J.C.J.L.] is in Japan.
Het s.s. *Baron Haig* [J.C.J.L.] arriveerde 15 Aug. te Hongkong.
Het s.s. *Bendoran* (J.C.J.L.) vertrok 14 Aug. van Banjoewangi naar Yokohama.
Het s.s. *Belleanne* [J.C.J.L.] vertrok 15 Aug. van Shanghai naar Java.
Het s.s. *Baron Belhaven* [J.C.J.L.] vertrok 13 Aug. van Amoy naar Saigon.
Het s.s. *Grelcaldy* [J.L.J.C.] vertrok 18 Juli van Kobe naar Meji.
Het s.s. *Hampholm* (J.C.J.L.) vertrok 2 Aug. van Panaroekan naar Shanghai.

Het ss. *Toba* vertr. 17 Aug. van Sabang uitreis.
Het ss. *Palembang* arriv. 17 Aug. te Belawan uitreis.
Het ss. *Insulinde* vertr. 17 Aug. van Marseille uitreis.
Het ss. *Kedoe* arriv. 18 Aug. te Priok uitreis.
Het ss. *Madioen* vertr. 17 Aug. van Rotterdam uitreis.
Het ss. *Deli* arriv. 17 Aug. te Tjilatjap kustreis.
Het ss. *Menado* arriv. 17 Aug. te Semarang kustreis.
Het ss. *Modjokerto* vertr. 17 Aug. van Padang thuisreis.
Het ss. *Slamat* vertr. 17 Aug. van Singapore thuisreis.
Het ss. *Soekaboemi* pass. 17 Aug. te Suez thuisreis.
Het ss. *Pr. Juliana* vertr. 17 Aug. van Semarang kustreis.
Het s.s. *Simaloer* arriv. 18 Aug. te Priok kustreis.
Het ss. *Kambangan* arriv. 18 Aug. te Soerabaja kustreis
Het ss. *Krakatau* arriv. 17 Aug. te Liverpool thuisreis.
Het s.s. *Karimata* vertr. 17 Aug. van Priok thuisreis.
Het ss. *Enggano* arriv. 17 te Amsterdam thuisreis.
Het ss. *Hooft* arriv. 18 Aug. te Priok uitreis.
Het ss. *Madoera* vertr. 17 Aug. van Belawan

SEMARANG.

Aangekomen.

18 Aug. ss. *Flimston* [WmMuller] van Probolinggo.
19 Aug. ss. *Swartenhondt* [K.P.M.] van Bawean.
19 Aug. ss. *Giang Seng* [HeapEngMoh] van Cheribon.
19 Aug. ss. *Naumburg* (WmMuller) van Cheribon.
19 Aug. ss. *Medan* (R.L.) van Soerabaja.
19 Aug. ss. *Newby Hall* [PitoSyme] van Soerabaja.
20 Aug. ss. *Tjileboet* (J.C.J.L.) van Cheribon.
20 Aug. ms. *Siberg* [K.P.M.] van Priok.
20 Aug. ss. *Op ten Noort* (K.P.M.) van Priok.
20 Aug. ss. *Dortmund* [WmMuller] van Soerabaja.

Vertrokken.

18 Aug. ss. *Broodyk* [R.L.] naar Soerabaja.
18 Aug. ss. *Menado* [R.L.] naar Tegal.
19 Aug. ss. *Swartenhondt* [K.P.M.] naar Priok.
19 Aug. ss. *Tjikembang* [J.C.J.L.] naar Soerabaja.
19 Aug. ss. *Naumburg* [WmMuller] naar Soerabaja.
19 Aug. ss. *Newby Hall* [PitoSyme] naar Priok.
20 Aug. ms. *Athelking* (P.C. Glasses) naar Aden.
20 Aug ms. *Tantalus* [McNeill] naar Tegal.
20 Aug. ss. *Siberg* [K.P.M.] naar Pekalongan.
20 Aug. ss. *Op ten Noort* [K.P.M.] naar Soerabaja.

Ter reede.

Flimston, Giang Seng, Medan, Tjileboet, Dortmund.

FEUILLETON

HET HUIS OM DEN HOEK.

Uit het Engelsch van LOUIS TRACY.

(Nadruk verboden).

1.)

HOOFDSTUK I.

Waarin het huis een nieuwen huurder krijgt.

Na aan drie kleine stationnetjes gestopt te hebben, had de trein puffend de twaalf mijlen door de kronkelige vallei afgelegd. Hij bleef zoolang stilstaan bij het vierde, dat de eenzame reiziger in de eerste klas coupé opkeek van het boek, waarin hij zat te lezen. Hij zag, dat het perron vol boerenvolk was, dat zich allemaal in één richting voortbewoog. Tot nu toe had hij telkens een stationschef gehoord of een conducteur, die een onverstaanbaren naam uitschreeuwde; nu echter schenen zijn medepassagiers te weten, welke plaats dit was, zonder gewaarschuwd te zijn.

Een witkiel opende het portier.

— Is dit Nuttonby?, vroeg de reiziger.

— Ja, mijnheer.

— Waarom is het hier zoo druk?

't Is marktdag, mijnheer.

— Dank je. Ik had zoo'n drukte niet verwacht. Hebben jullie een bagagedepôt, waarin ik mijn koffers kan laten?

— Jawel, mijnheer.

— Pas dan even op deze tasch'n. Er zijn drie kisten in den goederenwagen. Ja zulf een wagen noodig hebben, ze zijn zwaar!

De man, die zoo weinig begrip had van de belangrijkheid van Nuttonby — een plaatsje van 3000 inwoners — was opgestaan en verzamelde zijn bagage, waarbij een visschersuitrusting behoorde. Hij volgde den witkiel, die, toen hij de hengelroeden en 't vischmandje zag, den vreemdeling taxeerde als iemand, die recht had op een eerste-klas kaartje.

In ieder geval, de kisten waren zwaar. De conducteur moest tenminste een handje helpen.

— Allemachtig! riep de witkiel, toen hij probeerde de eerste op een wagen te tillen.

— Boeken, legde de reiziger uit.

— Ik dacht dat er lood in zat.

— Sommige boeken hebben er wel, iets van, zei de vreemdeling. De conducteur, die wel eens las in zijn vrije uren, glimlachte. De eigenaar van zooveel „zware" literatuur pakte een groote leeren tasch op. Ik zal je een handje helpen, zei hij en deze woorden bewezen den witkiel dat de nieuw-aangekomene deze lange, magere man in tweed met een jagershoedje op, geen zwakkeling was.

Het perron was bijna leeg, toen de witkiel de hoog-opgestapelde kar er langs schoof.

Een eigenwijze jongen kwam plotseling te voorschijn en riep hard, bijna dreigend: kaartjes! Er werd hem een eerste klas kaartje van York af toegestoken met een reçu voor extra bagage. Het witte stukje bordpapier deed iets van eerbied in zijn onbeschaamde jongenszieł opkomen. — Dank U, mijnheer, zei hij.

Eerst later begreep hij, dat hij had moeten zeggen: Kaartjes, als 't u blieft!

't Was dezelfde vrijpostige jongen, die plotseling weer verscheen op de afdeeling bestelgoederen, waar hij ook dienst deed. Hij merkte op, dat geen der colli een naam of initialen droeg; ze waren splinternieuw; de eenige aanwijzing waren de labels: York, van King's Cross — en — Nuttonby van York.

— Hou deze tasch en deze kleine dingen apart, was de instructie. Ik heb ze misschien heel gauw noodig. 't Kan zijn, dat de kisten vanmiddag al worden gehaald, maar dat weet ik nog niet. Hij wendde zich tot den witkiel:

— Is er een woning-bureau in de stad?

— Ja zeker, mijnheer — twee.

— Welk is het beste — welke heeft de grootste cliëntèle — ik bedoel eigenlijk de meeste huizen te huur?

— Nou, Walker en Zoon hebben hier al meer dan 50 jaar zaken gedaan.

— Dan zal ik Walker probeeren. Waar woont hij?

— Vlak naast de „Roode Leeuw" mijnheer.

De jongen, een beetje vlugger van geest dan de witkiel, viel in: De „Roode Leeuw" is halverwege de hoofdstraat, mijnheer. U slaat rechts af, als u van hier gaat en u is er in twee minuten.

De breede straat stond vol kraampjes, boerenwagens, vrachtwagens, hondekarren, tot zelfs een paar auto's want Woensdag was niet alleen marktdag, maar ook de dag der rechtszittingen.

Niemand lette op den vreemdeling. Op Woensdag was Nuttonby een wereldstad; op iederen anderen dag van de week zou hij talrijke nieuwsgierige blikken tot zich getrokken hebben. Natuurlijk bleef hij niet geheel onopgemerkt, want zijn manier van kleeding en zijn geheele persoonlijkheid stempelde hem tot iemand uit de beste kringen.

Walker en Zoon bleken makelaars te zijn, beëdigde taxateurs en bezitters van een woningbureau. Hun kantoor was klein, maar 't lag in het centrum.

Het was zoowel van binnen als van buiten beplakt met aankondigingen van verkoopingen. Eén vooral trok de aandacht door zijn geweldige grootte. Het bood een „riant heerenhuis met veel bosch" aan, dat reeds vijf jaar lang te koop was. De ongerepte witheid van het papier met de gitzwarte letters deden vermoeden, dat Walker en Zoon dezen aristocraat onder de aankondigingen periodiek vernieuwde.

Een jonge man, die achter het loket zat, een sportblad las en een cigaret rookte, stond haastig op toen de bezoeker binnenkwam.

— Bent u mijnheer Walker? vroeg de vreemdeling.

— Ja, mijnheer.

— O, ik dacht dat u misschien de zoon was.

— Dat ben ik ook. Moet u mijn vader hebben?

Walker junior was een Nuttonbysche „fat" en een gewiekste jonge kerel.

— Ik zoek een gemeubileerd huis in of bij een rustig, landelijk dorp, waar goed vischwater is, was 't antwoord. Nu moet u zelf maar beslissen of ik mijnheer Walker senior moet lastig valen of niet.

Walker Jr. liep weg en stak zijn hoofd door 't open raam van de gelagkamer van „De Roode Leeuw" en riep: Vader, er is iemand voor u.

Binnen enkele seconden stond Walker Sr. den vreemdeling te woord.

Deze herhaalde zijn wensch: Een huis in een klein en afgelegen dorp en een stroom rijk aan forellen. Een eerste eisch was absoluut eenzame ligging van het dorp. 't Eene landgoed na het andere werd afgekeurd, ofschoon de Walkers zich tevergeefs afvroegen waarom.

Deze gedistingueerd uitziende heer wenschte een woning, ver van een centrum der beschaving. Zijn ideaal was een klein gehucht ergens op de hei; mijlen ver van den trein en waar hij veilig zou zijn voor touristen.

Plotseling riep de zoon:

— Dan is Elmdale geknipt, vader.

Vader's gezicht klaarde op, maar versomberde dadelijk weer.

— Je meent... eh... 't huis om den hoek? zei hij, terwijl hij zich op de lippen beet.

— Ja.

— Ik ben bang dat het niet geschikt zal zijn.

— Waarom niet? vroeg de vreemdeling. Ik vind den naam niet onaardig.

— Ik heb geen naam genoemd, mijnheer en Walker senior keek sip.

— U beschreef het als 't huis om den hoek — een schitterende naam. 't Trekt me aan. Waar is Elmdale?

't Hoofd van de firma wees naar een kaart van de North Riding, die boven den haard hing.

— Hier is 't, zei hij, terwijl hij een pen pakte om hiermee langs de kronkelige zwarte lijn wees, die een rivier voorstelde. Acht mijlen van Nuttonby en duizenden van iedere andere plaats—aan den heiderand—met een dorpje van niet meer dan veertig huizen — en een eerste klas beek met forellen.

Maar...

—Maar wat?

— 't Huis, mijnheer. 't Huis zal u niet aanstaan.

— Wat is er dan met het huis?

— Ja, niets eigenlijk. 't Is geriefelijk genoeg en goed gemeubileerd. Toch aarzelde hij weer.

— Wel, 't lijkt me net als uw zoon zegt; precies wat ik zoek.

Walker Senior glimlachte triest. Hij wist wat er zou komen.

— Ik kan 't u niet aanbevelen, mijnheer, en wel om deze reden. Een heer, een zekere Garth —Mr. Stephen Garth—een professor geloof ik, woonde er verscheiden jaren met zijn vrouw en dochter. 't Waren aardige, rustige menschen en 't jonge meisje was een schoonheid. Niemand kon eigenlijk begrijpen waarom zij zich levend begroeven in een gat als Elmdale, maar ze schenen er heel gelukkig. Toen, nu net twee jaar geleden, in Juni, reden Mevrouw Garth en het meisje naar Nuttonby in hun kleine brik, vertrokken met den trein en stuurden het rijtuig terug met een gehuurden koetsier. Mijnheer Garth zwierf een paar weken treurig rond en toen vond men hem op een morgen naast de groote, staande klok in de hall. Hij had zich opgehangen. Het gaf heel wat opschudding, dat verzeker ik u. En sedert dien tijd kijkt niemand meer naar de „Grange", zooals het huis eigenlijk heet. Ik hoef u nauwelijks te vertellen, dat de menschen uit het dorp den geest van mijnheer Garth al verscheiden keer hebben gezien; vooral in Juni, omdat in die maand de ondergaande zon een eigenaardige schaduw werpt door een geschilderd raam op een van de trapportalen. Vorig jaar heb ik het huis verhuurd aan een familie uit Sheffield, die heidelucht noodig had. Lieve hemel! Wat maakten ze een spektakel toen Mevrouw Wilkens hoorde van den zelfmoord en toen natuurlijk ook 't spook ontmoette. Ze stelde zelfs een eisch tot schadevergoeding in, dien ik maar nauwelijks heb kunnen afwenden.

— Nooit weer, zei ik. Als iemand anders het huis huurt of koopt moet hij het spook er bij op den koop toe nemen.

— Is 't te koop?

— O, ja. Noch Mevrouw Garth, noch miss Marguérite zijn ooit weer in de buurt van Elmdale gezien, sinds zij er vandaan gingen. Ze kwamen zelfs niet bij de begr

Twijfelt niet, maar koopt een

GAZELLE

beroemd door haar DUURZAAMHEID, LICHTEN GANG en SIERLIJKE AFWERKING.
Vraagt inlichtingen bij onze AGENTEN, welke ons in ALLE PLAATSEN van den ORIENT vertegenwoordigen.

3477 **Importeurs : CROES & Co., Bandoeng.**

Let op de waarschuwing van Uw reeds langen tijd lijdende motor.

Let er nu op of Uw auto zal zich spoedig bij de millioenen anderen voegen, die reeds slachtoffers zijn geworden van den vernieler „Wrijving".

Wees billijk tegenover Uw motor — gebruikt de beste motor-olie en voorkomt hooge reparatie-kosten. Socony Motor-olie triomfeert over Wrijving, sluit de zuiger volkomen af en behoudt haar cohesie, zelfs bij de meest intense hitte.

Benut de meest economischen vorm van verzekering door Uw carter te vullen met Socony Motor-olie en deze elke 1500 K.M. te ververschen en let dan eens op het verschil met vroeger.

Laat deze naam Uw gids zijn

SOCONY MOTOR OILS

STANDARD OIL CO. OF NEW YORK

2875

Om het jeuken te verlichten

Van insectenbeten huidaandoeningen.

Listerine *onverdund* verlicht den steek en de onuitstaanbare jeuk van insectenbeten. Het neutraliseert de vergiftiging en verzacht de pijn.

Gebruik Listerine tegen eczeem, branderige huid door transpireeren en andere gewone huiduitslag, om te genezen en de onverdragelijke jeuk te verlichten.

Gebruik 't dagelijks voor een dozijn gevallen

Gorgel met Listerine als voorbehoedmiddel tegen keelpijn en ter bevordering der gezondheid;

Als een antiseptisch middel bij snij—en brandwonden en voor de genezing daarvan.

Sinds 50 jaar wordt Listerine door doktoren aanbevolen en met vertrouwen door de menschheid gebruikt. Zorg steeds dat er een flesch Listerine in huis is.

Probeer Listerine Tandpasta. Uw tanden worden er witter en schooner door. Het is uitmuntend voor het tandvleesch en laat een frischen zuiveren smaak in den mond achter.

LISTERINE

het veilige antiseptische middel

Verkrijgbaar bij
Chemikaliënhandel Rathkamp & Co., Batavia. Soerabaia
N. V. Apotheek en Fabriek R. Klaasesz & Co., Semarang 1713

1249

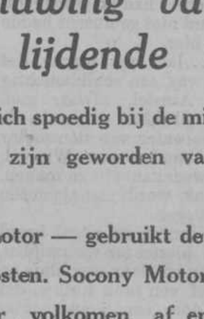
LIEM BO SWIE

JUWELIER
BODJONG 15 — SEMARNG
Telefoon 1161.

Een ruime keuze voor dames en heeren:

Zilveren	toiletstellen	van f 39.— t/m f	128.50
Zilveren	broodschalen	van f	110.—
Zilveren	klamboe-haken	van f 25.— t/m f	70.—
Zilveren	sleutelringen	van f 4.— t/m f	7.—
Zilveren	servetringen per paar in étui	van f 10.50 t/m f	15.50
Zilveren	potlooden	van f 2.50 t/m f	10.50
Alpacca	tabaksdoozen	van f	10.—
Alpacca	aschbakjes	van f 5.50 t/m f	10.—

5184

HARRY HERMANS

Gediplomeerd decoratie-schilder

Toegoe - DJOCJA - Tel. 882

Specialiteit in Calcarium-beschildering, gelijk aan de fraaiste behangselpatronen. Iets nieuws voor Ned.-Indie.
Groote verscheidenheid in ontwerpen voor eenvoudige en meer luxueuse uitvoering.
Overal te ontbieden. 3140

Duitsche-Boschmagneten voor 1, 2, 4, 6 cylinder.
Willard-Accu's voor alle auto's
Bekleedingstof, diverse kleuren.
Kappengoed, diverse soorten.
S. K. F. Kogellagers en **Timkenrollagers** etc.

N. V. A. D. A.
Heerenstraat Telefoon 675
5974

TRAVEL in COMFORT

ABOARD

DOLLAR

„PRESIDENT" LINER

Dollar President Liners offer Luxurious Travel Comforts All cabins provide beds (not berths) and are fitted with hot and cold running water. The spacious steel swimming tank is always at the disposal of passengers and the broad decks provide ample space for sports. Every ship carries an orchestra.

CUISINE AND SERVICE RENOWNED

ROUND-THE-WORLD SERVICE

via Penang—Colombo—Port Said—Naples—Genoa and Marseilles
Thence to Boston and New-York

„PRESIDENT HARRISON"	leaves Singapore	23rd Aug.
„PRESIDENT MONROE"	" "	6th Sept.

and every 14 days thereafter

JOINT TRANS PACIFIC SERVICE

— DOLLAR AND AMERICAN MAIL LINES —

	leaves H'kong	arrives Seattle	arrives San Francisco
„PRESIDENT JACKSON"	28th Aug.	—	19th September
„PRESIDENT TAFT"	4th Sept.	24th Sept.	—

and every week thereafter.

AGENTS : **ROSS, TAYLOR & Co.** SEM. TEL. 1625.

3279

LEDIKANTENFABRIEK EN MEUBELMAGAZIJN THE GIOK AN

PANDEAN - TELEFOON 769 - SEMARANG

Bekroond op de Kol. Tentoonstelling in 1914.

HEEFT IN VOORRAAD :

Eerste kwaliteit bedden in de volgende afmetingen:

No. 1	groot 2 pers. compleet zonder klamboe		**Afmeting der ledikanten :**		
„ 2	klein 2 pers. zonder klamboe		No. 1	lang 230 c.M.	breed 190 c.M.
„ 3	groot 1 „ „ „		„ 2	„ 220 c.M.	„ 160 c.M.
„ 4	klein 1 „ „ „		„ 3	„ 210 c.M.	„ 130 c.M.
„ 5	met hekwerk compleet zonder klamboe		„ 4	„ 200 c.M.	„ 115 c.M.
			„ 5	„ 160 c.M.	„ 100 c.M.

VERKOOP à CONTANT

4878A

HOTEL PENSION ORIENT

MOLENVLIET WEST No. 6, naast Hotel des Indes
In het centrum van WELTEVREDEN.
Speciaal adres voor doortrekkenden.
Telefoon WI. 2177. 5337

Tailor Mij. „OOSTERLING"

Bodjong Karang-Tengah 1 :-: Telefoon 51

VOOR EUROPA

ontvingen wij de moderne stoffen voor costumes 1928. Zoowel coupe, als laatste mode, gegarandeerd.

VOOR DE TROPEN:

Tissu kunstzijde, Palm Beach, Gabardine
in verscheidene kleuren. 45

PRINCE LINE Ltd.

FAR EAST SERVICE

From Java to Boston, New York and Philadelphia

limited passenger accommodation, via Suez-canal.

VESSELS	Loads at Semarang	Arrives Boston	Arrives New-York
S.S. „ROYAL PRINCE"	6th Sept.	22nd Oct.	24th Oct.
M.S. „JAVANESE PRINCE"	2nd Oct.	17th Nov.	19th Nov.

ROSS, TAYLOR & CO. Ltd., Agents, Tel. 1625

Bodjong 54 - Semarang.

507

No. 189 Semarang Dinsdag 21 Augustus 1928 77e Jaargang.

DE LOCOMOTIEF

TWEEDE BLAD

De pagina der buitenlandsche telegrammen

Handel, cultures en financieele telegrammen

OOK DE JEUGD MAAKT RUZIE.

Op een vredescongres!

COMMUNISTISCH VERDERF.

OMMEN, 20 Aug. (Aneta).

Op het Jeugdcongres voor den Wereldvrede is een protest opgesteld dat door den secretaris van het centraal comité, Hoytink, aan de Nederlandsche regeering zal worden gezonden, en dat betrekking heeft op de weigering om pasvisa te verstrekken voor de leden van de Russische delegatie.

De „chef" van de Duitsche jeugd-delegatie verzocht daarop bij wijze van protest het woord te verleenen aan den vertegenwoordiger van de communistische jeugd-internationale.

Dit geschiedde.

Deze communist, zekere Cohn, gispte de houding van het Nederlandsche comité voor de organisatie van dit vredescongres der jeugd. Het Nederlandsche comité gaat hand in hand met de bourgeosie, riep de communist uit! (*Felle interrupties*).

Spreker ging door en verhuisde van Nederland naar Polen, er op wijzend dat Polen voornemens is een imperialistischen oorlog te beginnen tegen Litauen.

De Poolsche delegatie van de vredesjeugd, gekrenkt door deze beleediging van den communist, dreigde daarop de zaal te verlaten, indien de voorzitter hem niet belette met spreken voort te gaan.

Dit ingrijpen vond echter niet afdoende plaats, want Cohn kreeg gelegenheid om zijn opruiende taal te beëindigen met een oproeping tot de aanwezige jeugdvertegenwoordigers, om den nationalen oorlog te beantwoorden met sociale revolutie!

OMMEN, 20 Aug. (Aneta Reuter).

Op het Jeugdcongres voor den Wereldvrede heeft de Britsch-Indische vertegenwoordiger Sangal uit naam van de gekleurde rassen de mogelijkheid verwelkomd om samen te werken op de basis van gelijkheid. De oorlog—zoo zeide de Britsch-Indier—kan alleen worden afgeschaft door rechtvaardigheid en niet door geweld.

De vertegenwoordiger van de nationalistische regeering van China, Tsjang, sprak namens de Chineesche jeugd.

DE „SCHUTTEVAER".

Aanmonstering van nieuwe bemanning.

DEN HAAG, 20 Aug. (Aneta).

Voor de trans-atlantische reis met de *Schuttevaer* wordt te IJmuiden thans door den eigenaar een nieuwe bemanning aangemonsterd.

DOOR STEENLAWINE BEDOLVEN.

Hollandsch avontuur in Beieren.

DEN HAAG, 20 Aug. (Aneta).

Uit Partenkirchen is een telegram ontvangen dat de auto van de familie van den heer Henri van Wermeskerken op den Fernpas, door een steenlawine is bedolven. Niemand van de inzittenden werd gekwetst.

HET VLIEGONGELUK BIJ HEERLEN.

Het vijfde slachtoffer overleden.

DEN HAAG, 20 Aug. (Aneta-radio).

Het vijfde slachtoffer van het vliegongeluk bij Heerlen, de heer L. Custers, is overleden.

VASTGELOOPEN.

De „Biliton" van de Mij. „Nederland".

DEN HAAG, 20 Aug. (Aneta).

Uit Rotterdam wordt geseind, dat in de Poortershaven is vastgeloopen de *Biliton* van de Maatschappij „Nederland". Scheepbooten hebben vruchteloos getracht het schip vlot te krijgen, zoodat men moest overgaan tot gedeeltelijke lossing van de lading.

De gezonken baggermolen.

DEN HAAG, 20 Aug. (Aneta-radio).

Blijkens uit Sliedrecht ontvangen bericht, bestond de bemanning van de bij Kaap Carbon gezonken baggermolen geheel uit Franschen.

De Prins te Antwerpen.

ANTWERPEN, 20 Aug. (Aneta).

Prins Hendrik heeft een bezoek gebracht aan de driedaagsche zeilwedstrijden hier ter plaatse.

E. Helfferich.

AMSTERDAM, 20 Aug. (Aneta).

De heer E. Helfferich is hier aangekomen en doorgereisd naar Hamburg.

R. A. Tange†

DEN HAAG, 20 Aug. (Aneta).

Te Den Helder is overleden de oud-officier van gezondheid der marine R. A. Tange.

Mevr. Van den Hoek-Kok †

ROTTERDAM, 20 Aug. (Aneta).

Hier ter stede is overleden mevr. mr. Van den Hoek-kok, de eerste vrouwelijke advocaat in Nederland.

Drama in Hilversum.

Boekhandelaar schiet kantoorbediende en zichzelf dood.

DE SCHOTEN IN DE AUTO.

DEN HAAG, 20 Aug. (Aneta).

Uit Hilversum wordt geseind, dat een boekhandelaar daar ter plaatse, de 45-jarige Schaaf, met zijn auto van de Zuiderkerk ging afhalen een zekere mej. J. N. Kooring, die als kantoor-bediende bij hem werkzaam was. Mej. Kooring was 22 jaar oud.

Hij reed met haar naar den Eikbosscherweg. De chauffeur reed den wagen. De heer Schaaf en mej. Kooring zaten achterin. Op den Eikbosscherweg gekomen, hoorde de chauffeur schoten. Hij stopte den wagen onmiddellijk en opende het portier. Mej. Kooring stapte wankelend uit de auto en viel onmiddellijk dood voor de voeten van den chauffeur. In de auto zat Schaaf, die zelfmoord had gepleegd.

DUITSCHE BELANGSTELLING VOOR SURINAME.

Syndicaat gevormd voor koffie- en cassave-cultuur.

BERLIJN, 20 Aug. (Aneta-radio).

Hier is een syndicaat gevormd, geheeten Deutsche Planzungs-Syndikat für Suriname, dat ten doel heeft de opening en exploitatie van groote koffieplantages en van de cassavecultuur. De minister van Kolonien zou met de oprichting van dit Duitsche syndicaat onverdeelde instemming hebben betuigd en van de zijde van het Nederlandsche kapitaal zou er belangstelling voor bestaan.

OLIE-KWESTIES.

Nog geen overeenstemming.

DEN HAAG, 19 Aug. (Aneta).

Het te Moskou verschijnende orgaan der Sovjet-regeering, de *Izwestija*, ontkent de juistheid der geruchten in de pers, volgens welke de deelname der Sovjet aan de Internationale Olie-Conferentie beperking der productie beoogen zou.

Het Russische Olie Syndicaat neemt uitsluitend deel aan de wetenschappelijke en technische conferentie in Amerika.

BERLIJN, 19 Aug. (Aneta-radio).

De Deutsche Handelsdienst verneemt, dat Deterding en Teagle omtrent de productie, de verdeeling en den afzet nog niet tot overeenstemming gekomen zijn.

Ten aanzien der Russische olie wenscht Sir Henry Deterding vermindering van den invoer in Amerika, Indie en Europa, waar deze gericht is tegen de „Koninklijke".

Teagle eischt aanspraken op de markten van Mexico, Cuba en Venezuela op, waar productie en verkoop beperkt worden.

De Indische vliegbooten.

DEN HAAG, 20 Aug. (Aneta).

Prins Hendrik heeft een bezoek gebracht aan de Aviolanda-fabrieken te Dordrecht, waar proefvluchten worden gemaakt met de voor Indie bestemde vliegbooten.

GEHEIME ACTIE.

Poging om de Hailal-districten te annexeeren.

HARBIN, 29 Aug. (Aneta-radio).

De Chineesche autoriteiten hebben ontdekt, dat Lashevitsj, de vice-president van den raad van beheer van de Chineesche Oostelijke spoorweg, in het geheim steun verleende aan een partij van jonge mannen in buiten-Mongolie, die poogden de Hailaldistricten te annexeeren. Hij heeft een bedrag van twee millioen roebel gezonden...

De autoriteiten hebben Lashewitsj last gegeven zijn Mongoolsche partij terug te trekken uit de Hailal-districten.

DE WERKLOOSHEID IN ENGELAND.

Baldwin doet een beroep op de werkgevers.

LONDEN, 20 Aug. (Aneta-radio).

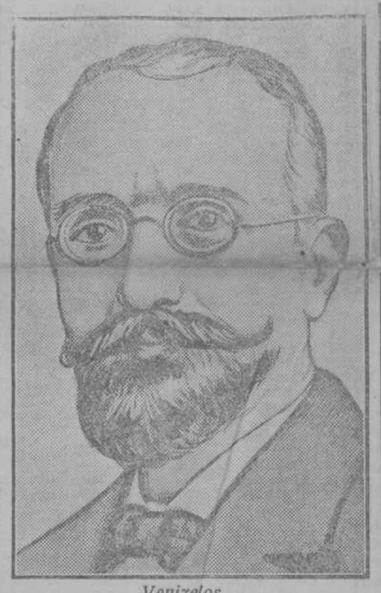
Baldwin heeft heden een belangrijken stap gedaan om een einde te maken aan de geweldige werkloosheid in Engeland. Het departement van Arbeid heeft namelijk medegedeeld dat de arbeidsbureaux aan 150.000 werkgevers hebben toegezonden een schrijven van den premier, waarin hij een beroep op den werkgever doet om allemaal te helpen het probleem op te lossen door aan mannen en jongens uit de mijnstreken werk aan te bieden.

FRANSCHE IMPORT EN EXPORT.

Een kleine daling.

PARIJS, 20 Aug. (Aneta-Havas.).

De Fransche import heeft over de eerste zeven maanden van dit jaar bedragen frs. 30.375 millioen, tegen frs. 31.116 millioen in dezelfde periode van het vorig jaar. Voor den export waren deze cijfers resp. frs. 29.190 millioen en frs. 31.330 millioen.

Venizelos.

DE GRIEKSCHE VERKIEZINGEN.

Overweldigende meerderheid voor Venizelos.

ATHENE, 19 Aug. (Aneta-Reuter).

De uitslagen van de verkiezingen toonden heden morgen te half één door geheel Griekenland een groote meerderheid voor de regeering.

Pangalos is niet gekozen.

Een nader telegram meldt, dat in het vooruitzicht van een overweldigende meerderheid voor Venizelos een krachtige persoonlijkheid op de centrale plaats — als Venizelos is—zelfs de kwesties van monarchie en republiek op den achtergrond houdt.

Gisteravond trokken ontzaglijke menschenmenigten door de stad. De sfeer was zwaar geladen. Troepen werden opgecommandeerd om de orde te handhaven. Er wordt enorm gestemd.

En onaangenaam incident was het afranselen van twee volgelingen van Cafandaris en later van Cafandaris zelf.

Een nader telegram uit Athene meldt, dat de overweldigende meerderheid van Venizelos thans overduidelijk is. Het is thans practisch zeker, dat hij van de 250 zetels in de Kamer er 200 zal bezetten. Er zijn geen communisten gekozen. Venizelos heeft zijn volgelingen op het hart gedrukt zich te onthouden van enthousiaste betoogingen. Er zijn nergens ongeregeldheden.

ATHENE, 20 Aug. (Aneta-radio).

Over de geheele linie wint de partij van Venizelos. Alle leiders van de monarchisten zijn verslagen, behalve Tsaldaris, die in Corinthe is gekozen verklaard.

DE DUITSCHE POLITIEK.

Stresemann's bezoek aan Parijs.

BERLIJN, 20 Aug. (Aneta-radio).

Het rijkskabinet komt Woensdag bijeen om een aantal politieke aangelegenheden te bespreken in verband met Stresemann's bezoek aan Parijs.

JAPAN EN AMERIKA.

Een bizondere zending.

TOKIO, 19 Aug. (Aneta-radio).

De premier heeft aan de pers medegedeeld dat de bewering als zou de regeering Kaneko naar Amerika zenden met het oog op de situatie in China niet juist is. De premier heeft echter altijd al gewenscht iemand te kunnen vinden die hij naar Amerika zou kunnen zenden en heeft nu baron Yoshio Fujimura bereid gevonden om na afloop van de vergadering van den Volkenbond zich eind September naar de Ver. Staten te begeven.

ERNSTIGE BOTSING.

Zes dooden, zestig gewonden.

KEULEN, 20 Aug. (Aneta-Reuter).

Bij een botsing tusschen een tram en een autobus zijn zes personen gedood en zestig gewond. De autobus sloeg om. Vele passagiers kwamen er onder te liggen, terwijl degenen die in de tram zaten, door de ruiten weggeslingerd werden.

DE AUTOMATISCHE SAFE.

Geld deponeeren na het sluiten van de banken.

LONDEN, 19 Aug. (Aneta-radio).

In een bijkantoor van de Midlandbank, in een der voorsteden van Londen, is een safe gebouwd, die automatisch geld in bewaring neemt, zulks ten behoeve van kooplui, managers van theaters, bioscopen, restaurants, enz. en allen die zaken doen na de gewone bank-uren. Zij kunnen door gebruik te maken van deze safe op ieder uur van den avond en van den nacht hun geld deponeeren. Men krijgt toegang tot de safe door een kleine draaideur in een muur; met een specialen sleutel moest deze geopend worden en deze sleutel wordt afgegeven door de bank. Verder wordt de client voorzien van een leeren tasch, waarin hij zijn geld en chèques deponeert. De client plaatst dit taschje op een kleine verhooging, die draait als de client de safe verlaat en op die wijze de tasch via een glijkoker in verzekerde bewaring doet verdwijnen.....

Het ligt in de bedoeling om meer van dergelijke safes te doen bouwen.

NAAR DEN VREDESMIJLPAAL.

Onderweg nog altijd oneenigheid en wantrouwen.

DE SUPREMATIE OP ZEE.

LONDEN, 20 Aug. (Spec. Dienst *Loc.*).

De plechtigheid van de onderteekening van het anti-oorlogsverdrag, ontwerp-Kellogg, te Parijs, wordt bedreigd door een donkere wolk..... De berichten uit Amerika over de bezorgdheid die daar heerscht met betrekking tot de Britsch-Fransche maritieme overeenkomst, houden aan. Zoo is het laatste nieuws, dat Coolidge na het inzicht van de marine-autoriteiten terzake te hebben vernomen, in intiemen kring uiting heeft gegeven aan zijn misnoegen over een arrangement, dat naar het oordeel van bevoegde beoordeelaars een schending inhoudt van het verdrag van 1922 inzake de vermindering van bewapening.

Nu heeft echter, naar verluidt, Coolidge verboden, dat vanwege de regeering der Vereenigde Staten eenig nader onderzoek zal worden ingesteld naar de situatie die is ontstaan door de Britsch-Fransche overeenkomst en in Londen beschouwt men dit als een stap naar het scheppen van een hartelijke atmosfeer voor de onderteekening van het anti-oorlogsverdrag.

Draadlooze hartelijkheid.

Bovendien hebben Chamberlain en Kellogg, beiden op zee, hartelijke telegrammen gewisseld. Chamberlain seinde aan Kellogg na diens vertrek uit New-York: „Ik ben vol vertrouwen dat de wereld u groote dankbaarheid is verschuldigd voor uw initiatief." Kellogg antwoordde met een draadloos telegram van de *Ile de France*, dankend voor deze waardeering en als zijn meening uitsprekend, dat het verdrag een mijlpaal zal zijn op den weg naar den vrede.

Duitsche critiek.

BERLIJN, 20 Aug. (Spec. Dienst *Loc.*)

De *Germania*, die geacht wordt het regeeringsstandpunt te vertolken, geeft een hoofdartikel naar aanleiding van de telegrammen uit New-York en Londen inzake de bezorgdheid en het wantrouwen van de Amerikaansche regeering t.a.v. de Britsch-Fransche maritieme overeenkomst. Het blad schrijft: „Washington is niet ver van de waarheid af als het dit compromis tusschen Engeland en Frankrijk beschouwt als een flagrante schending van de maritieme overeenkomst van 1922. Chamberlain brengt het ontwerpverdrag van Kellogg op een zijspoor door het sluiten van een overeenkomst, die in strijd is met den geest van Kellogg's verdrag en die aan Engeland een belangrijke maritieme superioriteit over Amerika geeft. De nieuwe overeenkomst met Frankrijk blijkt een garantie voor Engeland te zijn, dat het in nieuwen vorm de suprematie over alle zeeën herkrijgt."

PARIJS, 20 Aug. (Aneta-Reuter).

Als vertegenwoordiger van den Ierschen vrijstaat zal blijkens een thans genomen, definitieve, beslissing, naar Parijs komen ter onderteekening van het anti-oorlogsverdrag de president Cosgraven en niet MacGilligan, de minister van Buitenlandsche Zaken.

PARIJS, 20 Aug. (Aneta-radio).

Den 23-sten van deze maand zal de ministerraad bijeenkomen teneinde een aantal belangrijke vraagstukken te behandelen in verband met de aanstaande onderteekening van het verdrag-Kellogg. Alle ministers zullen deze beraadslaging bijwonen.

FRANSCHE PRODUCTEN.

De reis van Gaston Gerard.

SAIGON, 19 Aug. (Aneta-radio).

Gaston Gerard, Kamerlid en burgemeester van Dijon, voorzitter van de federatie van jaarmarktvereenigingen in Frankrijk, is uit Indie hier aangekomen en zal hier een zijner belangrijkste doeleinden verwezenlijken: propaganda maken voor de nationale producten en de wijnen van Frankrijk. Er zijn in een twaalftal plaatsen in Cochin-China, Cambodja, Anam, Tonkin, belangrijke bijeenkomsten gehouden met medewerking van de autoriteiten en economische groepen, waar Gerard heeft gesproken ten gunste van uitbreiding van de consumptie van Fransche nationale producten door alle bevolkingsklassen in Indo-China.

DE VERDRAGSHERZIENING.

Japansche indrukken uit Nanking en Shanghai.

TOKIO, 20 Aug. (Aneta-radio.).

Yada, die heden hier is aangekomen na zijn belangrijke zendingen betreffende verdragsherziening en de incidenten te Nanking en Tsunan te hebben volbracht, zeide in een interview dat hij een bezoek had gebracht aan C.T. Wang en aan Tsjang Kai Shek alvorens Shanghai te verlaten. De Chineesche regeering stelt thans voor, in een tweede nota, om de toepassing der voorloopige wetten uit te stellen, en het thans geldende verdrag te erkennen totdat een nieuw verdrag zal zijn geteekend.

„Onze regeering moet maar in dien geest handelen," vond de afgezant.

Over de oude wereldzee.

PARIJS, 20 Aug. (Aneta-radio).

De vliegdienst ten behoeve van het postvervoer tusschen Marseille en Algiers is heden geopend.

VAN AMUNDSEN?

Flesch met briefje aangespoeld.

DEN HAAG, 20 Aug. (Aneta).

Te Usquert, in Groningen, is een flesch aangespoeld met een briefje er in, waarop stond:

Latham 1/7/28 84/23 ouest Roald Amundsen.

Men heeft het briefje naar Oslo opgezonden om onderzocht te worden. Het onderzoek heeft echter uitgewezen, dat de letters niet gelijken op het handschrift van Amundsen.

KOLONEL HARVEY †.

Oud-gezant overleden.—Journalist en uitgever.

NEW-YORK, 20 Aug. (Aneta-Reuter).

Aan een hartkwaal is plotseling overleden de gewezen ambassadeur der Vereenigde Staten in Londen, kolonel Harvey.

George Harvey was van 1921 tot 1924 ambassadeur der Vereenigde Staten bij het hof van St. James. In 1864 geboren, ging hij op 20-jarigen leeftijd in de journalistiek en was op 27-jarigen leeftijd hoofdredacteur van de New-York *World*. Hij trad wegens zijn slechte gezondheid af, kocht de *North-Am. Review* en redigeerde deze tot 1926. Hij was voorts president van de groote uitgeversfirma Harper and Brothers, en leidde de uitgave van de *Weekly* van deze firma. Hij was doctor honoris causa in de letteren en de rechten, en eere-lid van vele genootschappen op wetenschappelijk en litterair gebied.

JAPANSCHE SUIKERRAFFINADERIJEN.

Een tekort van 100 millioen yen.

TOKIO, 19 Aug. (Aneta-radio).

Magi Yensuiko, president van de Vereenigde Suikerraffinaderijen, heeft na een zorgvuldig onderzoek bevestigd dat het deficit honderd millioen yen bedraagt, en dat dit is te wijten aan het beheer van de opeenvolgende directeuren.

DE TRANS-SIBERISCHE.

Door cavalerie opgehouden,— Plundering.

PEKING, 19 Aug. (Aneta-radio).

Cavalerie uit Mongolie heeft de Trans-Siberische aangehouden op het Oostelijk deel van de Chineesche lijn, bij Pokatu. Trein en passagiers, alsmede dorpen in de omgeving zijn geplunderd. De verbindingen zijn verbroken, tusschen Khailar en Mongolie. De situatie in Mantsjoerije is zeer lastig.

UIT CHINA.

Naar een begrooting. — Een proclamatie te Peking.

SHANGHAI, 19 Aug. (Aneta-radio).

Soong, minister van financien, heeft dringend verzocht aan het vijfde congres, om nu eindelijk eens tot een beslissing te komen inzake de onmiddellijke instelling van een begrooting van inkomsten en uitgaven en betreffende het brengen van eenheid in de financien. Zonder die is het niet mogelijk om de verplichtingen na te komen, die binnen- en buitenlandsche leeningen, de troepen e.d. aan de regeering opleggen.

Driehonderd Britsche soldaten verlaten Nanking met bestemming naar Engeland.

PEKING, 19 Aug. (Aneta-radio).

Heden is een proclamatie uitgevaardigd, waarin verboden wordt de oprichting van vakvereenigingen en syndicaten van arbeiders. De onmiddellijke opheffing van de bestaande organisaties wordt gelast.

SHANGHAI, 19 Aug. (Aneta-radio).

Op de derde algemeene conferentie inzake de nationale verbindingen is herziening voorgesteld van de contracten met telegraafmaatschappijen; de conferentie sprak zich uit tegen elke buitenlandsche deelneming inzake de Chineesche communicatiemiddelen, hetgeen in de eerste plaats slaat op Frankrijk.

JEUGD EN COMMUNISME.

Activiteit in Warschau.

WARSCHAU, 20 Aug. (Aneta-Reuter).

De politie heeft een inval gedaan tijdens een vergadering van het bestuur van den jong-communistenbond. De vergaderden deden wanhopige pogingen om de voor hen thans wel heel erg gevaarlijke lectuur in te slikken.....

Verscheidene „tonnen" lectuur werden in beslag genomen. Daaronder zijn instructies van de Derde Internationale, ledenlijsten, een groot bedrag in buitenlandsch geld. Vele arrestaties zijn verricht.

FASCISME IN WEENEN.

Troepen tegen obstructie.

WEENEN, 20 Aug. (Aneta-radio).

In de hoofdstad van Oostenrijk is een politieke crisis ontstaan door het dreigement van de burgerlijke partijen in het parlement, dat zij de troepen zullen opcommandeeren teneinde de parlementsgebouwen te bezetten, indien de sociaal-democraten obstructie gaan voeren tegen de afschaffing van de huurwetten.

INGEZONDEN MEDEDEELINGEN

Steeds keurig, verzorgd haar

Stacomb geeft aan het haar een rijken, natuurlijken glans en houdt het in den vorm. Stacomb maakt het haar niet kleverig en vet, doch zacht en gezond.

Verkrijgbaar in tubes, potten en vloeibaren vorm.

Stacomb

SLOAN'S LINIMENT TEGEN RHEUMATIEK, STIJFHEID, ENZ

1256 A

EEN WEIGERING VAN IRAK.

Wil niet bijdragen in de kosten der Britsche troepen.

BAGDAD, 20 Aug. (Spec. Dienst *Loc.*).

In de Kamer heeft de premier uiteengezet, dat de regeering van Irak nimmer zal instemmen met het voorstel van Groot-Britannie, vervat in de nog niet geratificeerde militaire overeenkomst en luidende: dat Irak zal betalen het verschil tusschen de kosten van onderhoud der Britsche strijdkrachten in Irak en de kosten van even sterke strijdkrachten in Engeland.

De regeering van Irak is er van overtuigd, dat Engeland vele politieke en economische belangen heeft in dit deel van de wereld en dat het dus niet meer dan billijk is, wanneer Engeland de totale kosten van het onderhoud der Britsche strijdkrachten bestrijdt.

Op het oogenblik gaat het slechts om een bedrag van 20.000 pond sterling, maar de Britsche regeering zou het later noodig kunnen oordeelen om er nog veel troepen bij te sturen, waardoor Irak voor groote geregelde uitgaven zou komen te staan, die niet in verhouding zouden zijn tot de bronnen van inkomsten dezer regeering.

MOEKDEN EN NANKING.

Een redevoering in Amerika.

WILLIAMSTOWN, (N. Y.) 20 Aug. (Aneta Reuter).

De vroegere nationalistische minister van Buitenlandsche Zaken, Tsjao Tsjoe Woe, heeft voor het politiek instituut een redevoering gehouden, waarin hij uiteenzette, dat de boycott van Japansche goederen door China, die begon bij het Shantung-incident, zal worden volgehouden en verscherpt, totdat de Japansche regeering de Chineesche souvereiniteit in Mantsjoerije erkent.

OP ZOEK NAAR AMUNDSEN.

Tot nog toe vruchteloos,— Een nieuwe speurtocht.

PARIJS, 19 Aug. (Aneta-radio).

Vanwege het ministerie van marine wordt medegedeeld, dat de speurtochten naar Amundsen en Guilbaud aan de kusten van Spitsbergen en Groenland niets hebben opgeleverd en dat thans in Oostelijke richting zal worden gezocht.

DWARS OVER AMERIKA.

Een non-stop van Goebel.

NEW-YORK, 20 Aug. (Aneta-Reuter).

Arthur Goebel, die verleden jaar een prijs won in den vliegtocht naar Hawaï, is heden op Curtissfield gedaald na een non-stopvlucht over het Amerikaansche continent, van West naar Oost, in zeven uur en acht minuten minder dan Macready vijf maanden geleden in omgekeerde richting.

De Oceaanvliegers.

OTTAWA, 19 Aug. (Aneta-Reuter).

Hassell die met daglicht heden te Groenland zou moeten arriveeren, is nog steeds niet aangekomen. Er is niets geen nieuws over den vlieger.

WASHINGTON, 20 Aug. (Aneta-Reuter).

Aan de *Marion*, die ter hoogte van kaap Chidley ligt, is order gegeven te zoeken naar het vermiste vliegtuig.

De nationalistische ruzie.

HANKOW, 19 Aug. (Aneta-radio).

De Hankow-organisatie van de Kuo Min Tang heeft verklaard dat het tusschen China en Engeland gesloten verdrag—tot stand gekomen na onderhandelingen tusschen C. T. Wang en den Britschen vertegenwoordiger te Nanking—uitgesproken ongunstig en schandelijk voor China is. Er is een telegram aan de regeering te Nanking gezonden, waarin wordt aangedrongen op onmiddellijk ontslag van C. T. Wang, die ook een gevoelige straf moet hebben, aangezien hij voor de sluiting van het verdrag verantwoordelijk is.

Weer en Bedrijf.

In de suikerstreken.

In vrijwel alle rietstreken vielen in deze maandhelft enkele, soms betrekkelijk zware buien, terwijl sterke bewolking zeer algemeen werd geconstateerd; de waterdebieten waren op een enkele uitzondering na overal bevredigend. De bewerking schiet goed op, vaak in verband met een beter uitkomen van het werkvolk. De stand van den te oogsten aanplant is meestal zeer bevredigend en de jonge aanplant maak overal een goeden indruk. Ziekten of plagen van beteekenis werden in de periode niet vermeld. Met het openmaken van de vlaktebibittuinis men in eenige groepen bezig, in één werd zelfs met het beplanten daarvan begonnen.

De Groepsadviseur van Probolinggo meldt:

Het weer was gedurende de afgeloopen periode vrij regenachtig in het Loemadjangsche, terwijl de lucht veelal bewolkt was. Ook in het Kraksaänsche en het Probolinggosche vielen enkele buitjes; hier was eveneens de lucht vaak bewolkt. De Gendingwind waait voor dezen tijd van het jaar minder dan normaal. De werkzaamheden in den aanplant vorderen bevredigend. Het werkvolkgebrek doet zich op enkele ondernemingen minder sterk gevoelen dan in de voorgaande perioden. Enkele fabrieken zijn in deze periode afgeplant. De jonge aanplant komt goed uit den grond en de uitstoeling is in het algemeen bevredigend. Behalve het plaatselijk optreden van boorders in den jongen aanplant kwamen geen ziekten van beteekenis voor. Hier en daar is men reeds met de finale aanaarding begonnen.

Pasoeroean meldt:

Ofschoon in deze periode even weinig regen is gevallen — op een of twee buien in het Malangsche na, bleef het weer practisch overal droog — als in de vorige, ondervindt men nog nergens watergebrek. Dit gecombineerd met voldoenden zonneschijn kwamen den aanplant zeer ten goede. Deze staat er momenteel bijna overal goed voor. Daar het werkvolk in de laatste dagen wat beter uitkwam, schoot men ook goed met de nabewerkingen op. Men is nu overal bezig met het graven van de vlaktebibittuinen. In de oude riettuinen is alleen bij 90 F en hier en daar bij DI 52 eenige achteruitgang te noteeren; 2878 POJ en EK 28 staan er nog meestal zeer goed bij. De producties en de rendementen blijven nog steeds mooi. Ziekten en plagen bleven in hoofdzaak beperkt tot geringe muizenvraat in den jongen aanplant van een onderneming in het Malangsche.

Sidhoardjo meldt:

Ook in deze maandhelft was de lucht meerdere dagen vrij zwaar bewolkt en vielen er plaatselijk enkele buitjes. De productie steeg op de meeste ondernemingen nog iets, wat voor den tijd van het jaar wel als een zeer gunstig verschijnsel aangemerkt mag worden. De jonge aanplant staat er overal mooi bij. De aanaardingen worden regelmatig en vlug toegediend, zoodat men in het algemeen met deze bewerkingen ver voor is bij verleden jaar. De vlaktebibittuinen liggen overal reeds open en hier en daar is men met planten reeds begonnen. Plaatselijk werd reeds een lichte aantasting door witte luis geconstateerd, terwijl pokkahboeng vrij algemeen in het jonge riet voorkomt. De verschijnselen zijn echter niet ernstiger dan in voorgaande jaren.

Modjokerto meldt:

Het Oostmoessonweer werd in deze periode door een enkele zware plaatselijke regenbui onderbroken, waarvan de jonge en oude aanplant profiteerden. Enkele dagen was de lucht 's ochtends bewolkt, maar een stevige Oostenwind, die 's middags doorstond, verdreef de bewolking weer. De werkzaamheden in de tuinen schieten nu meestal bevredigend op. De jonge aanplant en wel hoofdzakelijk 2878 POJ staat er goed voor. In tuinen, waar de aanplant plaatselijk van bibitrot geleden heeft, is dit nu nog niettegenstaande den ouderdom duidelijk te zien. Over het algemeen blijven de maalresultaten op hetzelfde niveau. De oude aanplant en wel 2878 POJ begint op droge stukken nu licht van kleur te worden. Witte luis treedt sporadisch op, maar is voorloopig zonder beteekenis. Er komen heel weinig boorders voor. Verder is er van ziekten en plagen niets te berichten. Enkele fabrieken zullen de a.s. periode afgemalen zijn.

Djombang meldt:

Gedurende deze periode was het vrij normaal Oostmoessonweer. Op den 3rden Augustus viel er echter plaatselijk een flinke bui; nadien bleef het vrijwel droog. Sommige dagen was de lucht enkele uren bewolkt. Het debiet in de leidingen is op de meeste ondernemingen nog voldoende, maar begint toch te verminderen. De maalresultaten blijven bevredigend.

De jonge aanplant staat er goed bij, de diverse werkzaamheden verloopen normaal. Bij enkele complexen wordt echter geklaagd over het langzame ontkiemen van 2878 POJ topstek, terwijl kleine eenoogs-rajoengansruiten te langzaam of niet aanslaan, waardoor soms overgeplant moest worden. In den jongen aanplant werden de eerste witte luishaarden gevonden, waarvan de meesten reeds geïnfecteerd waren door Encarsia.

Kediri meldt:

In de afgeloopen 14 dagen traden meermalen zware buien op, die den jongen aanplant zeer ten goede kwamen, voornamelijk de jonge tegallans. Meerdere ondernemingen plantten practisch af, terwijl andere in de volgende periode hopen af te planten. De stand van den ouden aanplant blijft goed, het rendement stijgt echter niet naar verwachting. Ziekten en plagen van eenig belang traden niet op; een enkele onderneming had een weinig last van muizen.

Ngandjoek-Madioen meldt:

Op de Oostelijke berghellingen van Wilis en Lawoe viel veel regen, zoodat de fabrieken aan den voet dezer bergen niet over watergebrek te klagen hebben. Op de Westhelling van den Wilis was de regenval gering; in de streek van Osteran en Mlilir begint het water voor de tuinen dan ook krap te worden. In de vlakte zelf vielen plaatselijk regenbuien, hier en daar zelfs van 40 mm. De jonge aanplant staat algemeen gunstig; hier en daar komt wat bibitrot voor, vooral in éénoogsrajoengan. Ernstige gevallen van pokkahboeng werden tot nu toe niet gerapporteerd.

Solo meldt:

In de eerste week van Augustus vielen hier en daar, vooral in het Klatensche, nog kleine regenbuien. Verder was het drukkend warm weer met veelal lichte tot vrij zware bewolking. De maalresultaten stemmen tot tevredenheid; de rendementen blijven goed. De jonge aanplant staat over het algemeen mooi; ook de door gomziekte eenigszins aangetaste tuinen maken een beteren indruk. Andere ziekten en plagen van eenige beteekenis vallen niet te vermelden. Alle fabrieken zijn thans afgeplant.

Jogja meldt:

De eerste dagen in deze periode vielen enkele buien; overigens trad veel bewolking op. De producties zijn soms nog in stijgende lijn, doordat het rendement van 2878 POJ nog oploopt; elders blijven zij evenwel op hetzelfde peil. Van afstervend riet in den ouden aanplant is op de normale gronden geen sprake, wel begint in verschillende tuinen het blad een gelere kleur te vertoonen. De jonge aanplant staat er gunstig voor. Engerlingen treden plaatselijk in hevige mate op. In EG 667 komt wat gomziekte voor, maar deze soort beslaat slechts zeer kleine oppervlakten. Overigens vertoont de jonge aanplant een gezonde kleur en er bestaat geen reden tot ontevredenheid.

Banjoemas meldt:

Zonnige ochtenduren wisselden in deze maandhelft meestal af met zware middagbewolking; in de hoogere streken vielen vrijwel dagelijks regenbuien, vaak gepaard met onweer. De stand van den nieuwen aanplant is overal zeer bevredigend. Op een onderneming kwam in EK 28 wortelrot voor zoodat men ongeveer 5 bouws — met 2878 POJ — moest overplanten. In het Kedoesche kwam in 5 maanden oude 2878 POJ gomziekte in geringe mate voor. Een fabriek is nog niet afgeplant. Vrijwel overal is men in de oudste stukken met het geven der finale aanaardingen begonnen. De rietproducties zijn over het algemeen zeer bevredigend en ook de rendementen vertoonen stijgende lijnen.

Koedoes meldt:

De regenval om den Moeria was gering in deze maandhelft. In de omgeving van Semarang vielen de laatste week verscheidene buien, welke zich tot Kaliwoengoe uitstrekten; Kendal had minder neerslag. In den ouden aanplant ziet men veel waterloten, welke de rendementen vaak ongunstig beïnvloeden. In verschillende tuinen om den Moeria is wegens het opdrogen van de plaatselijke kleine bronnen geen irrigatie meer mogelijk. In de nabijheid van de kota Koedoes heeft men gebrek aan werkvolk, zoodat de aanaardingen ten achter raken. Over het algemeen is de stand van den jongen aanplant gunstig; hier en daar duiken echter nog gevallen van gomziekte op; soelammen in het reeds lange riet heeft weinig succes.

Pekalongan meldt:

Er kwam gedurende de eerste helft van Augustus weinig verandering in de weersgesteldheid; in het algemeen was het droog, alleen plaatselijk zijn er enkele kleine buien gevallen. Het irrigatiewater begint local minder ruim te worden; op de meeste ondernemingen zijn de debieten echter nog bevredigend te noemen. De oude aanplant houdt zich goed, terwijl de jonge er mooi uitziet. Op een onderneming trad in vrij hevige mate gomziekte op. Verdere ziekten en plagen zijn niet te vermelden.

Tegal meldt:

Het was gedurende deze periode weer vrij regenachtig, er vielen plaatselijk buien tot 50 mm.; de lucht was sterk bewolkt en het weer warm en drukkend. Plaatselijk viel meer regen, dan men gewenscht acht voor den nieuwen en den ouden aanplant. De oude 2878 POJ-tuinen zien er nog groen uit en de rendementen zijn nog aan den lagen kant. Verschillende staande tuinen zijn zwaar door boorders aangetast. Ook treden de boorders op een paar ondernemingen in den jongen aanplant hevig op; op de meeste fabrieken echter veroorzaakten zij tot nu toe geen schade van beteekenis.

BALANSBESPREKING.

De Suikerfabriek „Kaliredjo".

Dividenduitkeering voor gewone aandeelen hervat.

(Financieele correspondentie).

Amsterdam, 24 Juli.

Omtrent de over het afgeloopen jaar verkregen oogstresultaten biedt het onderstaande overzicht, waarin de cijfers betreffende de voorgaande jaren in tot het thans vigeerende decimale stelsel (1 quintal is 100 K.G.) herleiden vorm zijn opgenomen, het gebruikelijke vergelijkingsmateriaal:

	Rietoogst in quintals	Suikeroogst in quintals	Id. in pCt. v. rietoogst	Quint. suiker per H. A.	Kostprijs per quintal	Gemiddelde opbrengst.
1927	774.420	68.653	8.89	80½	f 14.05	f 15.82
1926	898.000	76.200	8.49	88	„ 13.13	„ 13.95
1925	811.000	88.100	10.81	100	„ 12.96	„ 16.90
1924	780.000	68.300	8.77	85	„ 16.38	„ 22.38

Afgemeten naar de verhouding der geproduceerde suiker tot het beplante oppervlak is oogst 1927 vrij ongunstig uitgevallen. De geoogste hoeveelheid riet was, hoewel van niet onbevredigend suikergehalte, veel geringer dan in het voorafgaande jaar, terwijl toch de uitgestrektheid van den aanplant (85.4 H. A.) slechts 10 H. A. bij die van 1926 ten achter stond.

Op den kostprijs is deze omstandigheid slechts in betrekkelijk geringe mate van ongunstigen invloed geweest. Blijkens het onderstaande overzicht betreffende zijn samenstelling vindt de stijging daarvan voornamelijk haar oorzaak in die der algemeene uitgaven. Deze laatste komt niet zoozeer voort uit omslag over een geringeren oogst, dan wel uit de belangrijke toeneming van het absolute bedrag der algemeene kosten, dat f 162.000 tegen f 118.000 in 1926 bedroeg. Het valt niet na te gaan of en, zoo ja, in hoeverre hierin uitgaven, begrepen zijn, welke op meer duurzame verbetering der technische installatie betrekking hebben. Er wordt echter wel in ander verband van zoodanige verbeteringen melding gemaakt, zulks met betrekking tot het verloop der campagne, welke vlotter van stapel liep dan in het voorafgaande jaar het jaar het geval was. De fabricagekosten per quintal vielen niettemin nog ietwat hooger uit (f 0.89 tegen f 0.86 in 1926), terwijl door de vele regens veroorzaakte stoornissen van het riettransport per railbaan ook de vervoerkosten (resp. f 1.50 en f 1.38½) verhoogden. Het lagere tolaalcijfer voor de in onderstaand overzicht opgenomen fabricage en transportkosten komt dan ook slechts voort uit een belangrijke bezuiniging op het hoofd Emballage.

Samenstelling van den kostprijs.

	1927	1926	1925	1924
		(per quintal)		
Alg. uitgaven	f 2.11	f 1.48	f 2.38	f 2.88
Aanplant....	„ 6.42	„ 6.27	„ 5.49	„ 7.21
Fabricage en transport...	„ 3.74	„ 3.79	„ 3.26	„ 3.68
Onderh. Invent.	„ 1.26	„ 1.12	„ 1.22	„ 1.50
Uitbreiding idem	—	„ 0.01	„ 0.90	„ 0.43
Commissie en court.	„ 0.44	„ 0.39	„ 0.47	„ 0.61
Admin. Europa	„ 0.08	„ 0.07	„ 0.05	„ 0.07
	f 14.05	f 13.13	f 12.96	f 16.38

De in de bovenstaande gegevens voorkomende kostprijscijfers correspondeeren met de ten laste der resultatenrekeningen geboekte exploitatiekosten. De in deze laatste rekeningen verantwoorde oogstopbrengsten bevatten echter tevens provenu van nevenproducten (de laatste 3 jaar ca. f 30.000 p.j.) en vergoedingen van assuradeuren wegens brandschaden aan te velde staand riet. In het afgeloopen jaar had dit euvel slechts beperkte afmeting; er ging 3/4 H.A. verloren tegen niet minder dan 52 H.A. in 1926. Rietdiefstallen bleven echter nog veelvuldig.

Balansen.

Passiva:	1927	1926	1925	1924
	(in duizenden guldens)			
Aandeelen	1400	1400	1400	1400
Preferente aand.	900	900	900	900
Res. Vern. en uitbr.	200	100	—	—
Reservefonds	11	—	—	—
Eigen middelen	2511	2400	2300	2300
Crediteuren	77	48	285	175
Winstuitkeeringen	170	70	278	70
Onverd. saldo	—	132	195	72
Activa:				
Onderneming	1781	1781	1781	1781
Oogstrekeningen	674	601	626	649
Product	1	6	7	12
Magazijn	35	35	66	70
Voorschotten	61	26	207	99
C. Mij. Vorstenl.	202	197	360	—
Kasmiddelen	4	5	11	6

Resultatenrekeningen.

Baten:				
Opbrengst oogst	1115	1104	1522	1533
Div. baten	—1	6	21	11
Lasten:				
Exploitatiekosten	965	1000	1142	1119
Rente en agio	1	3	—	24
Saldo winst	148	107	401	401
Incl. So. A.P. aangewend als volgt:				
Reserves	111	100	—	—
Delging verliesso.	—	—	—	259
Aandeelhouders	162	68	270	68
Belasting	2	2	8	2
Tantièmes	6	—	—	—
Onverd. saldo	—	132	195	72
Dividend gew. A.	5.35%	—	—	—
Id. pref. A.	9.35%	7.5%	30%	7.5%

Het hooge onverdeelde winstsaldo, dat de balansen der voorafgaande twee jaren bevatten, heeft bij de afsluiting van boekjaar 1927 zijn definitieve bestemming verkregen. Als gevolg daarvan is voor de toekomst weder een meer direct verband tusschen oogstuitkomsten en mogelijke winstuitkeeringen — een verband, dit sedert het misoogstjaar 1921 verbroken is geweest — hersteld. De f 13.000 saldo A. P. zijn grootendeels aan de reserves ten goede gekomen; het resteerende bedrag van f 21.000, gevoegd bij de over 1927 verdiende f 148.000, stelde de maatschappij in staat de uitkeering op haar gewone aandeelen, die ten opzichte van de preferente aandeelen eenigszins het karakter van achtergestelde deferred shares dragen, met een dividend van 5.35 pCt. te hervatten. Aangezien de 7½ pCt. cum. pref. winstd, aandeelen terstond met de gewone aandeelhouders mede-deelen in de overwinst en zulks in zoodanige verhouding, dat zij voor elk aan de gewone aandeelhouders toekomend percent dividend iets meer dan 1/3 pCt. boven de 7½ pCt. ontvangen, zijn zij bij niet al te ruime winsten belangrijk boven de gewone in het voordeel.

De reserve-dotatie kwam in hoofdzaak aan de Reserve voor Vernieuwing en Uitbreiding ten goede, welke thans f 200.000 beloopt. Betreffende ev. plannen ten aanzien van haar bestemming worden geen mededeelingen verstrekt. Het is overigens eenigszins de vraag of men haar als vrije reserve mag beschouwen: sedert 1918 vonden nl. geen afschrijvingen op de onderneming meer plaats, doch daar dient tegenover te worden gesteld, dat zeer ruime bedragen op rekening Onderhoud werden geboekt en de installatie aldus door geleidelijke vernieuwing op peil gehouden is kunnen worden.

Betreffende den aanplant voor oogst 1928, welke 868 H. A., d. i. 44 H. A. meer dan de laatste beslaat, vermeldt het verslag, dat een groote plaats werd ingeruimd aan de thans alles overheerschende rietsoort P.O.J. 1878. In vergelijking tot de samenstelling van den totalen Java-aanplant, waarvan de genoemde soort thans 66½ pCt. inneemt, is echter het overeenkomstige percentage voor Kaliredjo (28 pCt.) evenals bij de overige ondernemingen in de residentie Banjoemas betrekkelijk laag. De percentages voor de gezamenlijke P.O.J.-soorten luiden 40 pCt. voor Kaliredjo tegen 71 pCt. voor geheel Java.

Als gebruikelijk bevat het jaarverslag een uitgewerkte begrooting voor het volgende boekjaar. Zij biedt geen gezichtspunten, waardoor de vooruitzichten ten opzichte van de productiekosten 1928 zich in gunstigen zin van de op het afgesloten boekjaar gevallen kosten onderscheiden.

Geld en Fondsen

Wisselkoersen.

De noteeringen van Maandag.

	Aneta radio	Dunlop & Kolff	Vorige noteer.
A'dam Batavia	99⅜	99⅜	99¼
„ Londen	12.10⅝	12.10⅝	12.10¼
„ New-York	2.49⅞	2.49⅞	2.49⅜
„ Parijs	9.75	9.75	9.74
Londen-A'dam	—	12.10½	12.10¼ (D.K.)
Londen-N.-York	—	4.85⅛	4.85½ id.

Semarangsche Banken op heden:

	N. H. M.	Ned. Ind. Esc. Mij.	Handelsbank
T.T. Amsterdam	99⅜	99⅜	99¾
Zicht idem	99⅞	99⅞	100
T.T. Londen	12.13¾	12.13¾	12.12½
Zicht idem	12.11¼	12.11¼	12.10
T.T. Australië	12.11¼	12.10	12.08¾
Zicht idem	12.08¾	12.07½	12.06¼
T.T. New-York	2.50	2.50	2.50
Zicht idem	2.49½	2.49½	2.49½
T.T. S.-Francisco	2.50	2.50	2.50
Zicht idem	2.49½	2.49½	2.49½
T.T. Frankrijk	10⅛	10⅛	10⅛
Zicht idem	10	10	10
Zicht België	35	35	35
Zicht Zwitserl.	—	48¼	48⅛
Zicht 3 d. idem	48⅜	—	—
T.T. Italië	—	13½	—
Zicht idem	13⅜	13⅜	13⅝
T.T. Stockholm	—	67	—
Zicht idem	67	66⅞	67
T.T. Oslo	—	67	—
Zicht idem	66¾	66⅞	—
T.T. Kopenhag.	—	67	—
Zicht idem	66¾	66⅞	66⅞
T.T. Calcutta	91	]	90⅞
T.T. Bombay	91	] 91	90⅞
T.T. Madras	91	]	91
T.T. Rangoon	91⅛	]	91
T.T. Colombo	91⅛	] 91⅛	91⅜
T.T. Aden	—	]	91⅝
T.T. Taip.(Form.)	—	—	112½
T.T. Japan	112½	113¼	112½
Zicht idem	112¼	113	112¼
T.T. Hongkong	—	125½)	125¾
Zicht idem	—	125¼)	
T.T. Amoy	—	—)	117½
Zicht idem	—	—)	
T.T. Shanghai	—	164)	163
Zicht idem	—	163¾)	
Zicht Manilla	195	—	194½
T.T. Singapore	—	140¼	140¼
T.T. Duitschl.	59⅛	59⅛	59⅛
Zicht idem	59⅛	59½	59½

Effecten.

Amsterdam, 20 Aug.	Aneta radio	Dunlop & Kolff	Vorige noteer.
Vorstenlanden	169	168	169
Singkep Tin	362	—	361
Cert. N. H. M.	178	178	179
Handelsbank	167	167	168
Kolon. Bank	265	265	266
H. V. A.	714	714	716
Poerworedjo	111	111	113
Unie	202	202	206
J. C. J. L.	130	130	130
K. P. M.	226	226	227
Rott. Lloyd	185	185	186
N. I. S.	229	229	228
Deli-Spoor	222	—	222
S. C. S.	172	172	172
S. J. S.	—	—	—
Simau	525	525	525
Redjang	157	157	157
Jav. Bank	—	—	—
Escompto	88	88	87
Internatio	292	292	295
A'dam Bank	181	181	181
Lindeteves	160	160	160
Gas Mij.	—	—	—
Maintz	—	—	—
Aniem	300	—	—
Idem nat. bez.	290	—	—
Sum. Rubber	—	—	—
Basilam	101	—	—
A'dam Rubber	240	240	241
Waringin	150	—	150
Soerowinang.	—	—	—
Gedeh	226	—	—
Sindangsari	—	—	—
Kon. Petrol.	442	442	438
Tarakan	—	—	—
Ind. Ln. '16-'17	—	—	—
Ind. Leening '23 A	101⅛	—	101
Pondenleen. '23 B	—	—	—
Dollarleeniug '23 C	103¼	—	103¼
Ind. Leening '23 D	—	—	—
Dollarleen. I en II	103⅞	—	—
Conversieleen. '26	99	—	99⅛

Amsterdam, 20 Aug. (Aneta).
Alle markten vast, zonder zaken.

Semarang, 21 Augustus (Dunlop & Kolff).

Voorbeurs.	Prompt. Ged.	Prompt. V.	Prompt. A.	Maand. V.	Maand. A.
Handelsbank	—	166	169	—	—
Factorij	—	—	180	—	—
Kol. Bank	—	261	—	—	—
Poerworedjo	—	—	112	—	—
Vorstenlanden	—	165	168	—	—
Internatio	—	—	293	—	—
H. V. A.	—	700	712	—	—
Lindeteves	—	—	161	—	—
Gew. Kinine	—	270	295	—	—
Jav. Ch. Jap. Lijn	—	—	132	—	—
Unie	—	203	—	—	—
K.P.M.	—	227½	230	—	—
N. I. S.	—	227	231	—	—
S. C. S.	—	—	173	—	—
S. J. S.	—	170	—	—	—
S. D. S.	—	—	186	—	—
Delispoor	—	223	—	223	—
Redjang	—	157	160	157	160
Simau	—	520	530	—	—
Tarakan	—	402½	—	—	—
Kon. Olie	—	—	—	439	—
A'dam Rubber	—	237	240	—	—
S. Stbt. en Pr.	—	348	353	—	—
Stroohoedenv.	—	115	118	—	—

De prolongatie-rente.

Amsterdam, 20 Aug. (Aneta).
Prolongatie-geld noteerde heden 4 procent (vor. not. 4 procent).

Marktberichten

Suiker.

De Javamarkt.

Semarang, 21 Aug. (Dunlop en Kolff).

20 Aug. Ready Semarang S.H.S. werd afgedaan tot f 13.70 en Soerabaia levering tot f 13⅜, in beide gevallen kleine partijen aan de kamp.

V. J. P. Niettegenstaande de taxatie per 31 passato van het te produceeren kwantum Melasse was teruggebracht tot de verkochte hoeveelheid, vonden gisteren en heden opnieuw verkoopen plaats tot een totaal van 6000 tons. Tevens werden afgegeven 3000 tons H.S. en 400 tons S.H.S. tot de bekende limites.

Hoofdsuiker. Een kleine post ready Soerabaia kwam tot verhandeling op f 12⅝, basis „telquel".

Melasse bleef zonder afdoeningen.

Oogst 1929. Door de Oei Tiong Ham-fabrieken werden 1000 tons levering na 4000 tons verkocht voor f 13¼. Tot dien prijs zouden ook enkele andere fabrieken willen laten.

21 Aug. New-York onregelmatig; voor spot vaster en voor andere posities flauwer. Londen termijnen waren 1½ d. lager op koopers noteeringen.

Britsch-Indie. Koopers zijn bereid 12 sh. 9¾ te betalen voor Januari-Maart afscheep, doch vragen verkoopers 12 sh. 10½.

Europa. Voor Mei-Juli afscheep naar Londen optie Continent zijn koopers geïnteresseerd tot 13 sh. 4½, terwijl voor Juni-Juli afscheep door verkoopers op 13 sh. 5¼ wordt gehouden.

Voorts seint New-York de navolgende statistische gegevens omtrent Cuba:

Ontvangsten	24.000 tons
Uitvoeren	64.000 „
Stock	898.000 „ (vorig jaar 862.000 tons).

De termijnmarkt.

New-York, 20 Aug. (Dunlop en Kolff).

Slotnoteeringen.		Vorige not.
Spot	2.51	2.48
Sept.	2.27	2.32
Dec.	2.41	2.44
Jan.	2.42	2.43
Maart	2.41	2.42
Mei	2.48	2.49

Londen, 20 Aug. (Dunlop en Kolff).

Slotnoteeringen.		Vorige not.
Aug.	13 sh. 9	13 sh. 10½
Dec.	14 sh. 2¼	14 sh. 3¾
Maart	14 sh. 5¼	14 sh. 6¾
Mei	14 sh. 8¼	14 sh. 9¾
	koopers	koopers

Rubber.

Londen, 20 Aug. (Reuter's Comm. Serv. via Aneta.) De noteeringen van heden waren per lb. voor smoked sheet, standard ribbed en voor pale crepe.

		Vor. not.
Bij opening:		
Sheet spot koop.	9⅜	9 7/16
De markt was kalm.		
Bij sluiting:		
Shee s spot koop.	9⅜	9⅜
verk.	9⅞	9½
Sept. koop.	9⅜	9 7/16
verk.	9½	9½
Oct.-Dec. koop.	9½	9 9/16
verk.	9⅝	9⅝
Crepe spot koop.	9 9/16	9½
verk.	9⅝	9⅝

De markt was zeer kalm en regelmatig.

New-York, 20 Aug. (Reuter's Comm. Serv. via Aneta).

De noteeringen waren voor 1st latex pale crepe en voor prima smoked ribbed sheet:

	Vor. not.
4 uur noteeringen per lb	
Crepe spot koop.	19½
Sheets spot koop.	19¼
verk.	19¼
Sept. koop.	19¼
Oct.-Dec. koop.	19¼
verk.	19⅝

De markt was gemakkelijker.

Singapore, 20 Aug. (Reuter's Comm. Serv. via Aneta.)

De noteeringen van 12 uur 's middags

	Vor. not.
Sheet spot	32
Crepe spot	32
Sheet Juni	32½
„ Juli-Sept.	31¼
„ Oct.-Dec.	31

Blankets, Aug.-Sept. 30¼, bark Aug.-Sept. 28⅜.
De markt was kalm.

Singapore, 20 Aug. (Reuter's Comm. Serv. via Aneta.)

De slotnoteeringen waren.	Vor. not.
Sheets spot	31¾ —
Crepe spot	31¾ —
Aug.	32 —
„ Oct.-Dec.	31 —
„ Jan.-Mrt.	31 —

De markt was stagnant.

Kedele.

Semarang, 21 Aug. [Monod & Co.]

Aug.	f 8.33 per pic. cif.
Sept.	„ 8.38 „ „ „
Oct.	„ 8.44 „ „ „
Nov.	„ 8.07 „ „ „
Dec.	„ 7.80 „ „ „
Jan.	„ 7.80 „ „ „

Tjikini werd afgedaan tot f 7.97½.

Buitenlandsche rijst.

Semarang, 21 Aug. [Monod & Co.].

Saigon: De markt te Saigon loopt nog steeds op.
No. 2 Japan kwaliteit 40 pCt. br. Aug. f 12.10 p. 100 Kg. cif.
No. 2 „ „ „ „ Sept.-Oct. f 12 p. 100 Kg. cif.
No. 1 longgrain 25 pCt. br. „ „ f 12.70 p. 100 Kg. cif.

Bangkok: Nu de prijzen voor Saigon rijst zoo zwaar zijn opgeloopen, komt er meer belangstelling voor Siam rijst.
A. 1. special Sept. afscheep werd afgedaan tot f 7.25 per pic. cif. zoowel uit de eerste als de tweede hand. De markt te Bangkok is vaster.

Rangoon: Ook hier zijn de prijzen opgeloopen.

	Sept.-Oct.	Novr.
small mill	f 8.05	f 8.11
big mill	f 8.30	f 8.36
Pecto	f 8.40	f 8.46

Gaplek.

Semarang, 21 Aug. (Moned & Co.).
Vraag f 2 per pic.

Gaplekmeel.

Semarang, 21 Aug. (Monod & Co.).
Sep.-Dec. f 3.20 per pic. f.o.b. vraag Augustus f 3.10 E.K. vraag.

Peper.

Londen, 20 Aug. (Reuter's Comm. Serv. via Aneta.)
Zwarte Singapore peper c.i.f. Londen Aug.-Oct. afscheep noteerde heden 13 nominaal.
Zwarte Lampongpeper Aug.-Oct. afscheep 12¾ ged.
Witte Muntokpeper Aug.-Oct. afscheep 19⅞ ged.

Copra.

Londen, 20 Aug. (Reuter's Comm. Serv. via Aneta).
Copra f.m.s. c.i.f. Rotterdam Aug.-Sept. levering noteerde heden 25 pd. st. 15 sh. verk.

Cultures en Handel

DE MAALTIJD.

47 Fabrieken op een product van 200 pikol per bouw of hooger.

De oogstresultaten blijven zeer bevredigend. Het gemiddelde product van Java, dat op 31 Juli j. l. 154.8 Q/ha (=177.9 pik.-bw.) bedroeg, steeg in deze periode met 0.8 Q/ha tot 155.6 Q/ha (=178.8 pik.-bw.) Van de 175 fabrieken, die een opgave inzonden, vertoonden slechts 40 een kleine daling vergeleken met de vorige periode. Op 4 fabrieken na maakten alle een even hoog of hooger product dan verleden jaar; 47 fabrieken staan thans op een product van 174 Q/ha (=200 pik.-bw.) of hooger.

In onderstaande tabel zijn de opgaven gerangschikt volgens een schaal, die oplimt met 10 Quintalen stand. muscovado per hectare. Ter vergelijking zijn de overeenkomstige cijfers van 1924, 1925, 1926 en 1927 eveneens opgenomen. 121 fabrieken (=69 pCt.) brachten meer dan 150 Q/ha op tegen 28 fabrieken=16 pCt.) op 15 Augustus verleden jaar.

Oogst der hectare in quint. stand. musc.	Aantal opgaven tot 15 Augustus 1924	1925	1926	1927	1928
50— 60 quint.	—	—	1	—	—
60— 70 „	2	—	1	—	—
70— 80 „	4	—	1	—	—
80— 90 „	10	4	18	4	1
90—100 „	14	3	14	1	—
100—110 „	20	7	37	8	4
110—120 „	49	22	33	27	3
120—130 „	45	33	29	29	5
130—140 „	27	36	15	47	18
140—150 „	16	30	11	28	23
150—160 „	5	17	9	18	40
160—170 „	1	8	1	5	29
170—180 „	1	7	—	3	20
180—190 „	—	—	1	1	21
190—200 „	—	—	—	—	6
200—210 „	—	—	—	1	3
210—220 „	—	—	—	—	1
220—230 „	—	—	—	—	1
Totaal	194	167	171	172	175

V.J.P.-verkoopen.

De V.J.P. verkochten per 20-8:
1000 ton melasse-suiker aan Kian Gwan, 8 en hooger tegen f 10.50, 10 en hooger tegen f 11.25.

De V.J.P. verkochten per heden:
500 ton S.S.S. f 14.25 aan Kian Gwan;
400 ton H.S.S. f 13.— aan Kwik Hoo Tong.
500 ton melasse aan Kian Gwan (als boven).

MIDDEN-JAVA

JOGJAKARTA

Het station Toegoe.

Onze Jogjasche redacteur schrijft:

Eenigen tijd geleden maakten wij op deze plaats melding van het feit, dat de Soerabaia—Bandoeng-express, die tegen half twaalf hier aankomt, steeds op zoodanige plaats stopt, dat de beide achterste wagens, waarin zich de compartimenten voor de eerste en tweede klasse reizigers bevinden, buiten de stationsoverkapping blijven staan, met gevolg, dat de reizigers zich in den drogen tijd verheugen mogen in de genoegens welke een stralende tropenzon op een Indisch perron tegen den middag biedt, terwijl in den natten tijd de uitstappende reizigers het voordeeltje hebben eene wandeling door den stortregen te mogen maken.

Een beetje verder optrekken van den trein is niet wel mogelijk, omdat dan de bagagewagen van voren buiten de overkapping zou komen te staan en de S. S. er natuurlijk nog veel minder voor voelt om de bestelgoederen te laten natregenen dan de passagiers. De nadeelen, welke de passagiers van een regenbui oploopen betalen deze zelf, de schade door den regen aan bestelgoederen veroorzaakt zou wel eens door de spoorwegmaatschappij betaald moeten worden. De keuze tusschen passagiersrijtuigen en bagagewagen was dus niet moeilijk....

Het verheugt

SOLO

Adjudant van den Soenan.

Aneta seint dd. gisteren uit Batavia:
Benoemd is tot adjudant van den Soenan van Solo Pangeran Ario Mataram.

Aanrijding.

Maandagmorgen reed een auto op den Muloweg een Inlander aan op een fiets. De fiets werd vernield en de man zelf kreeg een flinke hoofdwonde. De chauffeur ging er met den meesten spoed vandoor. Maar Mas Oppas, die het geval had zien gebeuren, kreeg een helder oogenblik—dat kan den beste gebeuren—en leende achter uit een der garages van Hotel Juliana een auto, waarmee de vluchteling werd achternagezet en ingehaald. Tegen den chauffeur werd proces-verbaal opgemaakt, door zijn wegrijden heeft hij het er niet beter op gemaakt.

De gevonden Inlander op Kartasoera.

Het geneeskundig onderzoek van het lichaam van den te Kartasoera gevonden Inlander heeft uitgemaakt, dat vermoedelijk de dood het gevolg is geweest van een val op de steenen. Misdaad is vrijwel uitgesloten.

Verduistering.

Door Salamak Boengkai is bij de politie aangifte gedaan, dat B. Kartowihardjo hem voor f 1300, aan goederen benadeeld heeft.

Sekatenverlichting.

Tijdens de Sekaten is de eerepoort, indertijd opgericht ter eere van de komst van den G. G., elken avond schitterend verlicht.

Het onderzoek in de diefstalzaken.

Uit het verhoor van Hassan, die naar Solo werd overgebracht, in verband met het sterke vermoeden, dat hij ook schuldig was aan de indertijd gepleegde diefstallen, is gebleken, dat hij zeker een der diefstallen, maanden geleden op Djebres gepleegd, op zijn rekening heeft. Het verhoor wordt voortgezet.

De Sekaten.

Naar we vernemen, wordt de Sekaten Woensdag 22 dezer in den namiddag geopend, waarbij de twee stel heilige gamelan sekaten, erfstukken uit den Demakschen tijd, uit de Sitihinggil naar de groote moskee worden getransporteerd. Doch deze opening draagt uit financieele overwegingen geen officieel karakter, gelijk vorige jaren, waarbij de Europeesche autoriteiten en Inlandsche adellijken werden geïnviteerd.

De Soenan.

De Soenan vertoeft, zooals wij meldden, momenteel voor een paar dagen in zijn buitenverblijf op de helling van den Merapi. Doch daar het in zijn voornemen ligt, om de sekatenfeesten aantrekkelijker voor het publiek te maken door ze elken avond met zijn bezoek te vereeren, gaat Z.H. voor de opening der Sekaten weer naar Solo terug.

De polikliniek van Moehammadijah.

De vereeniging Moehammadijah afdeeling Solo bezit een polikliniek, welke onder leiding staat van dokter Raden Soeratman Erwin, een oogspecialist. Binnenkort wordt ze uitgebreid. De Soenan staat dan een van de pasebans op den Noorder aloon-aloon ter bruikleen voor deze kliniek aan de vereeniging af.

KEBOEMEN

Waar is de f 4300 gebleven?

Men schrijft ons:

Het was in Juni 1918, toen door de afdeeling B. O. van Keboemen onder voorzitterschap van R. M. Margono, thans adjunct-inspecteur bij het credietwezen te Malang, een feest-comité tot stand werd gebracht, dat een fancy-fair zou organiseeren ten bate van de toen op te richten Kartinischool. In het comité hadden o. a. zitting de heeren M. B. van der Jagt, toen ter tijd A. R. van Keboemen en R. Adipati Aroengbinang, regent van Keboemen, respectievelijk als beschermheer en eere-voorzitter. Voorts nam de heer Ringrose, de directeur van de regentschapsbank, thans met buitenlandsch verlof, ook zitting in het comité.

Er werd door de Inlandsche leden van het comité, die lid waren van de plaatselijke afdeeling B. O., onder onderlinge borgstelling een bedrag van f 4000 geleend van de regentschapsbank. Dit kapitaal vermeerderd met eenige vrijwillige giften vormde het beginkapitaal van de feestelijkheden, welke gehouden werden van 18 t/m 22 September '18. De feesten slaagden uitstekend, hetgeen wel te verwachten was, want iedereen zoowel hoog als laag werkte mee. Men was zeer enthousiast over de voorgenomen oprichting van een Kartinischool.

Teneinde over meer fondsen te kunnen beschikken werd ook een loterij van f 10.000 aangevraagd, waarvan de zuivere opbrengst besteed zou worden voor de bijdrage aan de oprichting van het schoolgebouw. Doch van den aanvang was verder niets bekend.

Bij eventueele aanvraag voor subsidie en grond voor den bouw van de school werd door den heer Van der Jagt volle medewerking toegezegd.

De netto-opbrengst van de feestelijkheden bedroeg f 4300.— en werd op de regentschapsbank als deposito gestort. Op wiens naam? Dat is ons niet bekend.

De B.O. van Keboemen bestaat thans niet meer en over de plannen om een Kartinischool op te richten werd sedert niet meer gesproken. Intusschen werd de voorzitter van B.O., R.M. Margono, naar Madioen overgeplaatst.

Waar is het geld nu, dat met zooveel moeite en opofferingen bijeen is gegaard? Heel Keboemen heeft er recht op te weten waar het geld is en voor welke bestemming het aangewend is of zal zijn.

Zit het geld nog veilig op de bank, dan moet er beslist worden welke bestemming het geld krijgt, althans als men het oorspronkelijke plan om een Kartini-school op te richten loslaat.

Wie moet nu echter een beslissing nemen omtrent de bestemming van de f 4300. De B. O. bestaat niet meer. Kan het H. B. van de B. O. zich daarmee bemoeien?

Ons dunkt niet heelemaal, althans het H.B. kan niet over het bedrag beschikken.

De beste oplossing zal zijn om een vergadering onder de oude inwoners van Keboemen te beleggen om te beslissen, wat er met het geld gedaan zal worden.

TEGAL

Dresdener Strijkkwartet.

Onze Tegalsche correspondent schrijft ons:

Het welbekende Dresdener Strijkkwartet bestaande uit de heeren Gustav Fritzsche (eerste viool), Frits Schneider (tweede viool), Hand Riphahn (altviool) en Alex Kropholler (cello) hield j.l. Zondagavond in de societeit „De Slamat" alhier zijn tweeden concert avond onder de auspicien van den Tegalschen Kunstkring voor een dankbaar en enthousiast gehoor.

Dezen avond stonden Haydn, Beethoven en Dvorak op het programma, die wederom op meer dan eminente wijze werden vertolkt.

Na afloop van het concert werd den bezoekers gelegenheid geboden tot het maken van een dansje, waarvan tot diep in den nacht gebruik werd gemaakt.

Kinderavondje.

Onze Tegalsche correspondent schrijft ons:

In de societeit „Semper Concordia Sit" zal aanstaanden Woensdagavond, 22 dezer een kinderavondje gegeven worden voor de kinderen van de leden van deze societeit, zulks als gevolg van het welgeslaagde kinderfeest de vorige maand in deze societeit gehouden.

Het avondje zal om 7 uur een aanvang nemen en tot 9 uur duren.

De pasar-malem.

Onze Tegalsche correspondent schrijft ons:

De Chung Hua-pasar-malem nadert zijn voltooiing, er wordt met man en macht gewerkt aan een tijdig gereedkomen van deze door onze Chineesche ingezetenen georganiseerde „avondmarkt", die op 1 September aanstaande geopend zal worden.

De hoofdpoort wordt een juweeltje van Chineesche architectuur, naar wij vernemen werd het ontwerp hiervan geleverd door een Semarangschen Chineeschen teekenaar. De bouw van deze poort wordt eveneens uitgevoerd door een van Semarang overgekomen Chineeschen aannemer. Thans reeds maakt deze poort een keurigen indruk, welke ongetwijfeld verhoogd zal worden, als de honderden electrische lampjes langs alle lijnen van de poort aangebracht, des avonds van het geheel een zee van licht zullen maken.

MIDDEN-JAVA ADVERTENTIËN

2878

Steeds verkrijgbaar:

Bekende heerlijke Sigaretten van den Sigarettenhandel

OEY BIAN SAN

Wonosobo

Kedoe-Sigaretten

Cylinder, wit ambré papier,	f 4.—
Punt " " "	" 3.60
Klein Cylinder, wit ambré papier,	" 3.60

Haroem Kedoe Sigaretten

Cylinder, wit ambré papier	f 7.—
Punt " " "	" 6.50

Van Nelle Shag Sigaretten

Cylinder. wit ambré papier	f 10.—
Punt " " "	" 9.—

per 1000 stuks franco Wonosobo.

Bij bestelling wordt beleefd verzocht naam en woonplaats duidelijk op te geven.

Heerlijke haroem Kedoe. PUNTMODEL.

zeer gewild. Overal bekend

Bloemen en Groenten

10 diverse soorten bloemzaden, w. o. Zinnia - Cosmea - Balsemien - Petunia, enz. @ f 3.—
10 diverse soorten groentezaden w. o. salade - radijs - tomaten - spinazie - boontjes - enz. @ f 2.50
10 diverse gladiolusbollen " " 1.75
10 " bolbegonia's " " 3.50
10 " rozenplanten " " 7.50

Catalogus tevens handleiding op aanvrage gratis.

ZEEUWSCHE ZAADHANDEL

3264 Soekaboemi Telef. 233

Studiefonds „Midden-Java"

stelt zich ten doel onbemiddelde kinderen van goeden aanleg in staat te stellen, hun studiën te kunnen voortzetten en beëindigen.

Dringend verzoek om meer bijdragen en contributies.

De Secretaris:
W. BONGERS
Villapark 31

825

VERANDERINGEN VAN ABONNEMENTS-ADVERTENTIES

¶ *gelieve men steeds één dag van te voren in te zenden*

¶ *Die voor Zaterdag bestemd, twee dagen te voren.*

De administratie van DE LOCOMOTIEF

263

ZAADHANDEL A. M. CRAMER

WONOSOBO

Het BESTE en GOEDKOOPSTE adres voor GROENTEN- en BLOEMZADEN
Vraagt prijscourant. Kweekers en handelaren gereduceerde prijzen.
Verder: BOL- en KNOLGEWASSEN en VASTE PLANTEN.
Prima BRUINE- en TUINBOONEN. 32

HOTEL SARANGAN

Post Magetan
MADIOEN
Tel. Plaosan 1.
4500 voet boven zee

8469

BOSCH en MEER
in onm. nabijheid
Zwemmen
Visschen
Roeien
Tennisbaan
Biljart
Prachtwandelingen
Eigenaar-beheerder
W. VICK.

Wat kan ik het best doen met mijn afgelegde garderobe of die mijner huisgenooten ?

Telefoneer naar 792 of 611 en iemand van het LEGER DES HEILS zal U gaarne die vraag beantwoorden. Een briefkaart BOEGANGAN No. 5 of PONTJOL No. 56 zal zelfs op TJANDI een Heilsoldaat doen komen om kleeren etc. in ontvangst te nemen, die aan de bewoners der beide tehuizen ten goede zullen komen of aan anderen, die om raad of hulp daar aankloppen

ALLES IS WELKOM

VERGEET S. V. P. DE ADRESSEN NIET;
BOEGANGAN No. 5; — PONTJOL No. 56

53/6

Cadena

Het leven schijnt vreugdeloos, droevig en kil,
wanneer ge maar steeds door een donkeren bril
naar de sombere zijde blijft staren.
Bedenk toch, dat alles veel rooziger lijkt
wanneer ge het menschelijk leven bekijkt
door den rook der CANADA-SIGAREN.

1637 A

LICOFER en ARSENLICOFER

de welsmakende Hollandsche Staalpreparaten met een gehalte van 5% ijzer, dus ongeveer 25 maal sterker dan de meeste buitenlandsche ijzer-preparaten.
LICOFER wordt ook door Doktoren voorgeschreven als een betrouwbaar versterkings- en bloedvormend middel voor volwassenen en kinderen.

Prijs per flacon inh. 1/4 L. f 2.— 3336 g

RATHKAMP & Co.

N.V. Administratie- en Handel Mij. I. KAHLE & Co.

DJOKJAKARTA Tel. no. 225 en 570

Vendu- en Commissiezaken. Coulante afrekening.
Uit voorraad leverbaar:
De bekende GEZONDHEIDSBEDDEN tegen scherp concurreerende prijzen; HARMONICA-GAAS in diverse maaswijdten. 2766 C

MAISON BRUINS & TIJSSEN

Cuisinier-Patissier-Glacier - DJOCJA, Telefoon No. 255.

Verkrijgbaar;
meest bekende en fijne bonbons.

3663

HOTEL DIENG

WONOSOBO

Telefoon Int. No. 39.

1e Rangs Familiehotel

Op alle kamers stroomend water (Gewestelijke waterleiding). Electrisch verlicht. Groot zwembad. Tennisbaan.

Billijke prijzen.

3642

Direct leverbaar:
„PLUVIUS" MOTOR-

BRANDSPUITEN

12 Liter seconde 6—7 atm.
Goedkoop—Krachtig—Eenvoudig. Vraagt demonstratie.

C.V. Technisch Bureau Tjaarda
Djokja.

081

Jicht

Jicht kan zeer plotseling optreden. De overvloed van urinezuur welke zich in het organisme verzamelt, veroorzaakt meestal heftige gewrichtsaandoeningen. Neemt daarom tijdig de noodige maatregelen en denkt eraan, dat ATOPHAN van de firma SCHERING te Berlijn reeds gedurende vele jaren door de doktoren van alle landen beschouwd wordt als een niet te overtreffen middel tegen jicht en rheumatiek en zulks niet alleen door zijn uitstekend genezende werking, maar ook omdat het vrij van onaangename nevenwerkingen is.
Verlangt uitdrukkelijk de echte SCHERING-tabletten, tubes inhoudende 20 tabletten à 0.5 gram, in de origineele verpakking met de Winkelhaak SCHERING.

HOEDT U VOOR NAMAAK,
EISCHT ATOPHAN SCHERING.

2823

WOODS' GREAT PEPPERMINT CURE
voor Hoest, Verkoudheid, en Maagaandoeningen
KORRENGZAL
heelt alle Wonden. Huidziekten en Uitslag.

OEI TIK HONG
Dentist

SEBANDARAN - SEMARANG

Vervaardigt tanden van goud, zilver, porselein en schroef-porselein. Plombeeren in goud, platina en porselein. Het uittrekken van kiezen geschiedt volkomen pijnloos. Billijke prijzen. Gegarandeerd goed werk.

Voor dames-patiënten een vrouwelijke tandarts aanwezig.

BLOEMENHANDEL
VanValkenburg
Mevrouw PADTBERG

TelefoonNo 229

SETERAN 14 — SEMARANG

Levert gaarne

BLOEMSTUKKEN, BRUIDS-, HAND- en TAFELBOUQUETTEN.

Losse bloemen voor tafelgarneering.

227

Titus Lampen

De gemakkelijkste, goedkoopste en mooiste lamp.

Verkrijgbaar bij:

de alleenimporteurs voor NEDERLANDSCH-INDIE, SIAM en de STRAITS SETTLEMENTS

N.V. Hand. Mij. SCHEIDEGGER & Co

Tandjong Balei, O. K. Sumatra.
en bij de *Agenten:*

COOPERATIVE VERBRUIKSVEREENIGING, „Deli", Medan.
P. VAN DER HAAK, Vendu- en Commissiekantoor, Medan.
TOKO KLOOSTER, Tebing-Tinggi, Deli.
RHEINBORN A. G., Pematang Siantar, Balige, Sibolga, Padang Sidempoean Taroetong, Goenoeg Sitoli.
FIRMA BOON LEEWENS, Padang, voor de Westkust van Sumatra.
FIRMA TEN BRUGGENCATE, Langsa, voor Tamiang.
H. J. MULDER, Kota Radja, voor Atjeh.
G. A. HOEDT, Telok Betong, voor de Lampongs en Palembang.
RHEINBORN A. G. Bandjarmassin, voor Borneo.
FIRMA „NA & Co.", Batavia, voor West-Java en Preanger.
MAISON O'HERNE, Ambarawa, voor Midden-Java.
HANDEL- EN CULTUUR MIJ. „OOSTHOEK", Lawang, voor Oost-Java.
A. H. WATTIMENA, Amboina, voor Ambon, Banda, Ternate, Boeroe, Aroeke
Fak-Fak, Maroeke en Boven-Digoel.

De „Titus" Lamp maakt voor zich zelf reclame.

Vraagt geïllustreerde prijslijsten.

4427

Aardappelen

Vanaf 15 April 1928 is de prijs onzer prima **gele en witte Tjisaroea-aardappelen** resp. f 5.— en f 6.— per 30-Kg.-mandje fr Tjimahi.

VERSCHE EUROPEESCHE GROENTEN

verkrijgbaar à f. 1.75— f 2.50— f 4.— en f 5.— per mandje fr. station Tjimahi. Abonnementen voor groenten en/of aardappelen bij vooruitbet. belangrijke reductie.

Veeteelt- en Landbouw-Onderneming
„DAIRY HERD,"
DJAMBOEDIPA, TJISAROEA, 4000-voet b.z.

Postadres: Tjimahi Telef. 43-Tji. Telegr. Dairyherd.

Levert het geheele jaar over geh. Java en B. B.

3525

LOGE „LA CONSTANTE ET FIDELE"

De commissie voor het schoolkleerenfonds te SEMARANG bericht, dat Mevrouw NIX P. Sijthoffiaan, gaarne de geschonken kleeren in ontvangst neemt, welke men voor de verarmde jeugd wenscht af te staan.

392

MODEL S. L. 1928

MAHONIE- en NOTENHOUT

Firma J. H. SEELIG & ZOON, Bodjong-Semarang. 2925A

Candidaten voor **Practijk-Examens** en voor de **L.O.-acte Handelskennis,** die hun kans tot slagen willen vergrooten, **bestudeeren** de

werken van **A. P. F. MICHEL**
Accountant-Leeraar M. C.

Balansopgaven, 3e druk.
Inleiding tot het Ned.-Indisch Handelsrecht, 2e druk.
Repetitieboek Handelsrekenen.
Repetitieboek Boekhouden, enz.

299

DER MENSCH IST, WAS ER IST, NICHT WAS ER SCHEINT,

zegt Schopenhauer.

Ons schoot dit wijze gezegde te binnen, toen wij dezer dagen ONGEVRAAGD het volgende schrijven van den Controleur van Kloengkoeng ontvingen:

„Het is mij een genoegen Uwe firma te kunnen mededeelen, dat van alle soorten dakverf door mij geprobeerd, Uw product FERROL mij het best bevalt en dat Ferrol de eenige roode Dakverf is, die *absoluut* voldaan heeft, gedurende twee jaren van proefnemingen.

U kunt van deze verklaring gebruikmaken.

De CONTROLEUR van KLOENGKOENG.

Bij de vele tevredenheidsbetuigingen voegen wij deze nog en kunnen zeggen:

FERROL IS, WAT HET IS

nl. een *betrouwbare IJzerconstructieverf*

Regnault's Verffabrieken

Soerabaia

Filiaal te Semarang, Paradeplein 13.

16

Geldloterij groot f 1.000.000.-

(Verdeeld in 100.000 loten à f 10.—)

ten behoeve van de

Stichting „Onder de Bogen" Ziekenhuis, Djocjakarta e.a.

Hoofdprijs.	*f*	**150.000.—**
1 prijs van	„	**100.000.—**
1 prijs van	„	**75.000.—**
1 prijs van	„	**50.000.—**
Verdere prijzen totaal	„	**125.000.—**

Loten verkrijgbaar bij alle kantoren der

NEDERLANDSCH-INDISCHE ESCOMPTO MAATSCHAPPIJ

Rembourszendingen worden niet uitgevoerd. Verzending van loten per post na ontvangst van remise ad f 10.— plus f 0.50 porti per lot. Trekking te Batavia op de in de laatste jaren gevolgde wijze, op *15 Februari 1929,* behoudens vervroeging van dezen datum, door den Directeur van Justitie te bepalen, indien de loten eerder uitverkocht zijn. Bij niet algeheelen verkoop der loten zullen de prijzen naar evenredigheid worden verminderd.

3834

Burns, Philp Mail Line

SINGAPORE-JAVA-AUSTRALIA-SERVICE

S S. „MARELLA" 7372 tons due to sail from Samarang 7th Sept. 1928
M.V. „MALABAR" 5000 tons due to sail from Samarang 7th Oct. 1928

The usual regular monthly service to Australia will thereafter be maintained by the above two vessels sailing alternately. Both vessels provide excellent passenger accommodation, the „Marella" carrying a swimming bath and gymnasium, while the m.v. „Malabar" has all the most modern arrangements for passengers comfort.

Passengers may be booked to all parts of the World via Australia.

For full particulars regarding passengers and freight rates, please apply to the Agents

BURNS, PHILP & COMPANY Ltd.
KERKSTRAAT **TELEPOON SMG. 588**

1496

MARMERKALKBRANDERIJ "SOEKOREDJO" VAN DE FIRMA LIE HAN THIM & ZONEN TOELOENGAGOENG

LHT

FABRICATIE KALK

GEGARANDEERD
PRIMAKWALITEIT.

Vraagt MONSTERS en PRIJSOPGAVE
AAN DE FIRMA
LIE HAN THIM & ZONEN
Toeloengagoeng, Telef. No. 55.

384

NEDERLANDSCH-INDISCHE ESCOMPTO MAATSCHAPPIJ

OPGERICHT 1857.

KAPITAAL	*f*	50.000.000.—
waarvan geplaatst en volgestort	„	47.000.000.—
RESERVEFONDS	„	12.006.085.—

HOOFDKANTOOR : BATAVIA.

AGENTSCHAPPEN MET SAFE-LOKETTEN :

AMSTERDAM 's GRAVENHAGE ROTTERDAM
BANDOENG MEDAN SEMARANG
SOERABAIA-SIMPANG EN WELTEVREDEN.

VERRICHT ALLE BANKZAKEN.

2328

PARTICULIERE MEISJESSCHOOL
GENTENG 46 — SOERABAIA

1. Afdeeling Fröbelschool (
2. Afdeeling Lagere School (jongens en meisjes
3. Afdeeling H. B. S. met 3-jarigen cursus A en B
4. Afdeeling Kweekschool voor onderwijzeressen
5. Afdeeling Cursus tot opl. van Fröbelonderwijzeressen
6. Afdeeling Internaat, waar ook meisjes van andere onderwijsinrichtingen worden opgenomen.

Prospectus op aanvraag bij de directrice
1328 Mevr. T. VRINS-VELDHUYZEN.

1866C

TEHUIS
ROEMER VISSCHER VEREENIGING

AFDEELING SEMARANG,
— PAVILJOEN —
naast MEUBELHUIS SOESMAN, BODJONG

Steeds voorradig kinderkleeren en andere artikelen, ruime keuze, billijke prijzen. Elken dag te bezichtigen van 9 tot 12 en 5 tot 8. Op bestelling worden vervaardigd: huishoudgoed kinderkleeren, handwerken enz.

Het bestuur houdt zitting elken Vrijdag, van 9 tot 12 in het TEHUIS op Bodjong. Voor bestellingen kan men zich wenden tot Mevrouw Bijleveld, Gergadji en Mevrouw W. Bartelds Merbaboeweg 7.

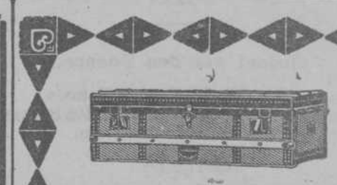
136

Werkgevers in Ned.-Indie!

STEUNT HET STREVEN VAN DE VEREENIGING TOT HET VERLEENEN VAN HULP AAN ONTSLAGEN VEROORDEELDEN TE SEMARANG.

Inlichtingen omtrent den Reclasseeringsarbeid erstrekt gaarne

876 DE SECRETARIS

HUTKOFFERS

gepantserd met zink (roestvrij) groen met zwart gelakt, losse binnenbak.

afm. 85X50X35 cM. f 18.50
100X55X35 cM. f 23.50

FIBRE KOFFERS, RUIMKOFFERS ENZ. ENZ. ENZ.

N. V. BUTTEWEG & Co.
Kofferfabriek — Soerabaia

1985A

GEZONDHEID IS EEN NOODZAKELIJK IETS

SPECIALITEIT IN HET GENEZEN VAN AAMBEIEN MET GARANTIE zonder operatie.

Tevens kan ik genezen Impotentie, Geheime Ziekten, Gonorrhoe, Dysenterie, Verlamming, Asthma, Breuk, Malaria, Lepra, Eiwit in Urine, Vrouwen ziekten, Syphilis, etc. etc. KAN OOK TEN ALLEN TIJDE PERSOONLIJK WORDEN ONTBODEN.

TABIB ACHMAD SODIN
Petoedoengan 49, Telefoon 1369, Semarang.

3728

ST. ELISABETHSZIEKENHUIS

Nieuw-Tjandi, Semarang, Telefoon Heuvel 104

Gelegenheid tot opname van kraamvrouwen, chirurgische en interne patiënten van elken landaard en godsdienst.

Geneesheer naar keuze. Moderne Röntgeninstallatie.

Tarieven voor alle patiënten:

1ste klas	fl 15.— per dag
2de klas	„ 10.— per dag
3de klas A	„ 7.50 per dag
3de klas B	„ 5.— per dag.

Tevens pension voor dames en herstellende zieken van fl 175.— per maand.

ZUSTERS FRANCISCANESSEN
2601 Tjandi.

ISAKO'S Groot Koninklijk Circus

Voor het eerst op Java
De voorstellingen zullen plaatsvinden op de Aloon-Aloon Semarang

GROOTE OPENINGSVOORSTELLING OP VRIJDAG 24 AUGUSTUS.

80 Eerste Klas Europeesche Artisten
20 Schitterend gedresseerde paarden à la Schumann (Berlijn)

Kameel karavaan — Groot ballet, bestaande uit 15 balletdanseressen

Voor het eerst te zien op Java, Foxtrott-dansende paarden onder dressuur van den Circusdirecteur, Mr. F. Y. ISAKO,

De toeschouwers zullen genieten van moderne dansen, zooals: Foxtrott en Charleston.

THE FOUR BOMBARETTY, bestaande uit 3 Heeren en 1 Dame

De onversaagde luchtduivels in hun bewonderenswaardige vliegende-trapeze act. Direct uit Europa geëngageerd.

De moderne Circusband, bestaande uit 15 personen, staat onder leiding van Mr. P. PLOTZKICH.

KINDERVOORSTELLING iedereen Woensdag, Zaterdag en Zondag
Kinderen halve prijzen op alle rangen.

TOEGANGSPRIJZEN ALS GEWOONLIJK,
Plaatsbespreking bij Hotel SMABERS van 10 v.m. — 1 uur n.m. en 4 — 6 uur n.m.

3791

PEARLWHITE"
Vanishing Cream
De keuze van het jongere geslacht.

„In elk doosje bevindt zich een foto van een filmster en een bon".

6577 P A

2097

Eenige importeurs:
N. V. Handel Mij. v. Lennep & Co.
WELTEVREDEN-Telefoon No. 337.

SANATORIUM BATOE
(bij MALANG)

Zeer gunstig gelegen, Heerlijk bergklimaat
Onder medische behandeling

SPECIAAL VOOR LONGLIJDERS

van
Prof. Dr. A. LEBER.
Beschikbaar kamers 1e en 2e klas.

Postadres :
Directrice SANATORIUM BATOE, boven Malang.

JENNE & Co.
WELTEVREDEN - SEMARANG - SOERABAJA.

Fabrikanten van M. C. F. Conserven

Pura Braadolie

Excellent Keukenboter

Jenne MCF CONSERVES

Leveranciers van koel- en vrieskamer-artikelen

Delicatessen

Provisiën en dranken.

4272

No. 189 Semarang Dinsdag 21 Augustus 1928 77e Jaargang.

Uitgave der Naamlooze Vennootschap
DAGBLAD DE LOCOMOTIEF
Hoofdredacteur: W. G. N. DE KEIZER.

HET ABONNEMENT KOST PER KWARTAAL:
VOOR NEDERLANDSCH-INDIË . . . . . *f* 12.—
VOOR HET BUITENLAND . . . . . „ 15.50
Abonnement moet bij aanvang van den termijn betaald worden.

Het Hoofdagentschap voor Europa is gevestigd bij de N. V. DRUKKERIJ en UITGEVERIJ J. H. DE BUSSY te Amsterdam.

DE LOCOMOTIEF

DERDE BLAD

ADVERTENTIE-TARIEF

Advertenties *f* 0.50 per regel, met een minimum van 8 regels. Bij plaatsing over de breedte van 2 kolommen wordt het dubbele gevorderd en zoo verder. Bij abonnement ruim rabat.

Familie-berichten . . *f* 5.— per plaatsing. Voor elke plaatsing méér *f* 2.50.

Ingezonden mededeelingen *f* 0.75 per regel.

Het bedrag der advertentiën moet bij vooruitbetaling worden voldaan. Aanbieding van advertentiën geschiede vóór 10 uur.

Minimum ruimte:

DE „BERLIN" VOOR KOEPANG.

Wat wij wel — en anderen niet vergeten.

(Van een onzer correspondenten).

Timor Koepang, 9 Aug.

Op zijn oefentocht in de Oost-Aziatische wateren heeft de Duitsche kruiser *Berlin* van 5 tot 7 dezer ook Koepang, onze meest nabij Australie gelegen havenplaats, aangedaan. De meerendeels jonge officieren en andere leden der bemanning, waaronder ook tachtig „zeekadetten" gaven een keurigen indruk van de nieuwe Duitsche marine, die sympathiek stemde.

De receptie bij den resident en de daarop door de negorij aangeboden feestavond met sesando-muziek in de societeit waren dan ook zeer geanimeerd. Na water en kolen te hebben ingenomen, vertrok de kruiser op 7 dezer, via Endeh, waar de gekleurde meren zouden worden bezocht, naar Australie, van waar hij 17 dezer weder te Koepang terug verwacht wordt. Een tocht naar Amarassi, waar dan toevallig een door den jongen vooruitstrevenden radja van dat landschap ingerichte tentoonstelling van kunstnijverheid en huisvlijt zal plaats hebben, en een door den radja van Koepang aangeboden hertenjacht staan dan voor de Duitsche gasten op het programma.

Er is naar aanleiding van dit bezoek nog wat te zeggen. Opmerkelijk is het, dat de — laten wij zeggen — strategisch gunstige ligging van Koepang nabij Australie meer aandacht geniet in het buitenland dan bij ons zelf. De Timor-archipel is ons in de latere jaren — eerlijk gezegd — wat tegen gevallen. Na de periode van expansie en pacificatie tijdens Van Heutsz' landvoogdij en de daarop gevolgde nabranders, nu het ietwat bloedarmoedige landschapswezen rustig marcheert, doch de hoggestemde verwachtingen omtrent mijnbouw, Europeeschen groot- landbouw en groote bevolkingscultures op niets zijn uitgeloopen, zijn de Timor-eilanden zeer in onze belangstelling en in belangrijkheid gedaald. Kenbaar is dit hieraan dat meer en meer ambtenaren uit de gewestelijke hoofdplaats wegtrekken, die heelemaal een *ville morte* zal zijn geworden, als dit geweest, gelijk de verwachting is, bij het gereorganiseerde gouvernement Celebes zal zijn ondergebracht.

Maar de buitenlandsche marine blijft Koepang appreciëeren als de laatste haven annex kolenstation (en benzine-opslagplaats) op den weg naar Australie. De meerdaagsche bezoeken van den Australischen kruiser *Sydney* vorig jaar, van het Engelsche vliegbooten-eskader in Mei j. l. en thans weer van den kruiser *Berlin* (terwijl in het tweede semester van dit jaar de terugkomst der Engelsche vliegbooten en het bezoek van een anderen Duitschen kruiser worden verwacht), zijn opmerkelijk, vooral tegenover de zeer spaarzame keeren, dat onze *Java* of *Soemba* of onze vliegtuigen hier even hun neus hebben vertoond.

De buitenlandsche bezoeken hebben niet nagelaten een diepen indruk te maken op de zeevarende volken van dezen archipel. Dit kan, gezien onze eigen geringe maritieme belangstelling voor den Timor-archipel, aan ons prestige geen goed doen, te minder, waar reeds jaarlijks uit de strandbevolking een belangrijk contingent door Australiers op korten termijn voor de parelvisscherij op de kusten van Australie wordt geworven en daar met vreemd gezag vertrouwd is geraakt. Bedenke men voorts, dat bijv. de (meerendeels gekerstende) Savoeneezen vanouds zeevaarders zijn geweest en bij Gouvernementsmarine en K.P.M. als matrozen zeer goed voldoen, dan beseft men welk een kostelijke gelegenheid onze marine voor haar werving hier onbenut laat.

Er is meer. De breede zeestraat tusschen het eiland Semaoe en den vasten wal van Timor is zóó ruim en zóó diep, dat een heele oorlogsvloot er een veilige ligplaats kan vinden. Zij is bovendien zóó rustig, dat wij er de Koepangsche Westmoesson-haven Tenau hebben ingericht en er onze kolenopslagplaats Hansisi hebben aangelegd, waar bijv. de civiele marine van onze buren, de Portugeezen, geregeld hun kolen komen koopen. Die zeestraat nu verheugt zich in de bizondere belangstelling der buitenlanders. Geen wonder: zij zou in een oorlog een goede uitvalpoort kunnen wezen, voorzien van een kolenstation en met gelegenheid voor meer maritieme etablissementen.

Is het dan niet uiterst gewenscht, dat onze marine zich in dezen uithoek wat orienteert, Koepang eens gebruikt, eventueel later volledig outilleert, als een der basis voor haar vloot-oefeningen; de propaganda en de werving voor onze marine dan tevens terdege wordt aangevat; bovendien, nu toch de belangstelling van buitenlanders naar straat Semaoe uitgaat, hier een goed geequipeerd steunpunt voor onze marine annex kolen- en oliestation wordt ingericht?

NED.-INDIË

Onderscheiding.

Aneta seint dd. heden uit Makasser, dat de afgetreden Belgische consul, de heer J. Sceuwen, is benoemd tot ridder in de Orde van de Kroon van Belgie.

Directeur Studentenhuis te Weltevreden.

Aneta seint dd. heden uit Bandoeng:

Volgens bericht van het *A. I. D.* zal dr. A. J. M. H. Schillings, leeraar aan de H. B. S. te Bandoeng, na terugkeer van zijn verlof optreden als directeur van het Studentenhuis te Weltevreden.

De uitgeweken Papoea's teruggekeerd.

Aneta seint dd. gisteren uit Batavia:

Volgens nader ontvangen bericht zijn de, in verband met hun vrees voor karawarie-fluiten, van Hollandsch-Nieuw-Guinea naar Australisch gebied uitgeweken Papoea's allen wederom teruggekeerd.

Instelling der provincie Oost-Java.

Aneta seint dd. gisteren uit Batavia:

Vastgesteld is een ordonnantie houdende instelling der provincie Oost-Java en voorts twee en dertig ordonnanties houdende aanwijzing der binnen die provincie gelegen regentschappen als zelfstandige gemeenschappen.

Tan Kiat Goan †.

Aneta seint dd. gisteren uit Bandoeng:

Overleden is de heer Tan Kiat Goan, oud.-luitenant der Chineezen te Tjiandjoer, lid van den Provincialen Raad van West-Java en van den Regentschaperaad Tjiandjoer.

Oneervol ontslagen.

Aneta seint dd. heden uit Batavia, dat oneervol ontslag is verleend aan den gezaghebber N e y s.

Mevr. De Boer-Van Rijk niet naar Indië.

Uit een particulier schrijven van den heer Jan van Dommelen, die als acteur en regisseur deel zou uitmaken van het ensemble op de voorgenomen Indische tournée van mevr. Esther de Boer-Van Rijk, en die daaromtrent met den voorzitter van den Bond van Ned.-Indische Kunstkringen, den heer Van Anrooy, in correspondentie is geweest, vernemen wij, dat „de zaak als geeindigd" beschouwd wordt en de plannen voor een Indische tournée-De Boer-Van Rijk geen voortgang zullen hebben.

Geen debat.

Naar aanleiding van een bericht uit Jogja, in ons blad van 14 dezer, als zoude te Soerabaia een comité zijn opgericht, waarvan het doel is den heer Mirza Wali Ahmad Baig uit te noodigen om van gedachten te wisselen in een openbare vergadering, meldt een correspondent te Soerabaia, dat hiervan te Soerabaia niets bekend is.

Dr. Soetomo deelde mede, dat hij onkundig is van de oprichting van bovengenoemd comité en zulk een uitnoodiging niet heeft gekregen.

Tekort in de kas der S.S.-cooperatie.

Men herinnert zich, dat de vorige week Woensdag, des morgens om half 6, de hoofdkasbeheerder B.J.L., geplaatst bij de afdeeling financien van het hoofdbureau der S.S. en Tr. te Bandoeng niet gewekt kon worden, waarop men hem naar het „Juliana"-ziekenhuis vervoerde, waar hij tot heden toe nog vertoeft, zegt het *A.I.D.*

Het was een vreemd geval; een verklaring kon er niet voor gegeven worden. Men dacht aan slaapziekte, aan een hersen-aandoening, enz.

Thans begon zich het gerucht te verspreiden dat het ziekte-geval verband hield met een kastekort.

Dit nu was wel het laatste, waaraan men bij de S.S. dacht, want de heer L. stond buitengemeen goed bekend. Formeel moest echter zijn kas worden opgenomen en die was ook in orde.

Nadien echter bleken verschillende dingen en die brachten er toe, dat men op het hoofdbureau nogmaals de kluis bezoeken ging, waarover de heer L. het beheer had. Buiten de eigenlijke S.S.-gelden toch zijn daar fondsen aanwezig, die er officieel behooren te wezen, doch geen eigendom van den lande zijn. Zoo berusten daar ook gelden van de S.S.-coöperatie en het is aan deze kas, dat men zich vergrepen heeft. Hieraan ontbreekt een bedrag van rond f 14.200.

Toen dit bleek, werd hiervan aangifte gedaan bij de politie.

Ambtshalve moest toen een onderzoek volgen en wijl men wist, dat voor andere zaken de officier van justitie uit Batavia, mr. J. de Kruyff, toch des avonds zou arriveeren, wachtte men op deze autoriteit, om hem de affaire in handen te geven.

Mr. De Kruyff en de chef der recherche, de adjunct-hoofdcommissaris van politie J. de Boer, hebben in het ziekenhuis den heer L. een verhoor afgenomen.

Niet naar den Boven-Digoel.

Aneta seint dd. gisteren uit Batavia:

De Soekaboemische kijaji Sanoessi, wiens interneerings-procedure nog in bewerking is in verband met het feit, dat gebleken is, dat bij zijn invloed heeft misbruikt, ten gevolge waarvan daden van sabotage door de massa zijn gepleegd, zal zeer vermoedelijk — evenals kijaji Tjaringin — niet naar den Boven-Digoel verbannen worden.

De goeroe-ordonnantie.

Aneta seint dd. heden uit Padang dat Zondag te Fort de Kock een besloten vergadering is gehouden van het comité Permoesjawaratan Oelama. Aanwezig waren 800 goeroes, benevens 115 afgevaardigden en oelama's van de geheele Westkust van Sumatra. Breedvoerig werden de bezwaren tegen de goeroe-ordonnantie besproken. De vergadering nam tegen deze ordonnantie een motie aan, die aan den Landvoogd, de Tweede Kamer en den adviseur voor Inlandsche Zaken te Batavia zal worden gezonden. Voorts werd besloten een delegatie naar Buitenzorg te zenden, die bij den gouverneur-generaal de bezwaren zal toelichten. De vergadering werd bijgewoond door het hoofd van plaatselijk bestuur, politie en een ambtenaar van Inlandsche zaken, dr. L de Vries.

Goede Tempelieren.

Men schrijft ons:

Zaterdag, 18 Augustus werd te Tjimahi een nieuwe Loge opgericht van de Internationale Orde van Goede Tempelieren. Aanwezig waren de G. T. Br. Antonissen, leden van de Loge te Weltevreden en van de beide Loge's te Bandoeng.

Alvorens tot de oprichting over te gaan werd door de G. T. een inleiding gehouden, waarna de nieuwe Loge te Tjimahi door hem werd geïnstalleerd.

De Loge kreeg den naam „Ons Ideaal" en werd door de Batavia- en Bandoeng-leden van harte welkom geheeten.

De decentralisatie.

Bij gouv.-besluit is tijdelijk ter beschikking gesteld van den directeur van B. B. teneinde te worden toegevoegd aan den adviseur voor de decentralisatie:

Mr. B. Th. A. Westerouen van Meeteren, hoofdambtenaar, terugverwacht van buitenlandsch verlof, laatstelijk secretaris van het gouvernement van Ned.-Indie, die daarbij tevens met ingang van 2 October 1928 voor den duur van het aan mr. A. B. Cohen Stuart verleend verlof naar Europa is belast met de waarneming van de betrekking van adviseur voor de decentralisatie.

J. B. A. Ehrlicher †

Zondagochtend is in den ouderdom van 41 jaren de agent van de Koninklijke Paketvaart Mij. te Tandjong Priok, de heer J. B. A. Erhlicher aan typhus overleden. Wijlen de heer Ehrlicher was sedert 1 Januari 1907 bij de K. P. M. in dienst en den 27sten Juni 1927 tot agent te Tandjong Priok benoemd, nadat hij tevoren agent te Makasser was geweest.

Maandagochtend had onder groote belangstelling de teraardebestelling plaats op de begraafplaats Tanah Abang, waar op treffende wijze 's heeren Ehrlicher's werkzaamheid bij de K. P. M. in het licht werd gesteld.

Een familielid dankte voor de den overledene betoonde laatste eer.

Zilveren priesterfeest.

Over eenige maanden, n. l. op 19 Dec. a. s. hoopt mgr. Brans, de Apostolische Prefect van Padang, zijn 25-jarig priesterfeest te vieren. Alle Katholieken uit de geheele Prefectuur (S. W. K., Tapanoeli, Atjeh en S. O. K.) zullen er toe medewerken, dat dit feest met veel luister wordt gevierd, meldt de *Sum.-Bode.*

Te Padang heeft zich tot dat doel een comité gevormd, bestaande uit 20 leden, waaruit een dagelijksch bestuur is gekozen, n. l. Pastoor G. Th. Driesen, voorzitter; H. H. Driesser, Justitielaan, secretaris; A. J. M. Zoetmulder, Raaffweg, penningmeester; Liem Keng Tiong, Kampong Seblah en A. Zeekat, Terandam, leden.

Brand.

Wij vernemen, dat in den nacht van 18 op 19 dezer de brandweer gealarmeerd werd voor een, in een Europeesche woning in gang kampong Djawa (Weltevreden) uitgebroken brand.

De brand bleek door onbekende oorzaak te zijn ontstaan in de bijgebouwen van het perceel, bewoond door de familie De la Rambelje. De heer des huizes, in zijne pogingen om de vlammen met eigen middelen meester te worden, liep daarbij ernstige brandwonden op. Gelukkig was de brandweer spoedig aanwezig en kon verbreiding van het vuur over het licht brandbare materiaal, waarin het huis is opgetrokken, voorkomen worden. Intusschen bleek, ook wat het ernstige persoonlijke ongeval betreft, de spoedige aanwezigheid van de brandweer, die voor zulke en andere gevallen, voldoende voorzien is van de noodige medicamenten en verbrandstoffen, een uitkomst. Na een voorloopige behandeling onder persoonlijke leiding van den brandweerchef, werd de patient per zieken-auto naar de C.B.Z. vervoerd.

Verkeerstoestel voor de militaire luchtvaart.

Aneta seint dd. gisteren uit Bandoeng:

In verband met het druk militair verkeer tusschen de vliegvelden Andir en Kalidjati vice versa en de weigering op het verzoek van het leger om over te gaan tot den aankoop van een verkeersvliegtuig is door de werkplaatsen op het vliegveld Andir, nabij Bandoeng, in den tijd van zes maanden een Fokker-toestel, van het type „C 4", uitgerust met een 450 P.K. Napier-motor, omgebouwd tot een verkeersmachine, welke plaats biedt aan vier passagiers en een piloot.

De proefvlucht met het omgebouwde toestel naar Batavia heeft een schitterend verloop gehad.

Vanochtend zijn, in het bijzijn van den leger-commandant, luitenant-generaal H. L. La Lau, op Andir verschillende proefvluchten gedaan. De inspecteur der militaire luchtvaart, de generaal-majoor H. A. Cramer, en de inspecteur der artillerie, de generaal-majoor C. D. Lagerwerff, maakten de vluchten mede.

Het nieuwe hospitaal te Siantar.

Te Siantar is door den gouverneur het nieuwe landschapshospitaal officieel geopend.

De radja van Siantar bood, blijkens de verslagen in de Deli-bladen, den gouverneur op een sierlijk kussen een zilveren sleutel aan, waarmede de heer Van Kempen het gebouw opende. Het talrijke gezelschap, onder wie tal van bestuursambtenaren, Zelfbestuurders van Simeloengoen, planters, doktoren enz., nam in de hall van het nieuwe gebouw plaats. Het was hier dat de assistent-resident van Simeloengoen naar voren trad om ter gelegenheid van het heugelijke feit een rede te houden in het hoog-Maleisch, waarin hij de noodzakelijkheid van uitbreiding van het oude hospitaal memoreerde. Kon het oude hospitaal slechts 30 patienten bergen, in het nieuwe is plaats voor 150 patienten.

Tevens huldigde spreker dr. Hamzah, aan wiens onvermoeid streven het te danken is, dat het nieuwe hospitaal verrezen is.

Vervolgens was het woord aan den gouverneur die eveneens in het Hoog-Maleisch sprak.

Door de verschillende bevolkingsgroepen worden ter gelegenheid van de opening van het nieuwe hospitaal geschenken aangeboden.

Zoo boden de Tobaneesche Batakkers een staande klok aan, de Javaansche groep een hangklok, de Menangkabauers een door hen zelf vervaardigd Menangkabausch huis, de Mandailingers een kain enz.

Directeur der Deli Mij. en der Majanglanden.

Met de *P. C. Hooft* arriveerde te Medan de heer P. W. Janssen, de nieuw-verkozen commissaris der Deli Maatschappij, en zijne echtgenoote, mevrouw Janssen-Cremer.

De nieuwe commissaris, een kleinzoon en naamgenoot van den grondlegger der Deli Maatschappij, volgde wijlen zijn oom dr. W. C. Janssen op als zoodanig. Ook werd hij diens opvolger als directeur der Majanglanden, een der belangrijke cultuur-maatschappijen in Oost-Java, welke zich sedert eenige jaren ook in sterke mate in de nieuwe cultures in Korintji interesseert.

De heer en mevr. Janssen-Cremer, zullen slechts korten tijd — waarschijnlijk twee of drie weken — in Deli verblijven, meldt de *Deli Crt.*, voor het kennis maken met verschillende autoriteiten om daarna in gezelschap van den hoofdadministrateur der Majanglanden overland naar Korintji te reizen en na een bezoek aan deze nieuwe ondernemingen, de Majanglanden op Java bezoeken. Waarschijnlijk zullen zij reeds in November naar Holland terugkeeren. In hun gezelschap reist hun bloedverwant, jhr. J. W. Loudon, die dezelfde reis maakt om daarna nog een bezoek te brengen aan Br.-Indie.

Van Medan's zelfkant.

In 1914 reeds was hij met een Duitsch schip in Sabang aangekomen als matroos. Zijn schip werd een tijdlang vastgehouden en naar zijn geboorteland, Estland, haakte hij geenszins.

Hij zocht dus, aldus de *Sum. Post*, een baantje aan den wal, zwalkte 14 jaar in Atjeh en op de Oostkust rond. Dan hier, dan daar, nu weer als daggelder, dan weer bij havenwerken of op panglongs en zelfs één keer naar Macao.

En sedert maanden was hij nu weer zonder betrekking.

Hij bezat één pakean en verder niets.

Waarvan leefde hij? Wie verschafte hem onderdak, een bordje rijst? Wie waschte zijn eenige pakean? Dat zijn de geheimenissen van Medan's zelfkant.

Hij vermagerde, had honger en dorst. Vooral dorst.

Daarom trad hij dezer avonden een Chineesche kedeh binnen, bestelde een bottel bier, zelfs twee. Voor iemand, die opgeteerd is van ellende en in drie dagen niet gegeten heeft—behalve nu en dan wat rijst uit een pisangblad—, zijn twee bottels bier te veel. En dit leidde tot een groven misstap.

De bier-Chinees verkocht sokken en hij zocht er drie paar uit, witte. Hij pasangde er één paar van, aan zijn bloote voeten, die den laatsten tijd geen bekleedsel hadden gekend. Toen nam hij de vlucht, zonder bier en sokken te betalen...

De Chineesche wijk zette hem na en als een kind liet hij zich aanhouden. De politie maakte proces-verbaal op, fouilleerde hem.

Op hem worden bevonden: een stukje zeep.., een zakkammetje... en de somma van één cent!

Als een geslagen man stond hij voor den landrechter, die hem wegens dronkenschap tot f 10 boete subsidiair 3 dagen veroordeelde.

En na een wederwaardig leven zal hij naar Estland worden teruggezonden.....

Soerabaiasche gemeentezaken.

Uit Soerabaia schrijft een correspondent:

In de eerstvolgende vergadering van den Gemeenteraad, welke op 22 dezer plaats zal vinden, zullen eenige belangrijke besprekingen worden gehouden, o. m. over de fraude ter gemeente-secretarie, door den gemeente-ambtenaar Mangoen Moeljohardjo gepleegd en de grenswijziging van de gemeente Soerabaia, welke grondige herziening noodzakelijk wordt geacht in verband met de n. s. kampongovername door de gemeente.

Aan de regeering zal worden verzocht deze grenswijziging opnieuw vast te stellen en deze gelijktijdig met de overdracht der kampongs te regelen. Het bezwaar van den bestaanden toestand is n.l. dat verschillende grensdesa's gedeeltelijk binnen, gedeeltelijk buiten de gemeente zijn gelegen. Door de opheffing der desa's ontstaan nu allerlei moeilijkheden, vooral daar in de meeste desa's de gronden nog in communaal bezit zijn. Deze moeilijkheden kunnen worden voorkomen, indien de desa's in het geheel, hetzij binnen, hetzij buiten de gemeente vallen.

Het blijkt, dat de N. V. Volksbuisvesting nog wat grond in Ketabang-Oost noodig heeft ten behoeve van den klein-woningbouw aldaar, waarom door het college van B. en W. wordt voorgesteld om bovenbedoelde N.V. het complex gronden op Ketabang-Oost groot 18,000 M². tegen den prijs van f 58.000 ter beschikking te stellen.

Japansche gasten.

Wij vernemen de volgende gegevens omtrent de heeren Inouye, oud-minister van Financien, Isaka, president van de Kamer van Koophandel, en Kano, directeur der Eerste Bank, die Zondagochtend met de *Op ten Noort* te Batavia aangekomen zijn en die gisteravond in de societeit Concordia recipieerden.

De heer Junnosuke Inouye, geboren in 1869, promoveerde in 1895 tot doktor in de Rechten aan de Universiteit te Tokyo en trad in dienst bij de Bank van Japan, waarvan hij later te Londen agent is geweest.

Daarna benoemd tot vice-president van de Yokohama Speciebank, heeft hij deze bankinstelling in de hoedanigheid van president verlaten, teneinde in diezelfde waardigheid weer over te gaan bij de Bank van Japan, waarvan hij tot het jaar van de aardbeving het presidium heeft gevoerd.

In 1923 trad hij als minister van Financien op in het door Graaf Yamamoto georganiseerde „Aardbevingskabinet". Tegelijk met het Kabinet, dat door een onverwacht evenement ten val werd gebracht, trad hij als minister af, welke aftreding werd gevolgd door zijne benoeming tot lid in het Hoogerhuis. In dezen korten tijd maakte hij studie van vele belangrijke kwesties en zijn boeken over financieele onderwerpen zijn algemeen bekend.

In 1927 bij het totstandkomen van de Seiyukai-Kabinet trad hij weer op als president van de Bank van Japan, aangezien men voor het in orde brengen van de toen heerschende financieele crisis zijne krachten van noode had. Nadat de saneering van de financieele verhoudingen voldoende was doorgevoerd, verliet hij kortgeleden den dienst.

De heer Takashi Isaka, geboren in 1869 promoveerde tot doktor in de rechten aan de Universiteit te Tokyo. Hij is één van de meest invloedrijke personen in de handelswereld in Yokohama. Hij is thans president van de Kamer van Koophandel te Yokohama, vice-president van de Vereenigde Kamers van Koophandel en Nijverheid van Japan, en president-directeur van de Taisei Company Ltd., en vele andere handelscorporaties.

Tomonosuke Kano, geboren in 1866, promoveerde tot doktor in de rechten aan de Universiteit te Tokyo in 1895. Hij trad in gouvernementsdienst, werd secretaris van het Parlement, tevens secretaris van het departement van Landbouw en Handel. Na ontslagneming als zoodanig trad hij in dienst bij de Sirunitomo Bank en na verschillende rangen te hebben doorloopen werd hij benoemd tot directeur van de genoemde Bankinstelling, welke functie hij enkele jaren geleden neerlegde om president te worden van de Tokai Bank. Nadat deze Bank in de Darichi Bank ingelijfd is, werd hij benoemd tot directeur van deze Bank. Hij bekleedt nu ook de functie van commissaris van de Oriental Development Co. Ltd. en directeur van de Showa-Bank.

The Independent Order of Odd Fellows.

Zondagmorgen, 19 Augustus te 11 ure werd door de Bataviasche Radio-vereeniging een programma uitgezonden, beginnende met eene beschouwing over de beginselen, het doel en de inrichting van de Independent Order of Odd Fellows, bij monde van mevrouw C. de Waart-Hollenbach, en den heer A. Engers.

De door deze sprekers ten gehoore gebrachte uiteenzetting kan in het kort worden samengevat in de volgende punten:

1e. Het doel der Orde is niet het verleenen van *materieelen* steun onderling, doch wel van *morceelen* steun, terwijl naar buiten liefdewerk wordt verricht;

2e. het lidmaatschap bepaalt zich niet tot de eigen Loge, doch geldt voor alle over de geheele wereld verspreide afdeelingen waar men zich door bepaalde teekens bekend kan maken en aanstonds wordt opgenomen in den broederkring en alle eventueel benoodigde hulp en bijstand met liefde verkrijgt;

3e. de broederen en zusteren helpen elkander te leven naar de ideale vriendschap, liefde en waarheid, hetgeen hoofdzakelijk geschiedt in de regelmatig gehouden zittingen, welke behalve voor broederen en zusteren afzonderlijk bij verschillende gelegenheden ook worden uitgeschreven voor de dames en heeren gezamenlijk.

4e. alle geheimzinnigs is aan de Orde vreemd.

5e. Onderscheid van stand, geloof of ras wordt niet gemaakt; over politiek en godsdienst mag in de zittingen niet gesproken worden.

Personen, die nadere inlichtingen wenschen, kunnen zich wenden, voor zoover betreft de dames tot mevrouw C. de Waart-Hollenbach tel. Mtg. 181, en wat betreft de heeren tot den heer A. Engers, tel. Mtg. 168.

INGEZONDEN MEDEDEELINGEN

De firma VAN WINGEN maakt Uwe *afdrukjes*, welke *jarenlang goed* blijven.

SEMARANG. 4408 A SOERABAIA.

ONS BLAD VAN HEDEN.

Ned.-Indië.

„De oud-strijders gehuldigd te Arnhem". Bizondere correspondentie. Eerste Blad.

„De Katholieken en de Ind. politiek". Lezing-P. H. M. Hildebrand. Eerste Blad.

„Het pers-paviljoen op den Pasar Gambir". Eerste Blad.

„De Berlin voor Koepang". Door een correspondent. Derde Blad.

Handel en Cultures.

„Weer en bedrijf!" In de suikerstreken Tweede Blad.

„Balansbespreking: De sf. Kali-Redjo." Tweede Blad.

Buitenland.

„Ook de jeugd maakt ruzie." Op het vredescongres te Ommen. Telegrammen. Tweede Blad.

„Drama in Hilversum". Moord en zelfmoord. Idem.

„De Grieksche verkiezingen". Groote meerderheid voor Venizelos. Idem.

„Naar den vredesmijlpaal". Nog steeds oneenigheid. Idem.

Bijdragen.

„Van visschersdorpje tot wereld-havenstad", bestaande uit „Rotterdam". Door dr. A. R. Zimmerman.

„Zes eeuwen Rotterdam." Door een medewerker.

„Hoe Pincoffs Rotterdam wakker schudde". Door een medewerker. Eerste Blad.

„Alles aus Liebe". Revue-succes. Eerste Blad.

„Langs de Straat". Door Leo. Eerste Blad.

„Cocktail-revue." Parijsche correspondentie. Eerste Blad.

Kort verhaal.

„Ratten." Door E. Member. Eerste Blad.

Japansch assistent vermoord.

Aneta seint dd. heden uit Medan:

Volgens bericht van de *Sumatra Post* is een Japansch assistent van de koffiekebon Boekit Toesam in de Alas-vallai door een Javaanschen koelie vermoord.

Nadere bizonderheden ontbreken.

Verduisteringen door loerahs.

Aneta seint dd. heden uit Soekaboemi:

De Landraad te Tjitjioeroeg behandelde de zaak tegen den loerah van de desa Tangkil, die terechtstond wegens verduistering van een bedrag van f 2.814 aan landrente en inkomstenbelasting over 1927. Er waren ruim 300 getuigen gedagvaard.

Bekl. werd veroordeeld tot anderhalf jaar gevangenisstraf.

Aneta seint dd. heden uit Soekaboemi:

De Landraad te Tjibadak zal den 24sten dezer de zaak behandelen tegen den loerah van Tjisandeh, Gandawikarta, die zich sinds den 9den Jan. 1928 in voor-arrest bevindt en terecht zal staan eveneens wegens verduistering van landrente en inkomstenbelasting, tot een totaal-bedrag van f 2.916.

Bekl. heeft een volledige bekentenis afgelegd. Er zijn ruim 200 getuigen gedagvaard.

De eerste Javaansche priester.

Per s.s. *Insulinde* van den Rotterdamschen Lloyd is 17 Augustus de Weleerw. Pater Franciscus-Xaverius Satiman S.J. van Marseille naar Java vertrokken,

De *Tijd* geaft van den eersten Javaanschen priester de volgende levensbeschrijving:

Pater Fr. X. Satiman, 26 Aug. 1891 te Jogjakarta geboren, doorliep de lagere school te Jogja, studeerde vervolgens aan de Kweekschool te Moentilan, waar hij behoorde tot de vier eerst-geslaagden voor de Javaansche lager-onderwijs-akte. Hij begon in 1911 te Moentilan zijne Latijnsche studien welke hij, in 1914 naar Europa gekomen, voltooide te Turnhout en Nijmegen om den 16en Juli 1915 zijne intrede te doen in het noviciaat der Paterz Jezuïeten te Mariendal bij Grave. In 1920, na te Oudenbosch den 3-jarigen cursus der Wijsbegeerte doorloopen te hebben, werd Fr. X. Satiman door zijne Oversten teruggezonden naar Java, om drie jaren werkzaam te zijn in het Xaverius-College te Moentilan. In 1923 zag men hem wederom in Nederland om te Maastricht zijne theologische studien te beginnen, na wier voltooiïng Pater Fr. X. Satiman in 1927 als Priester naar Engeland werd gezonden, waar hij in St. Beuno's College te St. Asaph, North Wales het in de Orde der Jezuïeten gebruikelijke 3de jaar noviciaat deed. Den 19 Juli l.l. kwam Pater Fr. X Satiman in Nederland terug en nam zijn intrek in de pastorie Stijn Buijsstraat te Nijmegen, vanwaar hij na eenige weken naar Indie vertrok om den 9den September als eerste Javaansche Priester zijn vaderland wederom te betreden.

Officieele berichten.

Aan SAJID ALIM bin MIRAN ALGADRIE kapitein titulair der Arabieren te Pasoeroean is wegens ziekte een buitenlandsch verlof verleend buiten bezwaar van den lande voor den tijd van twee jaren.

STADSNIEUWS

SEMARANG, 21 AUGUSTUS

NIEUWE FUCHTER-ZAAK.

Verduistering van f 2000 in zijn kwaliteit van procureur.

Naar wij vernemen, is mr. P. Fuchter, zich in preventieve hechtenis bevindend in de Centrale gevangenis voor Europeanen alhier, gedagvaard om op den 22sten Sept. e.k. te verschijnen voor den Raad van Justitie alhier ter zake:

„dat hij, zijnde procureur bij den Raad van Justitie te Semarang, bij beschikking van dien Raad (Eerste Kamer) van 7 Mei 1926 als procureur toegevoegd aan E. Paulus, wonende te Bandjeng, district Gorang-Gareng, afdeeling Magetan, residentie Madioen, om kosteloos te procedeeren tegen Tan Kiem Liong en Tan Siang Tjioe, op of omstreeks 29 of 30 Juni 1927 te Solo of elders in Ned.-Indie, opzettelijk f 2000, althans f 2000 min 5 pCt. incasso-commissie, alzoo f 1900, toebehoorende aan E. Paulus voornoemd, in elk geval aan een ander dan hem, bekl., welke f 2000 hij ter beeindiging van voormeld proces van mr. Gunning, procureur van Tan Siang Tjioe voornoemd, had ontvangen en afgedragen moest aan E. Paulus voornoemd, dus uit hoofde van zijn beroep, in elk geval anders dan door misdrijf, onder zich had, wederrechtelijk zich heeft toegeeigend".

EERSTE FUCHTER-ZAAK.

Een gratie request.

Naar wij vernemen, heeft mr. P. Fuchter het voornemen den gouverneur-generaal bij request om gratie te verzoeken van het arrest van het Hooggerechtshof van Ned.-Indie, hetwelk in hooger beroep het vonnis van den Raad van Justitie te Semarang bevestigde, bij welk vonnis bekl. Fuchter wegens chantage veroordeeld werd tot anderhalf jaar gevangenisstraf.

Personalia.

Uit Holland gekomen met het s.s. *P. C. Hooft* is te Semarang gearriveerd het nieuwe benoemde hoofd van de Muloschool, de heer D. J. Werff.

Te Semarang is gearriveerd de heer Schroots, de nieuwe gouvernementsveearts te Semarang, die aan het einde van deze week de functie van dr. W. Treffers zal overnemen.

Hedenavond wordt aan mevr. dr. Kan geb. Oei Tjong Nio, oudste dochter van wijlen majoor Oei Tjong Ham, in hotel Du Pavillon en diner aangeboden door den heer Thio Sing Liong, in verband met haar vertrek op Vrijdag a.s. van Semarang naar Singapore en vandaar naar Peking.

Het tooneel getrouw.

Naar de *Deli Crt.* meldt, is te Medan een nieuwe tooneelvereeniging opgericht die, voorloopig buiten het verband van den Kunstkring, over eenigen tijd haar eerste uitvoering in de Witte hoopt te geven. De tooneelvereeniging, die hoofdzakelijk met nieuwe, frissche krachten werkt, staat dus, schrijft het blad, onder leiding van den heer Heldoorn die op Java geen onbekende was op het gebied van het regisseeren van dilettantentooneelgezelschappen en die in verschillende van de voornaamste Java'sche steden vele belangrijke successen ook boekte als dilettant-tooneelspeler. Het ligt in de bedoeling dat aan de opvoeringen bizonder veel zorg zal worden besteed door strenge leiding, veelvuldige repetities en nieuwe aankleeding.

Op 't oogenblik is door het gezelschap in studie genomen „Mijn en Dijn" van Jo van Ammers-Kuller, een dramatisch spel in drie bedrijven.

De slang.

De slang is, naar ons pertinent verzekerd werd, geen zeeslang, maar een landslang. Niet ten redactiebureele opgediept uit de oude doos of geboren uit niet-bestaande copie-schaarschte. Vroeger kon zoo iets misschien een nuttige rol spelen — zee-slangen zijn geen mode meer.

De mandoer van den eigenaar van een werkplaats te Semarang was er mee komen aan draven — niet met het beest, maar met het nieuwtje. Op Tawang achter de gronden van de spoor moest zich een slang bevinden, een slang zooals wij onszelf in onze stoutste verbeelding haast niet zouden kunnen voorstellen — een slang dik als een klapperboom.

Gezien had de mandoer haar wel niet, maar z'n menschen hadden 't hem verteld...

Stel u toch eens voor dat het wáár was!

De terreinenbelasting.

In de vergadering van 28 October 1927 heeft de Raad gehandhaafd de aanslagen in de terreinenbelasting van de erven dr. M. Albricht over de aan 1925 voorafgaande jaren, aangezien niet binnen den bij artikel 49 lid 5 der L.R.O. bedoelden doleantie-termijn van 3 maanden na de uitreiking van het aanslagbiljet tegen genoemde aanslagen is opgekomen. Naar aanleiding van een ingediend bezwaarschrift heeft de inspecteur van Financien, bij wien de belastingplichtige in beroep kan komen, bedoelde aanslagen bij besluit van 21 Mei j. l. vernietigd omdat uit het besluit van den Raad niet voldoende kon blijken, welke overweging tot de handhaving van de aanslagen geleid had, echter met de uitnoodiging aan den Raad om de zaak opnieuw in behandeling te nemen.

In verband hiermede verzoeken B. en W. den Raad onderstaand concept-besluit, waarin de overweging is opgenomen, goed te keuren.

Voorgesteld wordt te besluiten de aanslagen in de gemeentelijke terreinenbelasting ten name van dr. M. Albricht te handhaven, aangezien niet binnen den bij artikel 49 lid 5 der Locale Raden Ordonnantie bedoelden termijn is gedoleerd.

Pathé-theater.

Hedenavond worden in het Pathé-theater de eerste voorstellingen gegeven van twee films, die het nieuwe programma vormen. Deze films zijn: „Een hondenleven", een Chaplin-film en „Senorita", en rolprent waarin Bebe Daniels de hoofdrol vervult. Een brok romantiek, waarin het spel van Bebe Daniels enthousiasme wekt.

Rijwiel gevonden.

Aan het politiebureau werd een Durkopp-heerenrijwiel gedeponeerd, dat onbeheerd werd aangetreffen op Djagalan.

RAAD VAN JUSTITIE.

Verduistering van f 1146 aan boetegelden door politie-opziener.— Zaak met 69 getuigen.

De Raad van Justitie alhier ving heden-ochtend te negen uur de behandeling aan van de zaak tegen den bekl. H.A.C.J.E.F.O.A. Gysen, wonende te Pekalongan, van beroep politie-opziener der eerste klasse, thans als zoodanig geschorst, gedagvaard ter zake:

I. dat hij, als politie-opziener en als zoodanig dienstdoende bij de algemeene politie te Semarang, derhalve als ambtenaar, door of namens den toenmaligen hoofdcommissaris van politie te Semarang belast zijnde met het innen, dan wel door aan hem toegevoegde ondergeschikten doen innen, van door in Ned.-Indie gevestigde landraden en landgerechten aan in de gemeente Semarang gevestigde personen opgelegde geldboeten, op niet nauwkeurig aan te duiden tijdstippen, doch in ieder geval tusschen 12 November 1926 en 3 Maart 1927 te Semarang, opzettelijk verschillende geldboeten dan wel gedeelten daarvan, welke aan hem hetzij rechtstreeks hetzij door bemiddeling der aan hem toegevoegde ondergeschikten door of namens verschillende veroordeelden afgedragen waren, welke gelden — die toebehoorden aan het gouvernement van Nederlandsch-Indië, althans aan een ander dan hem, beklaagde — hij in zijn bovenvermelde bediening, althans anders dan door misdrijf, onder zich had, met verplichting tot verantwoording dier gelden aan het Gouvernement van Nederlandsch-Indië, verduisterd, althans wederrechtelijk zich toegeëigend heeft, hebbende hij in ieder geval bij het begaan van deze feiten gebruik gemaakt van de gelegenheid, hem door zijn bovenvermeld ambt geschonken, zijnde deze geldsbedragen de navolgende: Tan Tjong Gie. Landgr. Semarang 12-7-1926, tijdstip van betaling 17-8-1926, f 15; enz., enz.; totaal f 1146.

II. dat hij op of omstreeks 18 Februari 1926 te Semarang opzettelijk een hem door wijlen den hoofdagent van politie Bervoets ter hand gesteld bedrag van f 72.60, dat door dezen Bervoets in opdracht van een zijner meerderen was geïnd van zekeren Oei Liong Boen als door dezen Chinees verschuldigd aan het gouvernement van Nederlandsch-Indie ter zake van grondbelasting en dat door Bervoets aan hem, beklaagde, was ter hand gesteld met de uitgesproken of stilzwijgende opdracht dat hij, beklaagde, het zou doorzenden naar den assistent-resident van Semarang, en welk bedrag, dat toebehoorde aan het gouvernement van Nederlandsch-Indie, althans aan een ander dan hem, beklaagde, hij alzoo anders dan door misdrijf onder zich had, wederrrechtelijk zich heeft toegeeigend, hebbende hij bij het begaan van dit feit gebruik gemaakt van de gelegenheid, hem door zijn hierboven sub I genoemd ambt geschonken.

In deze zaak zijn in totaal niet minder dan 69 getuigen opgeroepen; 12 om heden te verschijnen, 28 voor den 22sten dezer en 29 voor den 23sten.

De Raad is samengesteld als volgt: president, mr. Harting; leden, mr. Rentema en mr. Mantz; griffier, mr. Soetikno; terwijl mr. Bondam als Officier van Justitie optreedt.

Bekl. wordt verdedigd door mr. J. G. A. ten Siethoff.

Bekl. bekent zich aan het tenlastegelegde te hebben schuldig gemaakt.

In Augustus '23 is bekl. als politie-opziener der eerste klasse naar Semarang overgeplaatst; April '27 werd bekl. geschorst wegens de hier tenlastegelegde feiten.

Bekl. was belast met het innen, dan wel doen innen, der door den Landraad en het Landgerecht opgelegde geldboeten sinds 12 Nov. '24 door den toenmaligen hoofdcommissaris van politie alhier, den heer C. van der Swan.

Van den hoofddjaksa van den Landraad en den fiscaal-griffier van het Landgerecht kreeg bekl. extract-vonnissen ter inning der opgelegde boeten, welke vonnissen bekl. registreerde en daarop den „vonnisloopers" ter hand stelde. De quitanties werden in quitantiesboekjes meegegeven aan de vonnisloopers, die er elken ochtend opuit gingen en het ontvangen geld aan bekl. moesten afdragen; wanneer een en ander bleek te kloppen, parafeerde bekl. de souches in de quitantieboekjes, terwijl bekl. het geld persoonlijk moest gaan storten bij den hoofd-djaksa en den fiscaal-griffier op den dag der ontvangst. Dit laatste heeft bekl. niet altijd gedaan.

— Een legervliegtuig, dat boven de kota cirkelt, ronkt bijwijlen dusdanig, dat het verhoor even gestaakt dient te worden. President en bekl. kunnen elkaar niet verstaan.

Bekl. heeft niet alleen bedragen verduisterd, welke door de vonnisloopers waren geïnd, doch ook, welke door bekl. zelf waren ontvangen van de veroordeelden.

Voor zichzelf hield bekl. aanteekening van de bedragen, welke hij verduisterde, hetgeen bekl. deed met het oogmerk om later, wanneer bekl. zijn tractement zou hebben ontvangen, een en ander te restitueeren.

Toen bekl. in Maart '27 overgeplaatst werd naar de afdeeling voerwezen bij de politie heeft bekl. den hoofdagent, Soewardi die onder hem stond, in vertrouwen meegedeeld, dat van verschillende vonnissen, het geld door bekl. ontvangen, doch nog niet gestort was; bekl. riep Soewardi's hulp in om de betrekkelijke extractvonnissen zoolang onder zich te houden, wijl bekl. successievelijk de in de vonnissen vermelde bedragen zou terugbetalen. Soewardi, die echter betrapt werd op verduistering van een aan boete ontvangen bedrag van f 25, bracht uit, dat ook bekl. verduisterd had.

Vervolgens legt bekl. verklaringen af omtrent punt II der tenlastelegging.

Morgenochtend half negen voortzetting.

Brandje.

Gisteravond omstreeks half acht brak er brand uit in een huisje van bamboe en atap in kampong Petompon (Kaligarang) door het omvallen van een petroleumlamp. Het huisje brandde tot den grond af. Geen persoonlijke ongevallen hadden plaats.

Uit het politie-rapport.

Naar de C.B.Z. werd overgebracht iemand, vermoedelijk afkomstig van Jogjakarta, die in bewusteloozen toestand werd aangetroffen op Mlaten.

Feest in de school.

Slingers van groen om de witte pilaren — het gebouw van de Schoolvereeniging, aan het hoofd van welke school de heer E. B. Mulder staat, wordt versierd. Wat de reden daarvan is?

Morgen viert de heer Mulder zijn verjaardag en waar dit in verband met zijn verlof het volgend jaar, misschien wel de laatste jaardag is, die hij hier viert, vonden de kinderen dat men dat niet zoo maar voorbij mocht laten gaan. De school werd versierd — morgen viert een kindervriend zijn verjaardag.

Besmettelijke ziekte.

Hieronder volgt de opgave van besmettelijke ziekten te Semarang over de week van 12 t-m 18 Aug. '28.

Restant vorige week:	Eur.	Inl.	Chin.
Typhus abdominalis	7	9	3
Diphtherie	2	1	1
Paratyphus A	—	2	—
Bijgekomen:			
Typhus abdominalis	1	—	—
Sterfgevallen:		nihil	
Herstelden:			
Typhus abdominalis	—	1	1
Restant op 18 Augustus 1928:			
Typhus abdominalis	8	8	2
Diphtherie	2	1	1
Paratyphus A	—	2	—

HET SLACHTHUIS.

Aanleg van koelwaterleiding.

Bij het ontwerp van het Gemeentelijk Slachthuis is gerekend op den aanleg van een leiding, welke kaliwater aanvoert, bestemd voor koelwater bij de ijsfabricage en de koelinrichting der vleeschcellen. Dit water zal worden afgetapt uit de Semarangleiding bezuiden het Ooster-Bandjirkanaal, waarvoor noodig is dat dit kanaal wordt gekruist.

De benoodigde hoeveelheid water bedraagt 22 L/sec., welk debiet echter tot 50 L/sec. kan worden opgevoerd bij eventueele uitbreiding der ijsfabricage en koelinstallatie.

Bij een kleiner debiet dan 22 L/sec. zal op het slachthuisterrein gebruik gemaakt moeten worden van een regenkoeler, waarop bij bovengenoemd ontwerp eveneens gerekend is. Deze inrichting zal echter pas bij gebleken noodzakelijkheid worden aangelegd.

Onder mededeeling, dat de totaal-kosten der koelwaterleiding inclusief een bezinkbak op f 13.000.— zijn begroot en dat het ontwerp met begrooting van kosten door de Technische Commissie is goedgekeurd, stellen B. en W. den Raad voor genoemd ontwerp goed te keuren en de begrooting van kosten vast te stellen op f 13000.—

De Raadsvergadering.

De agenda voor de op Vrijdag 24 Augustus te houden Raadsvergadering bevat o.m. de volgende punten:

Voorstel naar aanleiding van de beslissing van den inspecteur van Financien der 1e klasse, Hoofd der Inspectie Semarang op het bezwaarschrift van de erven dr. M. Albricht tegen de aanslagen in de gemeentelijke terreinenbelasting over 1921—1924.

Voorstel naar aanleiding van het collectief request van de hulpmarktmeesters, houdende verzoek om verbetering der voor hen vastgestelde regeling betreffende de toekenning van periodieke verhooging.

Brief van B. en W. van 18 dezer, naar aanleiding van het advies der onderwijscommissie inzake de bezoldigingsregeling van het onderwijzend personeel.

Voorstel tot ombouw van eenige wegen in betonwegen.

Voorstel tot aanleg van een waterleiding van Bodjong naar Kalibaroe-West.

Voorstel tot aanleg van een waterleiding langs de Spoorlaan, tot aanleg van leidingen en brandkranen in het Heuvelterrein en tot verruiming en uitbreiding van de hoofdleidingen in Sompok.

Voorstel tot aanleg van een koelwaterleiding voor het gemeentelijk abattoir.

Voorstel tot afwerking in eigen beheer van het slachthuis. (3e gedeelte).

Voorstel tot aankoop van 2 draaistroomtransformatoren ten behoeve van het slachthuis.

Voorstel tot het aangaan eener geldleening groot f 850.000.

Voorstel tot benoeming van een directeur van den Veterinair-Hygienischen Dienst.

Circus Isako.

Vrijdagavond a.s. geeft Isako's „groot koninklijk circus" op den aloon-aloon zijn openingsvoorstelling. Het tableau de la troupe doet iets bizonders verwachten.

Het St. Elisabethsziekenhuis.

Sinds korten tijd heeft de Eerw. Moeder Hermanda, missie-overste van de Zusters Franciscanessen, die den eersten tijd ook tijdelijk optrad als overste van het ziekenhuis, deze laatste functie overgegeven aan de Eerw. Moeder Xerverio. Moeder Hermanda is weer teruggekeerd op Gedangan.

Dierenbescherming.

In het hospitaal van de afdeeling Semarang van de Nederlandsch-Indische vereeniging tot bescherming van dieren (Kobong 139) zijn in de week van 12 tot 19 Augustus opgenomen 6 paarden en 9 honden. Op 19 Augustus waren aanwezig: Groote huisdieren saccharomycose 11 paarden, besmettelijke ziekten 8 paarden, chirurg. ziekten 7 paarden, kleine huisdieren: huidziekten 5 honden, interne chirurg. ziekten 6 honden, observatie voor hondsdolheid 1 honden.

In de polikliniek zijn behandeld 9 paarden.

Aanleg waterleiding naar Kalibaroe-West.

Met het oog op eventueele branden en op de watervoorziening, komt het B. en W. zeer noodzakelijk voor, den watertoevoer naar de Kalibaroe-West, afdoend te verbeteren.

Den Raad wordt een ontwerp met begrooting van kosten tot een bedrag van f 11.750 aangeboden voor het leggen van waterleidingbuizen van Bodjong tot Kalibaroe-West.

Request van de hulpmarktmeesters om positieverbetering.

Door de gezamenlijke hulpmarktmeesters der gemeente Semarang is een request ingediend houdende verzoek om positieverbetering. Zij meenen hetzelfde werk te verrichten en dezelfde verantwoordelijkheid te hebben als de marktmeesters en verzoeken hun periodieke verhoogingen op f 5 per jaar te brengen,

Op aandringen van den Gemeenteraad is indertijd voor het pasarpersoneel de 8-urige werkdag ingevoerd. De werkverdeeling is toen als volgt geregeld:

De marktmeesters werken van 5 uur voormiddag tot 1 uur namiddag. Aangezien de meeste pasars dan nog niet afgeloopen zijn, hebben de hulpmarktmeesters het toezicht gedurende de verdere uren. De hulpmarktmeesters werken van 5 tot 10 uur voormiddag en van 1 tot 4 uur namiddag. De eerste werkperiode valt dus geheel samen met die van de marktmeesters en de tweede werkperiode valt in de stillere uren.

Wat het toezicht betreft, verrichten dus de hulpmarktmeesters niet hetzelfde werk.

Wel hebben de hulpmarktmeester ongeveer dezelfde financieele verantwoordelijkheid, daar de marktmeesters om 1 uur het opgehaalde geld afdragen aan de hulpmarktmeesters, terwijl deze laatste dit geld, met hetgeen zij nog na 1 uur ontvangen, om 4 uur afdragen aan den ambtenaar van het pasarwezen, die daartoe vanaf 3 uur op een der pasars aanwezig is.

Het komt B. en W. echter niet noodzakelijk voor hiervoor de financieele positie der hulpmarktmeesters te verbeteren. Immers bij goede dienstverrichting, komen zij bij vacature in de eerste plaats in aanmerking om tot hoogeren rang bevorderd te worden.

B. en W. geven de Raad daarom in overweging, het verzoek van den hand te wijzen.

WEGENVERBETERING.

Van asphaltmacadam tot asphaltbeton.

Bij de begrooting voor 1928 is reeds de wenschelijkheid bepleit om een zeker oppervlak asphaltmacadamweg te verbouwen tot asphaltbetonweg. Als te verbouwen wegen zijn toen genoemd: Dr. Djawastraat, G. Waroeng, Karangsari en Pandeanlamper.

Het komt B. en W. thans juister voor de Dr. Djawastraat nog niet van een asphaltbetondeklaag te voorzien, doch daarmede te wachten tot de weg Blankangkebon is doorgetrokken.

Gang Waroeng is nog niet te verbouwen tot asphaltbetonweg, omdat eerst getracht moet worden, dien weg een regelmatiger begrenzing te geven, door verandering van de vele stoepen.

Thans zouden tot asphaltbetonwegen verbouwd kunnen worden: Karangsari met een oppervlak van 4500 M²; 400 M. van Karangsari met een oppervlak van 2800 M²; Karangtempel met een oppervlak van 2000 M²; Pandeanlamper met een oppervlak van 3600 M². in totaal 12.900 M².

Met inbegrip van de verandering aan de betaande wegen en het aanbrengen van kantsteenen, worden de kosten voor het aanbrengen van de asphaltbetonlaag geraamd op f 3.— per M².

De totaalkosten bedragen 12.900 maal f 3.— is f 38.700.—, voor onvoorzien f 1300.— in totaal f 40.000.—

B. en W. stellen den Raad in overleg met de Technische Commissie voor te besluiten tot het aanbrengen van een asphaltbetonlaag op de laatstgenoemde wegen.

SEMARANG-LUCHTHAVEN.

De weg naar Simongan.

Nog een gedeelte van een paar honderd meter, het laatste hellende stuk naar het vliegterrein op Simongan, dat over enkele weken het eerste vliegtuig van den geregelden luchtdienst zal ontvangen, moet gewalst worden en dan is de 4½ kilometer lange toegangsweg naar het vliegveld, gerekend van de brug over het Bandjirkanaal, gereed. De brug wordt aan de Westzijde iets verbreed teneinde de bocht wat ruimer te maken.

Behalve het laatste stuk is de weg keurig in orde en Gemeentewerken heeft daarmee in korten tijd uitstekend werk geleverd. Eerst op den 7den Juli werd begonnen, zoodat de geheele weg in ongeveer 45 werkdagen zal zijn voltooid.

Een lastig punt in den weg was dat waar de kali er vlak langs stroomde en in den regentijd dikwijls afbrokkelingen plaats hadden doordat de stroom van het water nagenoeg recht op den oever stond. Verdere moeilijkheden van dien aard zullen niet meer kunnen voorkomen, daar die bocht uit de rivier wordt genomen. Ruim een honderd meter voor het bedoelde punt wordt in de rivier een dam gelegd, terwijl een doorgraving in rechte lijn wordt gemaakt van ongeveer 180 meter. Dit werk schiet eveneens flink op. Een belangrijk grondverzet heeft reeds plaats gehad.

De verharding van den weg is ongeveer drie meter, de geheele breedte tusschen de goten bedraagt circa zeven meter, zoodat automobielen elkaar gemakkelijk kunnen passeeren.

De telefoondienst is gereed met de werkzaamheden; de telefoonpalen, die haast in de as stonden van den nieuwen weg, zijn alle verplaatst.

Ook het vliegterrein zelf is reeds in orde. Vroeger had men alleen een lange breede strook, thans heeft het landingsterrein door bijtrekking van een stuk grond den winkelhaakvorm gekregen. Het bij getrokken gedeelte is van een nieuwe grasmat voorzien, terwijl op het verdere deel van het terrein de hooge alang-alang is verdwenen en flink kort gemaakt.

De fundeering voor het kantoortje en restaurant is gelegd: met het optrekken dezer gebouwtjes is begonnen.

Reeds nu trekt Simongan des Zondags meerdere bezoekers. die per auto daar arriveeren om in den omtrek te pic nicken. Verwacht kan worden dat indien de weg over een dag of tien heelemaal gereed is, het bezoek belangrijk zal stijgen. Een rit in die richting is zeker de moeite waard. Langs den geheelen weg heeft men een schitterend uitzicht op het heuvelig achterland van Semarang, dat ons Holland's duinland in herinnering brengt.

Binnenlandsche postverzendingen over zee.

Lijst van binnenlandsche postverzendingen over zee door het kantoor Soerabaja over het tijdvak 22 t.m. 24 Aug. '28, met vermelding van de uiterste tijdstippen waarop stukken ten hoofdkantore te Semarang gepost moeten worden om door eerstgenoemd kantoor in die zendingen te kunnen worden opgenomen.

Uiterste tijdstippen van ter postbezorging te Semarang.		Opgave van kantoren of gewesten waarvan gesloten wordt.
Gew. stukken.	R-stukken.	
22-8 10.55 v.m.	22-8 10.30 v.m.	Soembawa, Bima, Waingapoe, Savoe, Koepang, Endeh, Timor-dilly, Wonreli, Hwaki, Roti, Atamboea, Atapoepoe, Ampenan, en alleen pakket-post voor Denpasar Z. Bali.
32-8 „	23-8 „	Deli, Straitssetlement O. Azie Japan, Br. Indie W. Amerika, Z. en O. Afrika, Philippijnen, Hawai eil.
22-8 2.40 n.m.	22-8 1.30 n.m.	Celebes, Molukken, N. Guinea.
„ „	„ „	Singaradja, Celebes, Molukken, N, Guinea, Denpasar Z. Bali, Samarinda, Td. Selor, Tanahgrogot.
24-8 10.55 v.m.	24-8 10.30 v.m.	Bandjermasin, Z. Borneo Balikpapan, Tarakan, Td. Redeb. Telokbajoer, N. Celebes, Ternate Tobelo.
„ „	„ „	Singaradja, Ampenan, Laboeanhadji, Celebes, Molukken, N. Guinea, Kl. Soenda eil. Timordilly.
„ 2.40 n.m.	„ 1.30 n.m.	Bawean, Bandjermasin, Z. Borneo.

Cultures en Handel

Mijnbouwrapporten.

Redjang-Lebong.

Gedurende de week van 12—18 Augustus '28 werden te Lebong Donok 2120 tons erts vermalen van gemiddeld 6.1 dwts goud per ton en 37.— dwts zilver per ton.

Simau.

Gedurende de week van 12—18 Augustus '28 werden te Lebong Tandai 1806.— tons erts vermalen van gemiddeld 7.— dwts goud per ton en 118.— dwts zilver per ton.

Kunst en Letteren

De Dresdeners.

Het derde concert.

Zaterdagavond a.s. geeft het Dresdener Strijkkwartet te Semarang zijn derde concert dat mogelijk is geworden door de zeer groote belangstelling die in Semarang voor deze concerten bestaat. Gelegenheid tot plaatsbespreking bestaat op Vrijdag 24 en Zaterdag 25 Augustus van 8 tot 11 uur v.m. en van 5 tot 6 uur n.m. aan de zaal.

Het programma voor dezen avond is:

I. Kwartet Es dur. Dittersdorf (1739—1799).
1. Allegro.
2. Menuetto. non troppo presto.
3. Finale — Allegro.

II. Kwartet Bes dur op. 130 Beethoven.
1. Adagio ma non troppo — Allegro.
2. Presto L'istesso tempo.
3. Andante con moto ma non troppo.
4. Alla Danza Tedesca: Allegro assai.
5. Cavatine: Adagio molto espressivo.
6. Finale: Allegro.

Pauze.

III. Kwartet G. moll op. 10 Debussy.
1. Animé et très décidé
2. Assez vif et bien rhythmé.
3. Andantino doucement expressif
4. Très modé-é — Très mouvementé et avec passion.

LEGER EN VLOOT

Marine mutaties.

Batavia, 21 Aug (Aneta).

BENOEMD:
tot werktuigkundige der derde klasse aan boord van de *Kwartel* BOOMPAAL;
tot idem der vierde klasse aan boord van de *Castor* VAN LANGEN;

OVERGEPLAATST:
van de *Edi* naar de *Zuiderkruis* de idem MEELHUYZEN;
Van de *Merel* naar de *Cycloop* de idem VAN MAARSEVEEN;
van de *Cycloop* naar de *Zuiderkruis* de idem der tweede klasse LOGGIES;
van de *Kwartel* naar de *Zwaluw* de idem VAN LOON;

GEPLAATST:
aan boord van de *Cycloop* onder intrekking van zijn plaatsing aan boord van de *Polluw* de idem der derde klasse JANSEN.

Militaire mutaties.

Bandoeng, 21 Aug (Aneta).

INGESTELD:
bij de militaire administratie te Koetaradja de onder-luitenant BURGERMAN;

TERUGVERWACHT:
van buitenlandsch verlof de onder-luitenant BRAKEL, die is overgeplaatst van Koetaradja naar Tjimahi;
idem de idem SPETTER, idem van Tjimahi naar MAKASSAR;
idem de eerste luitenant GORDIJN;
idem van Magelang naar Tjimahi.

De verwonding van kapitein Grashuis.

Naar de „Deli-Crt" vernam, is de lichte verwonding van kapitein Grashuis bij het jongste treffen met kwaadwilligen in Troemon, de uiterst gelukkige afloop van een zeer gevaarlijke situatie, waarbij het leven van den kapitein aan een draadje heeft gehangen.

Zooals men weet, leiden onze Atjeh-officieren nog altijd volgens een oude traditie hun patrouilles zonder een wapen in de hand, die hoogstens een dun rottinkje omknelt. Revolver en klewang, indien al aanwezig, zijn naar traditie behoorlijk in holster en scheede geborgen. De algemeene opvatting is dat de leider niet behoeft te vechten, doch moet leiden en commandeeren. Tot zijn verdediging worden doorgaans een of twee speciale marechaussees aangewezen, zoogenaamde „dardanellen", die met hun goeden naam van „marechaussé" voor de veiligheid en het leven van hun commandant instaan.

Er zijn in den Atjehstrijd merkwaardige staaltjes van toewijding en opoffering van deze dardanellen, die zich liever in stukken lieten hakken dan voor de eer van de brigade hun commandant in handen der vijanden te laten. En talrijk zijn de offeren die hun leven aan hun dardanellen te danken hebben. Dat is ook het geval met kapitein Grashuis.

Toen kap. Grashuis met zijn brigade de plaats naderde waar de vier verzetslieden, aan wier handen men een vroeger verloren gegane model-karabijn, hoopte te ontrukken, zich hadden verscholen, werden zij door vuur uit die karabijn ontvangen.

Onmiddellijk splitste de brigade zich in tweeën om het boschje te omsingelen, waarin spoedig door ons karabijnvuur twee verzetslieden werden neergelegd.

Kapitein Grashuis stond toen, in gezelschap van twee Atjehsche hoofden, slechts met een rottinkje in de hand, alleen bewaakt door zijn ordonnans. De twee overgebleven verzetslieden deden nu, naar we hooren, een uitval naar deze groep. De eerste van hen werd alvorens zijn aanval te kunnen uitvoeren, door den ordonnans neergelegd, maar de tweede was met de bekende bliksemsnelheid der fanatieke Atjeh-strijders dadelijk bij den kapitein, die te nauwernood den tijd had zijn klewang te trekken om een serie doodelijke slagen van het vlijmscherpe slagwapen te pareeren. Naar wij hoorden, kwam zelfs een dier slagen op het hoofd van den kapitein neer, die echter door een wonderlijk toeval dien dag zijn bamboehoed voor een van steviger makelij had vervangen.

Tot overvloed van ramp liet de kapitein in dien strijd op het blanke wapen, zijn klewang vallen, doch onversaagd greep hij den aanvaller met de bloote hand aan, gelukkig zoo dat hij hem met een hand bij den pols greep en met de ander het hem bedreigende doodelijke wapen.

Op dat moment had de ordonnans het geluk den aanvaller met een welgemikt schot neer te leggen, daarmee het leven van zijn kapitein reddend. Alleen wist de doodelijk getroffen Atjeher in zijn fanatisme toen nog den kapitein een houw over de dij toe te brengen, gelukkig zonder meer dan een vleeschwond te veroorzaken.

Indien de zaak zich aldus heeft toegedragen, is het duidelijk aan welk een dun draadje het leven van kapitein Grashuis heeft gehangen en.... dat zijn ordonnans voor zijn kordaat optreden eene onderscheiding heeft verdiend.

SCHEEPSBERICHTEN.

De „Indrapoera".

Aneta seint dd. gisteren uit Batavia:

Het s. s. *Indrapoera*, van den Rotterdamschen Lloyd, wordt Vrijdagmiddag a. s. te Priok verwacht.

Het s.s. *Karimata* vertr. 18 Aug. van Oosthaven thuisreis.
Het s.s. *Soemba* vertr. 18 Aug. van Portsaid thuisreis.
Het s.s. *Kambangan* vertr. 19 Aug. van Soerabaia kustreis.
Het s.s. *Salawati* arriv. 19 Aug. te Soerabaia kustreis.
Het s.s *Hooft* vertr. 19 Aug. van Priok kustreis.
Het s.s. *Jacatra* vertr. 18 Aug. van Soerabaia.
Het s.s. *Bengkalis* arriv. 19 Aug. te Priok.

Het s.s. *Tjipanas* [J.C.J.L.] vertrok 14 Aug. van Balikpapan naar Manila.
Het s.s. *Tjiliwong* [J.C.J.L.] vertrok 12 Aug. van Swatow naar Saigon.
Het s.s. *Tjikini* [J.C.J.L.] vertrok 15 Aug. van Hongkong naar Batavia.
Het s.s. *Tjitaroem* [J.C.J.L.] vertrok 14 Aug. van Makasser naar Balikpapan.

SEMARANG-RADIO.

Het radiostation alhier heeft heden gemeenschap met de volgende schepen:

Sumatra, Gascoyne, Van der Wyck, P. C. Hooft, Garoet en *Medan*.

MUTATIES.

Batavia, 21 Aug. (Aneta).

BENOEMD:
tot ingenieur der eerste klasse bij den dienst der zoutregie HAPPE.

EERVOL ONTSLAGEN:
op zijn verzoek m.i.v. ultimo September de ass.-resident met buitenlandsch verlof PINO;

GESTELD TER BESCHIKKING:
met den rang en titel van controleur der eerste klasse, van den directeur van B.B. HOVEN;

VERLEEND:
een maand binnenlandsch verlof aan den president van het Hooggerechtshof van Ned.-Indië mr VAN OSSENBRUGGEN;

BELAST:
met de waarneming van de functie van tijdelijk buitengewoon voorzitter van den Landraad te Telokbetong JONKERS;

EERVOL ONTSLAGEN:
uit den bestuursdienst wegens lichamelijke ongeschiktheid de inspecteur-afdeelingshoofd van Scheepvaart BRAAT;
idem de inspecteur van Scheepvaart LANGELER;

BELAST:
met den waarneming van de functie van hoofdinspecteur van den dienst der opiumregie, tijdens het verlof van den hoofdinspecteur VAN DER REST, WESSELS;

BELAST:
m.i.v. 3/9 met de functie van directeur der Mulo-school te Bandoeng LEMMENS.

BENOEMD:
tot tijdelijk buitengewoon landrechter te Soerakarta KRAMER;
tot voorzitter van den Landraad te Djember KOSTER;
tot tijdelijk onder-voorzitter van den Landraad te Jogja SIDARTO;
tot voorzitter van den Landraad te Bondowoso HAAK;
tot landrechter te Soerakarta, Klaten en Sragen NELSON;

BELAST:
met de waarneming van de functie van voorzitter van den Landraad te Toeban ROELOFSZ;

BENOEMD:
tot leden van den Ambon-raad de inspecteur van den D.V.G. MULDER en de assistent-resident JANSEN.

Batavia, 21 Aug. (Aneta).

OVERGEPLAATST:
van de Oosterlijnen naar de Westerlijnen de commies der eerste klasse STADE en VERMEULEN;
van Djember naar Bandoeng de spoorcommies LOSSE;
van de Westerlijnen naar het centraal kantoor de inspecteur bij de S.S. FRANK;
van het centraal kantoor naar Zuid Sumatra de adjunct-ambtenaar bij de spoorinklaring KATIM;
van Modjokerto naar Magelang de commies der belastingen OVERBEEK;
van Malang naar Modjokerto de idem LUHULIMA;

BELAST:
met de functie van idem te Soerabaja COENRAAD;
te Pontianak RADEN MOELJOADJI;
met de functie van hulp-gezaghebber te Padang LASSACQUERE;

BENOEMD:
tot onder-directeur bij het gevangeniswezen BLOM;
m.i.v. 3/9 tot commies bij 's Lands kas te Palembang MOHAMAD ALI;

EERVOL ONTSLAGEN:
m.i.v. 30/11 de commies der belastingen BOOM;
m.i.v. 20-10 de adjunct-referendaris bij het reiswezen LIJSTEN;
m.i.v. 31-8 en ter beschikking gesteld van den directeur van B.B. STROOTMAN.

Batavia, 21 Aug. (Aneta).

WERKZAAM GESTELD:
bij de Bangka-tinwinning de ingenieur der derde klasse bij de S.S. HOLLEMAN;

EERVOL ONTSLAGEN:
de scheikundig mijnopzichter FERZEMAAR;

BELAST:
met de functie van hoofdopzichter bij de S.S. VAN DER POL.

Batavia, 21 Aug. (Aneta).

GEPLAATST:
te Tjepoe de controleur der tweede klasse der posterijen GERRITSEN;
te Sigli de postcommies der eerste klasse SCHARNIER;

OVERGEPLAATST:
Van Soebang naar Soekaboemi de idem DE ROODE;
van Weltevreden naar Soebang de idem ONDAATJE;
Van Amboina naar Medan set postkantoorhoofd der eerste klasse CATALANI;

INGETROKKEN:
de overplaatsing van Jogja naar Bandoeng van den hoofdtechnisch postambtenaar WATTJES;

OVERGEPLAATST:
van Koetaradja naar Malang onder intrekking van zijn overplaatsing naar Jogja de idem ELIA;
van Malang naar het derde postdistrict de idem LANG;
van Bandoeng naar het eerste postdistrict de technisch postambtenaar der tweede klasse LIM;
van Probolinggo naar Malang de idem BOEKHOLT;

INGETROKKEN:
de overplaatsing van Langsa naar Soekaboemi en overgeplaatst naar Blora de idem VAN ECK;

Batavia, 21 Aug. (Handelsvereeniging door tusschenkomst van Aneta.)

Palembang koffie Robusta eerste kosten Batavia:

per 100 kg.	Ged.	Vr.	Aanb.	Nom.
Ready	64⅝	—	—	—
Aug.-Sept.	—	64⅜	64⅝	—
Aug.-Oct.	—	64¾	65	—
Oct.-Dec.	—	64¾	65	—
Palembang koffie f.o.b. Palembang				
Ready	—	—	—	—
Aug.-Sept.	—	—	—	—
Aug.-Oct.	—	—	—	—
Oct.-Dec.	—	—	—	—

Geld en Fondsen

Dagelijksch Beursbericht.

21 Augustus (Gyselman & Steup).

Stil en over het algemeen verlaten was de aandeelenmarkt voor heden. Suikerwaarden waren flauwer in verband met lagere buitenlandsche noteeringen en geen verdere zaken bij de V.J.P. Sporen & Trammen zonder eenige belangstelling, slechts in S.C.S. kon op een ongewijzigden koers eenige stukjes worden verhandeld. Scheepvaart zeer flauw voor Scheepvaart Unie, die teruggingen tot 201. Mijnbouw zonder zaken. Koninklijke Olie vast op 440. Rubbers, hoewel het product iets flauwer, prijshoudend. Goudgerande waarden ongewijzigd. Bandoengsche Kininefabriek aangeboden en verhandeld voor 290.

Effecten.

Batavia, 21 Aug. *(Nadruk verboden).*

Aandeelen	Slotk.	L.	H.	V.	A.
Javasche Bank		—	—	317½	324
Ned. Handel Mij.		—	—	177	179
Ned. Ind. Handb.		—	—	167	169
Koloniale Bank	261	260¾	260¾	—	—
Amsterdamsche Bank	182½	—	—	181	—
Ned. Ind. Esc.; Aand.		—	—	87¼	—
idem Cert.		89	89	—	—
Internationale		290	290	—	—
Lindet.-Stokvis	159½	159¼	159¾	—	—
Band. Kininefabriek		290	290	—	—
Band. Kininef. pref. aand.		—	—	—	150
H. V. A.		710	710	—	—
C. M. der Vorstl.		—	—	165	168
Poerworedjo	110¼	110½	116½	—	—
Scheepv. Unie	201	201	201	—	—
Jav. Ch.-Jap. Lijn		—	—	129	131
K. P. M.		—	—	226	229
Sem. St.- en Pr.veer	352	351	351	—	—
N. I. S.		—	—	—	530
Delispoor		—	—	221	224½
S. C. S.	172	—	—	171	173
S. J. S.		—	—	170	174
O. J. S.		—	—	60	70
Redjang Lebong		—	—	154	157
Simau		—	—	524	530
K. P. M.		440	440	—	—
Algem. Electr. Mij.		—	—	305¼	308
Solosche Electr. Mij.		—	—	297½	300
Electr. Mij. Bali en Lombok		130	130	—	—
Gebeo		—	—	—	238
Ned. Ind. Gas-Mij.		—	—	235	—
Nat. bezit. Aand. Gas		—	—	—	230
Electr. Mij. Rembang		—	—	145	147
idem Banjoemas		—	—	170	180
idem Sumatra		139½	139½	—	—
Rubb. C. Mij. A'dam		238	238	—	—
idem Basilam		102¼	102¼	—	—
idem Soerow.		—	—	230	240
idem Waringin		—	—	140	150
A.I.M.E.M.		—	—	495	505
Rolland-Siam		269	269	—	—

Obligaties:

5 pCt. Ind. L. '15	101¼	101¼	—	—
5 " " '16	—	—	101	101¾
6 " " '17	—	—	101½	102
6 " Dl. L. '22 1e s.	—	—	103¾	104¼
5 " Dl. L. '22 2e s.	104¼	104¼	—	—
6 " Ind. Leen. '23 A	—	—	—	101¾
6 " Ind. L. '23 D	—	—	101¼	101¾
4½ " Ind. Leen. '26	99¾	100	—	—

Nabeurs van 20 Aug. 5 pCt. Ind. L. '16 101½ pr. 6 pCt. idem '23. D 101½ pr. Ned. Handel Mij. 178 pr. N.I. Esc. certif 88¾ pr Band. Kininef. 300 pr. Poerworedjo 111½ pr. Scheepv. Unie 206 pr. Tarakan 402½ pr. Electr. Mij. Sumatra 139½ pr.

Semarang, 21 Aug. *(Nadruk verboden.)*

Aandeelen	Slotk.	L.	H.	V.	A.
Ned. Handel-Mij.		—	—	—	180
Ned. Ind. Handelsb.		168	168	167	169
Koloniale Bank		—	—	260	—
Ned. Ind. Esc.; cert.		—	—	—	89
Lindeteves-Stokv.		—	—	158	160
Band. Kininef.		—	—	280	290
idem pref. aand.		—	—	146	—
Cult. Mij. der Vorst.		—	—	165	168
Scheepvaart Unie		—	—	201	—
Jav. Ch.-Japan Lijn		—	—	—	131¼
K. P. M.		—	—	227	—
Sem. Stb. en Pr.v.		—	—	351	355
Stroohoedenveem		—	—	116	118
N. I. S.		—	—	227	—
Delispoor		—	—	224	227
idem 1 maand		—	—	224	—
S. C. S.		—	—	171	173
S. J. S.		—	—	170	—
S. D. S.		—	—	180	186
Redjang Lebong		—	—	155	160
Simau		—	—	523	528
Tarakan		—	—	403½	407½
Electr. Mij. Bali en Lombok		—	—	—	129¾
Electr. Mij. Banjoemas		—	—	—	180
Rub. C. Mij. Amsterdam		—	—	237	240

Obligaties:

5 pCt. Doll. L. '22 1e S.	—	—	103¾	104¼
6 " " '22 2e S.	—	—	103¾	104¼
6 " Ind. Leen. 23 D	—	—	—	101¾
4½ " Ind. Leen. '26	—	—	99¾	—

Voorbeurs: Band. Kininef. 285 pr. Sem. Stoomb. en Prauwenv. 352 pr. Assem Thee ond. Gedeh 229 pr.

ADVERTENTIEN

Eenige en algemeene kennisgeving.

Getrouwd bij volmacht:

E. C. A. BEER
en
CORRY WAJER,

Amsterdam, 21 Augustus 1928.

3950

Op den 6den dezer overleed na een vreeselijk lijden onze lieve Vrouw en Moeder

MARIE ELISABETH GREUDER-Hoeke.

H. G. GREUDER
HEDDY
ARNO.

a/b s.s. Insulinde, 6 Juli 1928.

3954

Heden overleed onverwacht

W. VOûTE,

echtgenoot van
H. M. A. VOûTE-Voûte.

Namens de familie
Dr. Ir. J. G. E. G. VOûTE.

Ondern. Malèbari
Salatiga, 20 Aug. '28.

3962

Mevr. KRAJENBRINK's PATENT
INDISCHE GENEESMIDDELEN.
Tel. Z. 1155, Kajoon 19, Soerabaja.

DIABETA	voor Suikerziekte	f 5.—
AGENTIA	„ Zwakte; Uitputting	„ 5.—
PANAS	„ Malaria; Geelzucht	„ 5.—
STOMALIN	„ Maagaandoeningen	„ 5.—
ASTMATA	„ Asthma	„ 5.—
VENA	„ Slijmvlies-aandoeningen	„ 5.—
VENERA	„ Ziekte Urinewegen	„ 5.—
ALBUMA	„ Eiwit in urine	„ 5.—
RENNA	„ Galsteen; Niersteen	„ 5.—
ABDOMIN SERIJAWAN	„ (Diarrhee; Darmontsteking, Ameube Dysenterie)	„ 5.—
RHOIDIN	„ Aambeien	„ 5.—
BIJBEH. ZALF	„ Aambeien	„ 3.—
LAXA	„ Hardlijvigheid; Vermagering	„ 4.—

Verkrijgbaar MIDDEN-JAVA:

Semarang: Ap: Klaasesz; v. Gorkom; Helmig; Rathkamp; Ch. Hd. Vodegel; Tegal: Teg. Apotheek; de Eenhoorn; Pekalongan: de Vijzel; Solo: Ap. Caenaes: Berg; Pasarbesar; Djodja: v. Gorkom; Rathkamp; Magelang: Ap. v. Gorkom; Klaten: Ap. Indonesia. 1061

HOTEL DIBBETS

BUITENZORG — PHONE 61.

1e RANGS HOTEL.

Schitterend gelegen tegenover het Palei van den Gouveneur-Generaal.

WEET U HET NIET?

Telefoon 2662 Weltevreden

TABIB KARDIN

Kramat 12, Weltevreden

Speciale behandeling van Aambeien (Haemorhoiden) Chronische ziekten, geheime ziekten, ZONDER OPERATIE. Ook Nierziekte, breuk, impotentie, asthma, dysenterie, rheumatiek, verlamming, waterzucht, pijnlijke menstruatie, gonorrho, syphilis, suikerziekte, en andere ziekten ZONDER OPERATIE (Alleen genezen door kruiden-medicijnen-behandeling, niet schadelijk)

Ook buiten de stad te ontbieden

De medicijnen worden onder rembours verzonden. 3907

GELDLOTERIJ

t/b „DJOKJASCH-ZIEKENHUIS"

DJOKJA, c. s.

Trekking uiterlijk 15 Februari 1929

Prijs **f 11.—** per lot.

Porto f 0,35.— Rembours f 0,75.—

LEE SIAN KIE

Pasar Besar Wetan 14, SOERABAIA.

1793

— BANDOENG —

HOTEL PENSION „MERDIKA"

Logeweg 16 Tel. 176

Kamers voor doortrekkenden van f 5,50 tot f 7,00 voor één persoon

„ „ doortrekkenden van f 9,00 tot f 12,00 voor twee personen

Vanaf één week reductie op alle dagkamers

Vaste Logées vanaf f 100 tot f 150 voor één persoon

„ „ „ f 185 tot f 225 voor twee personen

Alle kamers eigen vrij zitje, 's middags uitgebreide rijsttafel en Europeesch eten. Stroomend water in alle kamers.

In de onmiddellijke nabijheid Departement van Oorlog en Instituut Pasteur.

5209 A. MOORREES.

Witte Kruis Kolonie

SALATIGA.

Prachtige lersch-linnen

KLOS-KANT

vanaf f 0.15 tot en met f 1.50 per el.

Vraagt patronen.

HAND-WEEF GOEDEREN

HANDDOEKEN

f 1,— f 1.50 en f 1.95 per stuk

VAATDOEKEN

f 4,— en f 7.50 per dozijn

Wederom verkrijgbaar:

VERSCHE BRUINE BOONEN

f 0.35 per pond.

AAMBEIEN

zijn vaak zeer hardnekkig. Een zeker geneesmiddel vindt gij in Foster's Zalf, die vanaf de eerste aanwending verlichting geeft, onfeilbaar werkt, en wonderlijk geneest. f 1.- p. tube in alle apotheken.

FOSTER'S ZALF

8083 F

5% JAARDEPOSITO'S

De CENTRALE KAS te Weltevreden

neemt deposito's aan

voor afdeelingsbanken, zoowel op Java als in de Buitengewesten. Een jaar opzegging, rente 5% per jaar. Stortingen bij alle afdeelingsbanken in Nederlandsch-Indië en bij de Centrale Kas.

38

MAISON LUNA

Semarang - TELEFOON 807 - Bodjong 84

Opnieuw ontvangen de nieuwste modellen:

Stijltoiletten
Grand toiletten, slanke lijn

Gekleede toiletten met lange mouwen voor het openbaar gehoor, waarvoor ook chique hoeden en schoenen in rijke keuze.

Zeer soupele velourchiffon voor avondtoiletten in donkerblauw, rose, mauve en zwart,

Zwaar fluweel en zware zijde voor mantels,

Goud- en zilverlamé voor onderjurken

2005

VEREENIGDE STEEN- en PANNENBAKKERIJEN

ECHTSCHE PANNENFABRIEK

Eigenaar ABOENGAMAR, SOKKA-KEBOEMEN

Capaciteit 18.000.000 dakpannen, 12.000.000 baksteenen per jaar.

Telegramadres : Ngamar, Sokka. 288

Hotel-Pension Scheffer

Sumatrastraat 43-45-47-49, Tel. 927 Z, SOERABAIA.

3 min. gaans van Station Goebeng.

Maandkamers vanaf f 110.— per persoon.

Doortrekkenden vanaf f 5.-

1201

HOTEL-BRUNET

KALIASIN No. 8 — SOERABAIA — TEL. Z. 3455/8

TARIEF

Kamers van 8, 9, 10, 11, 12 en 15 per pers. p. dag

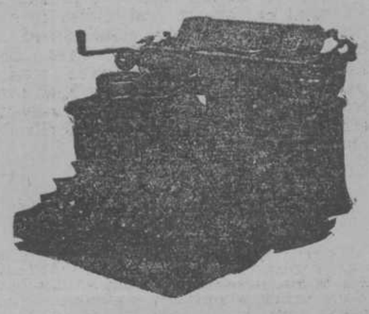
„ „ 15, 17, 18, 20 22 „ 25,„ 2 „ „ „

Kamers met en zonder eigen gemakken en telefoon en allen voorzien van stroomend water.

VOOR LANG VERBLIJF BELANGRIJKE REDUCTIE

MAANDKAMERS SPECIAAL TARIEF

12

ROYAL No. 10, corresp. model . . . . f 275-

ROYAL No. 10, met 14 inch wagen . . . „ 325-

ROYAL No. 10, met 18 inch wagen . . . „ 375-

ROYAL No. 10, met 20 inch wagen . . . „ 425-

ROYAL Reisschrijfmachine . . . . . „ 175-

Agente: Java Ien Boe Kongsie te Semarang

Agent te Solo: Boekhandel en Drukkerij N. V. SIE DHIAN HO.

Importeurs: **Firma H. P. J. STEELINK,** Weltevreden, Soerabaia.

8704

EEN RIJWIEL?

't Beste is direct een „FONGERS"

Voorhanden bij: GOEY SOEN YE, Kranggan 41.

Agent van de **Rijwielhandel J. J. W. AVIS - SOERABAIA.**

9211 Officieele prijzen.

Verblijf voor behoeftige Europeanen

Telefoon No. 1805.

Reegang 6 SEMARANG

Afgedragen kleedingstukken, zoowel voor Mannen als voor Vrouwen en Kinderen worden te allen tijde gaarne door ons in ontvangst genomen.

Namens de Commissie:
De leider
H. OVERDUIN
Saidan 10 — Telefoon 1794

5496A

HOTEL RUSCHE

SOLO — TEL. 296

KAMERS vanaf f 5.—

BILLIJKE MAAND-ABONNEMENTEN

2292

Verkoopplaatsen van De Locomotief

te Semarang:

Kiosk Bisschop (Station N.I.S.) (Tawang)

Buffet Station N.I.S. (Tawang)

„ „ **S.J.S.** (Djoernatan)

Hotel du Pavillon (Bodjong)

Hotel Jansen (Heerenstraat)

Restauratiewagens

N.I.S., S.S. en S.C.S.

Goendih:

Buffet Station

te Jogja:

B. Sluimers, Toegoe 38

Kiosk Buning, Station

te Solo:

A. Rusche Jr.
Expres-trein
SOLO-Soerabaia v.v.
„ Semarang.

te Tegal:

Kiosk Station
Mevr. J. Cortenbach

KRATON WEST 38.

LEA & PERRINS' SAUS

Het is natuurlijk mogelijk, dat Uw kokkie de Lea & Perrins' Saus niet kent. In dat geval kunt U haar niet kwalijk nemen, dat haar schotels niet zijn, wat ze kunnen zijn. Enkele druppels van deze heerlijke saus maken zoo'n groot verschil in smaak bij soep, visch, vleesch en hors d'oeuvre.

Street's

3000 aambeien-Lijders in tien maanden genezen.

Drie duizend aambeien-lijders in tien maanden genezen. Dit is het record van Dr. Van Vleck's Absorbeerend Aambeien Plasma, dat nooit gefaald heeft Aambeien, Zweeren, Kloven, Uitzakking, Gezwellen Chronische hardlijvigheid en alle ongemakken van den endeldarm te genezen. Dit wonderlijk absorbeerend Plasma, geneest gevallen, welke reeds 30 tot 40 jaar aanwezig waren even goed, als gevallen van korteren duur. Handelt nu en bespaart U zelf een misschien onnoembaar lijden, want aambeien leiden tot fistel en andere gevaarlijke complicaties. Dr. Van Vleck's Absorbeerend Aambeien Plasma is verkrijgbaar bij: N.V. Chemicaliënhandel RATHKAMP & Co. Semarang en hare filialen.

1621

Berghôtel „MERBABOE"

(4500 voet)

Nog enkele kamers disponibel, ook voor de a.s. September-vacantie.

Tennisbaan - biljard - zwembad - garages.

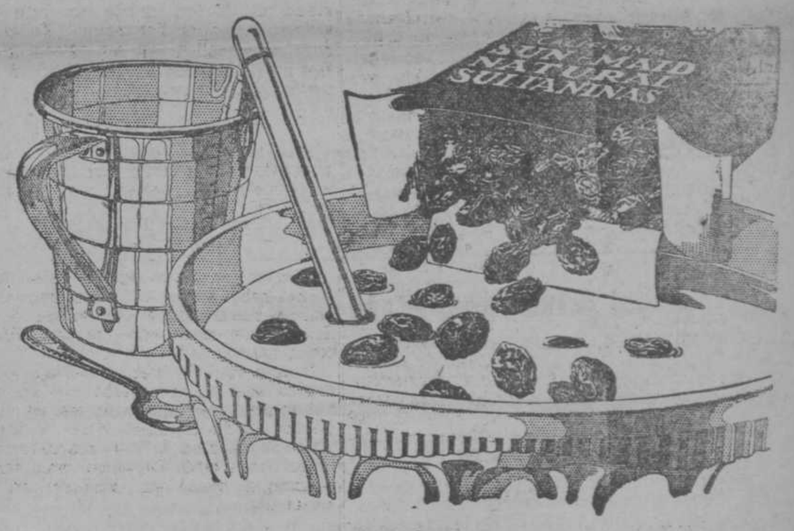
Schitterende wandelingen en bergtochten.

Tel. Magelang No. 138. Postadres Salatiga.

3437

475

Rechtstreeks vanuit de doos in Uw pudding. De zuiverste rozijnen die U ooit hebt gezien.

6577 L.

SUN-MAID RAISINS

AUGUSTUS
21
DINSDAG

MEMO
Toko ROELOFS

Groote zending:

Koel- en Vrieskamer-artikelen

w.o.:

TARBOT
SCHELVISCH
BOT

Geldersche rookworst, Rauwe Rolham, Casserler Rib met been.

VRIESBOTER

707

Oost-Java Bioscope Heden en volgende avonden

AL WILSON, de beroemde Lucht-Duivel in

„THE PHANTOM FLYER"

SPANNEND! SENSATIONEEL!! ACTIEVOL!!!

Let op speeldata **„DE 13de GEZWORENE"**
In de hoofdrollen de zeer bekende filmsterren
ANNA Q. NILSSON en FRANCIS X. BUSHMAN
De meest emotievolle film, die U ooit op het doek hebt gadegeslagen

Verwacht: LON CHANEY in „DE ZEEMANSKROEG VAN SINGAPORE"
LON CHANEY overtreft zichzelf in „The Road to Mandalay" als onovertroffen dramatisch kunstenaar

1106

Maison Femina
MODEMAGAZIJN EN ATELIER
Genielaan 16 - Semarang - Tel. No. 59

Wederom ontvangen groote zending moderne
AVOND-, VISITE- en VOILE-TOILETTEN

3054

Stoomvaart Maatschappij „Nederland"

Ontvangers van goederen wordt hierdoor beleefd kennis gegeven, dat het

S.s. „PIETER CORNELISZOON HOOFT"
Kapitein G. KRUYT,

gisteren van Amsterdam, Southampton en Genua te Semarang is aangekomen en direct met de lossing is begonnen.

Laatste claimdag 7 dagen na den laatsten losdag.

STOOMVAART MIJ. „NEDERLAND"
Tel. Smg. 1408.

Semarang, 21 Augustus 1928. 3961

LLOYD TRIESTINO
MARITTIMA ITALIANA

Aan ontvangers van goederen wordt hierbij beleefd kennis gegeven, dat het

M.s. „SUMATRA",

ddo. 22 dezer alhier van Europa wordt verwacht en onmiddellijk met de lossing zal beginnen.

De lading wordt behandeld in goedang HW 13.

De Agenten
3963 N. V. Wm. H. MüLLER & Co.

PATHÉ THEATER

Hedenavond
Een dubbele attractie

CHARLIE CHAPLIN in EEN HONDENLEVEN

en

SENORITA in de hoofdrol DE VROUWELIJKE DOUGLAS FAIRBANKS

Twee uitgezochte films van superieure kwaliteiten

Ondanks de hooge vertooningskosten „GEWONE PRIJZEN"

TOEGANKELIJK VOOR KINDEREN.

De Gouden Clown — Met proloog
Beau Geste — Met proloog
Sunrise — (George O'Brien)

Morgen kijkavond

ten huize van den WelEdG. Heer

A. ASSINK,

PARALLELWEG 19 (Heuvel),

van 5—8 u. n. m.

DONDERDAG 23 AUGUSTUS a. s.

VENDUTIE.

6909

Weeskamer-vendutiën:

1. Vrijdag 24 Augustus 1928 in het Vendulokaal DJOERNATAN 19.

2. Zaterdag 25 Augustus 1928 in het Lampenmagazijn SUERMONDT, BODJONG 72.

Zie specificatie Donderdag a. s. 3959

Heden kijkavond

ten huize van den WelEdelgeb. Heer

J. C. ROOSEN Jr.

DJOCJAWEG 2 (Gergadji),

van 5—8 u. n. m.

MORGEN VENDUTIE.

3960

Vendutie
door
Soesman's kantoor
op
Donderdag 23 Augustus 1928
ten huize van Mevrouw
L. Hagen
Gang Schmalz 3 (Oud-Tjandi)

van HEd.'s keurigen inboedel, w.o.:

Groote partij keurige planten, w.o. rozen, gele palmen, orchideën, bintang mas, begonias en waaierpalmen, wit gelakte djatihouten tuinzitjes, bekleed rottanameublement, djatihouten ameublement, djatihouten bloembakken met mooie planten, djatihouten portemanteau met geslepen spiegel, schilderijen, schrijftafel met stoel, djatihouten bloemtafeltjes, koperwerk, 2 verstelbare djatihouten fauteuils met tafeltje, groot twee-persoons ledikant met tulen klamboe, divan met kleed, djatihouten knaapjes, waschtafels, geslepen wandspiegels, spiegelkast, stilletje, linnenkasten, goed loopende wandklok, buffet, etenskast, etenstafel met stoelen, vliegenkastje, wit gelakt drielichts gasfornuis, kroonlampen, compleet stel gereedschappen, servies, glaswerk, keuken- en goedanggerei, broedhok, diverse vogels in kooien, enz., enz. te veel om te specificeeren.

Kijkavond morgen 22 Augustus 1928, 5-8 n.m

3955

Te koop aangeboden:

rasechte tackels (zwart met bruin).

Brieven onder No. 3958 bureau van dit Blad.

WEGGELOOPEN

Foxterrier (teef)

Tegen belooning terug te bezorgen Oud-Tjandi 36.

3957

Wenscht U

spoedig te genezen? Vraagt dan naar onze alom gunstig beoordeelde Ind. medicijnen tegen:

Galsteen per bus v. 1 mnd.	f 5.—
Gonorrhoe per bus v. 1 mnd.	f 7.50
Rheumathiek p. b. v. 1 mnd.	f 7.50
Suikerziekte p. b. v. 1 mnd.	f 15.—
Malaria p. b. v. 1 mnd.	f 7.50
Zenuwzwakte p. b. v. 1 mnd.	f 5.—
Bloedzuiveringskr. (teg. puisten) v. 1 mnd.	f 7.50
Dysenterie in p. à f 1.75 en	f 3.50
Mijnworm in pakjes à	f 1.75
Spruw, Diarrhee, Maagcatharre en slechte spijsvert. p. p.	f 0.90
Aambeien in p. f 0.75 en olie in fl.	f 1.25
Nierei wit p. 10 p. (10 dg)	f 3.50
Niersteen (ook gruis) p. 10 p.	f 3.50
Aderverkalking p. 10p. (10 dg).	f 3.50
Witte Vloed p. p. v. 1 dg.	f 0.75
Onger. en pijnl. Menstruatie	f 0.75
Goede Stoelgang p. p.	f 0.75
Exeemolie p. fl.	f 2.50

Enz. Voll. prijslijst gratis.
IND. KRUIDENHANDEL
Mevrouw A. FRANSZ,
Oude Tamarindelaan 53,
Weltevreden.

Ook verkrijgbaar:
Volksbelang, Volksapotheek en Apoth. Gedeh, Weltevreden.

648 d

TE HUUR:
bovenverdieping van TOKO SIANG SIANG
te Bodjong.
Te bevragen Tel. No 1695 of 1088.

3847

Gevraagd per 16 September in de particuliere apotheek van dokter WILMAR te Fort de Kock een gediplomeerd

apothekers-assistent(e).

Salaris f 225.—, vrije woning.
Sollicitatie-brieven naar Fort de Kock.

3956

Te koop:

5 zits BUICK SEDAN

MASTER SIX 1924, tegen billijken prijs.
Te bevragen bij Mr. W. G. F. JONGEJAN.

3833

ZAKENMAN GEZOCHT

om de behandeling der zaken van steller dezer tijdens diens afwezigheid van eenige maanden waar te nemen en na gebleken geschiktheid een permanent contract aan te gaan.
Vereischten: PRIMA REFERENTIES en deelname voor een bedrag van f 10.000.—
Brieven onder No. 2889 Reclamebedrijf Aneta, Weltevreden. 3936

Hiermede hebben wij de eer U beleefd te berichten, dat de naam van de N. V. OLIEFABRIEK VAN DONGEN is veranderd in

N. V. OLIEFABRIEKEN OLVADO.

Hoofdkantoor Soerabaia.

3925

DE DIRECTIE.

Te koop: prachtige verzameling

(Chinese art) anthieke Chineesche aarden en porceleinen waren

volgens R.L. HOBSON-boekwerk gesorteerd.
Brieven onder No. 53 x aan het bureau van dit Blad.

3944

Duitsche herder

Te koop aangeboden wegens vertrek DUITSCHE HERDERSHOND, reu, met S. Z. kaart.

Te bevragen Telefoon Heuvel No. 298 of No. 3953 bureau van dit Blad.

BONI

(Bureau voor Opmetingen in geheel Nederlandsch-Indië)
BANDOENG Dagoweg 133
Directie: Dr. H. PHILIPPI, oud-officier van den Topographischen dienst.

Verricht alle soorten van opmetingen in alle deelen van Nederlandsch-Indië.

3862.

Het eenige POETSMIDDEL dat geen nadeeligen chemischen invloed uitoefent op Uw nikkel- en koperwerk. Het ideaal voor huisvrouwen en automobilisten.

Importeurs:
SCHNITZLER & Co.

3151W

DE GOUDKLEURIGE
Texaco Motor Oils
De zuinigste Smeer-olie
voor Uwe Auto

Geen lastige vervuilingen
Geen lastige aankorstingen
op zuigers en kleppen.

Minder Smeer-olie
Minder Benzine
Minder Slijtage
Minder Reparatiës.

Neemt proef en overtuigt U zelf

IMPORTEURS:
Mij. t. v. d. z. RUHAAK & Co.

Verkrijgbaar te SEMARANG bij:
Autohandel John Younge Ltd.
Technisch Bureau A. D. A.
Toko American, Bodjong.
Toko Canada, „
Toko T. A. M., te Pekalongan.

C 2884

AU BON MARCHÉ
SAMARANG

FRANSCHE VISITE-, VOILE- en AVOND-JAPONNEN-CHIQUE AVONDCAPES.

Fransche Nouveauté's.

Metalen Ceintures.
Avond- en Visite-taschjes.
Moderne Colliers.

Verder alles in voorraad wat tot de MODERNE Garde-Robe van een Dame behoort.

7254

DE BESTE ELECTRISCHE RIJWIELLAMP
is ontegenzeggelijk het merk
LUCIFER

loopt geruischloos, is onverslijtbaar.

Let vooral op het garantiemerk
Verkrijgbaar bij den solieden Rijwielhandel.

En gros uitsluitend bij:

L. E. JANSEN & Co., Weltevreden.

6853